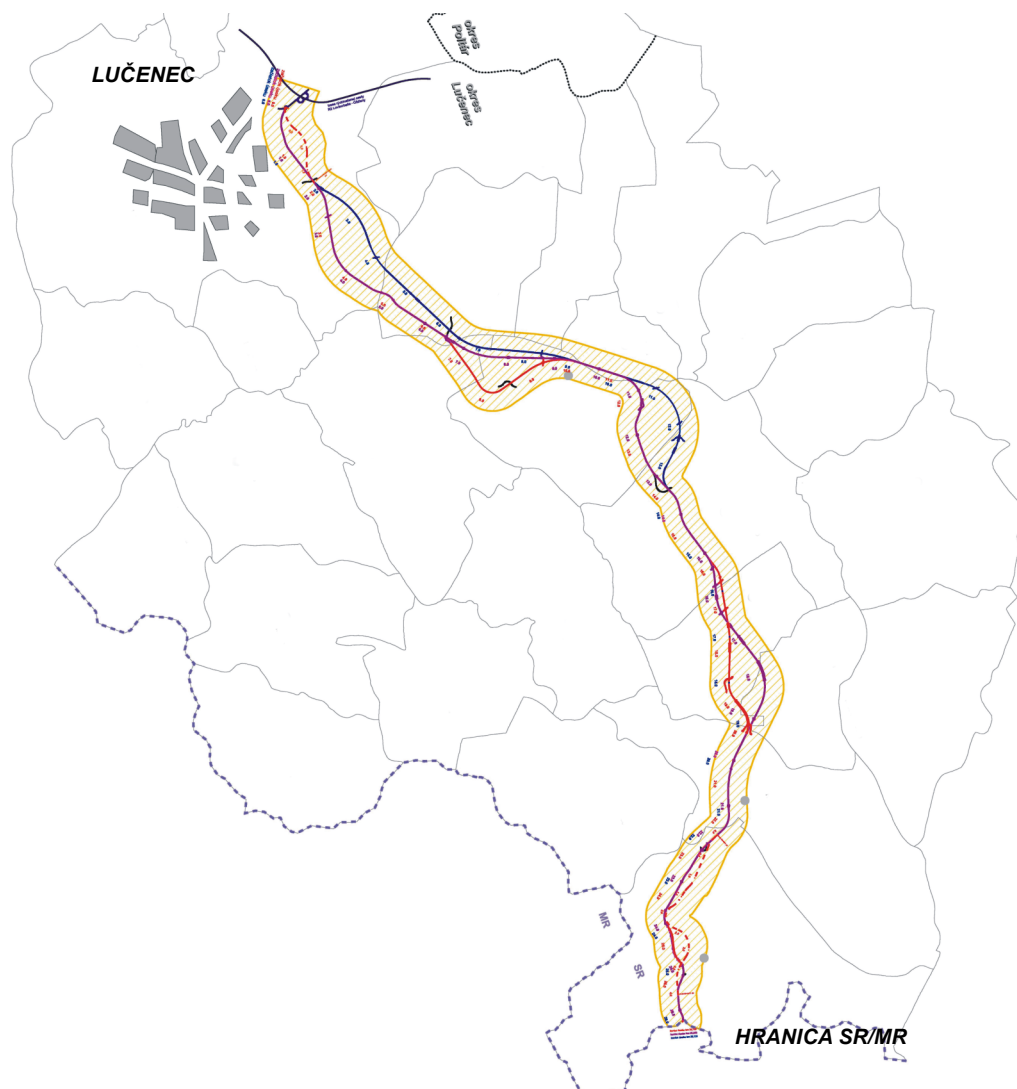

Navrhovateľ:

**Slovenská správa ciest,
Investičná výstavba a správa ciest**
Skuteckého 32, 974 23 Banská Bystrica

“Cesta I/71 Lučenec - hranica SR/MR”

Správa o hodnotení

November 2007

Spracovateľ Správy o hodnotení:

EKOJET spol. s r.o.
priemyselná a krajinná ekológia

Čajakova 25, 811 05 Bratislava, Slovenská republika
Tel.: (+421 2) 52 62 00 22
Fax: (+421 2) 52 62 00 23
e-mail: info@ekojet.sk
www.ekojet.sk

Úvod

Predmetom tejto Správy o hodnotení vplyvov činnosti na životné prostredie je výstavba preložky cesty I/71 v úseku Lučenec – št. hranica SR/MR. Na základe prílohy č.11 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z., Technickej štúdie I/71 Lučenec – hranica SR/MR, (IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005) a rozsahu hodnotenia určeného MŽP SR je táto Správa o hodnotení vypracovaná v troch základných variantoch - variant A (červený), variant B (fialový) a variant C (modrý).

V prípade podrobnejších informácií k predloženej správe o hodnotení je možné kontaktovať:

- zástupcu spracovateľa správy o hodnotení: Mgr. Tomáš Šembera, EKOJET s.r.o., Čajakova ul. 25, 811 05 Bratislava, tel.č.: 02 / 52 62 00 22,
- zástupcu investora: Ing. Dáša Foltániová, Slovenská správa ciest, Investičná výstavba a správa ciest Banská Bystrica, Skuteckého 32, 974 23 Banská Bystrica, tel.č.: 048/434 32 32.

ČASŤ A ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o navrhovateľovi

- 1. Názov:** Slovenská správa ciest,
Investičná výstavba a správa ciest
- 2. Identifikačné číslo:** 00 33 28
- 3. Sídlo:** Skuteckého 32, 974 23 Banská Bystrica
- 4. Oprávnený zástupca
navrhovateľa:** Ing. Peter Polešenský,
riaditeľ SSC IVSC Banská Bystrica
- 5. Kontaktná osoba
a miesto konzultácie:** Ing. Dáša Foltániová,
Slovenská správa ciest,
Investičná výstavba a správa ciest,
Skuteckého 32, 974 23 Banská Bystrica,
tel. č.: 048 / 434 32 32

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

„Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR“

2. Účel

Účelom realizácie hodnotenej cesty v úseku Lučenec – štátna hranica SR/MR je nájsť vhodné vedenie cesty I/71 v predmetnom úseku, ktoré bude kapacitne vyhovujúce, dopravne, prevádzkovo technicky výhodné a investične realizovateľné a prijateľné z hľadiska vplyvov na životné prostredie, ako aj z hľadiska plánovaného rozvoja dotknutých sídelných útvarov.

3. Užívateľ

Slovenská správa ciest,
Investičná výstavba a správa ciest
Skuteckého 32
974 23 Banská Bystrica

4. Umiestnenie (katastrálne územie)

Hodnotená činnosť je umiestnená na území Banskobystrického kraja, v územnom obvode Lučenec. Trasa navrhovanej preložky cesty I/71 v navrhovaných variantoch prechádza nasledujúcimi katastrálnymi územiami dotknutých sídelných útvarov: Lučenec, Holiša, Trebeľovce, Fiľakovské Kováče, Prša, Fiľakovo, Biskupice, Belina, Radzovce a Šiatorská Bukovinka.

Začiatok úseku navrhovanej činnosti sa začína v stykovej usmernenej križovatke s existujúcou cestou I/50, ktorá je riešená v stavbe R2 Lovinobaňa – Ožďany, v jej staničení km 291,230 v k. ú. sídelného útvaru Lučenec. Koniec úseku je situovaný na hranici SR s MR v km 26,313 jestvujúcej cesty I/71. Navrhovaná preložka cesty I/71 bude realizovaná v šírkovom usporiadaní C 9,5/80.

5. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1:50 000)

Prehľadná situácia sa nachádza v Prílohách - pozri mapa č.1.

6. Dôvod umiestnenia v danej lokalite

Potreba riešiť cestu I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR vyplynula z Nariadenia vlády SR č.263/98 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, 1998, bod 6.1.10 (oblasť rozvoja cestnej dopravy, verejnoprospešné stavby). Uvedený dokument uvažuje s rekonštrukciou cesty I/71 s obchvatmi obcí v kategórii cesty C 11,5/80, vo výhlade úsekovo R 11,5/80. **V súlade s Konceptiou rozvoja cestnej siete 2004 (SSC) bola určená sieť rýchlostných ciest a ciest I. triedy, na základe ktorej investor navrhovanej investície pred spracovaním zámeru upresnil navrhovanú kategóriu cesty I/71 na C 9,5/80 (60) s neobmedzeným prístupom.**

V materiáli SSC Bratislava „Cestné hraničné priechody“ je podľa Kategorizácie cestných hraničných priechodov platnej od 01.02.2005 uvádzaný hraničný priechod Šiatorská Bukovinka – Salgótarján ako diaľkový priechod pre cestnú dopravu osobnú a nákladnú dopravu s nepretržitou prevádzkovou dobou, dopravou bez obmedzenia pre občanov všetkých štátov sveta.

Súčasná cesta I/71 v hodnotenom úseku prechádza priamo cez sídelné útvary v území, má bodové závary a nezodpovedá ani parametrom cesty I. triedy. Vstupom Slovenskej republiky do EÚ došlo na súčasnej ceste I/71 k zvýšeniu intenzity dopravy najmä tranzitnej dopravy (hraničný priechod Šiatorská Bukovinka – Salgótarján). Tento nárast dopravy prináša so sebou negatívne dopady na obce, cez ktoré je komunikácia vedená prieťahom (napr. Šiatorská Bukovinka, Radzovce, Filákovské Kováče s časťami obce Filákovské Kľačany a Kurtáň, Biskupice). Doprava na tejto komunikácii je postihnutá zvyšovaním energetických strát vozidiel, časových strát cestujúcich, zvýšenou nehodovosťou, zhoršujúcim stavom znečistenia ovzdušia emisnými vplyvmi, ako aj neprípustným hlukovým zaťažením obyvateľstva žijúceho v dotknutých obciach. Všetky vyššie uvedené skutočnosti poukazujú na vhodnosť ako aj zvýšenú potrebu výstavby navrhovanej preložky cesty I. triedy.

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaná doba začatia výstavby..... 2010

Predpokladaná doba ukončenia výstavby..... 2017

Predpokladaná doba skončenia prevádzky nie je stanovená

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

8.1. Popis jednotlivých navrhovaných variantov

Začiatok úseku navrhovaných variantov je v križovatke s existujúcou cestou I/50 v jej staničení km 291,230 v k. ú. mesta Lučenec, koniec navrhovanej trasy je na hranici SR s MR, v km 26,313 existujúcej cesty I/71. V súčasnosti je cesta I/71 charakterizovaná ako cesta kategórie C 7,5/60.

Trasa navrhovaných variantov je vedená prevažne poľnohospodársky využívaným územím. Navrhovaná činnosť je v niektorých úsekoch vedená v trase súčasnej cesty I/71, v týchto úsekoch je potrebné súčasnú cestu I/71 rozšíriť, resp. zhomogenizovať na navrhovanú kategóriu C 9,5/80.

Variant červený - A:

Kategória cesty je C 9,5/80 a je dĺžky 26 749,0 m. Smerové aj výškové vedenie trasy je v súlade so STN 73 6101.

Trasa červeného variantu začína v stykovej usmernenej križovatke s existujúcou cestou I/50, ktorá je riešená v stavbe R2 Lovinobaňa – Ožďany, v jej staničení km 291,230 v k. ú. sídelného útvaru Lučenec. Trasa je totožná až po križovatkou III/571012 do obce Holiša s trasou fialového variantu. Trasa sa v priestore záhradkárskej osady a cintorína Opatová vracia na jestvujúci cestný pozemok cesty I/71, pred križovatkou s cestou III/0718 do Boľkoviec sa od nej odkláňa. Od km 3,50 až po km 7,60 je opäť využívané jestvujúce cestné teleso s tým, že v km 5,0 obchádza Krutkovú pustatinu z východnej strany. Časť obce Fil'akovské Kľačany obchádza južným smerom a ďalej trasa červeného variantu pokračuje východným obchvatom Fil'akovských Kováčov cez poľnohospodársky využívané plochy. Za miestnou časťou obce Fil'akovské Kováče - Kurtáň v km 12,5 sa vracia na existujúcu cestu I/71. V úseku od Kurtáňa po obec Biskupice (km 16,1) trasa kopíruje jestvujúcu cestu I/71. Obec Biskupice obchádza juhozápadne cez poľnohospodársky využívané územie. Po prekonaní cesty I/71, železničnej trate a potoka Belina trasa klesá do údolia potoka Belina a pokračuje cez obec Radzovce v súbehu so železničnou traťou v súlade s územným plánom obce. Od km 22,8 až po štátnu hranicu s Maďarskou republikou je trasa červeného variantu vedená v existujúcom cestnom koridore cez obec Šiatorská Bukovinka. V úseku trasovania 12,41 až 14,01 km sú pri prekonávaní terénnej nerovnosti (Kurtáň) navrhované pruhy pre pomalé vozidlá, pretože trasa dosahuje najväčšie pozdĺžne sklony.

Na základe rozhodnutia o Rozsahu hodnotenia MŽP SR č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007 pre ďalšie hodnotenie navrhovanej činnosti bolo požadované zohľadniť pripomienky dotknutých subjektov. Na základe pripomienok k zámeru EIA bolo upravené trasovanie pôvodného červeného variantu nasledovne:

- 1) Od začiatku trasy (km 0,00 až cca po km 2,00) v k.ú. mesta Lučenec je upravený (modifikovaný) červený variant vedený v novej polohe oproti pôvodnej trase. Trasa je vedená východnejšie od súčasnej cesty I/71 a prekonáva terénnu depresiu Nad prachárňou. Odklonom trasy od telesa súčasnej cesty I/71 bola akceptovaná požiadavka mesta Lučenec, t.j. súčasná cesta I/71 bude ponechaná ako miestna účelová a nedôjde k zamedzeniu prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves, pozri aj časť C./kap.II./19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou ÚPD.
- 2) V k. ú. obce Šiatorská Bukovinka došlo k odklonu trasy pôvodného červeného variantu s tým, že trasa modifikovaného variantu bude využívať súčasné teleso cesty I/71 v minimálnej miere. Odporúčaná trasa obchádza zastavanú časť obce Šiatoroš východne, za objektom Obecného úradu sa v dĺžke cca 200 m približuje k súčasnej ceste, potom oblúkom sa od nej odkláňa a východným smerom obchádza vodnú nádrž. Následne trasa klesá k potoku Belina, mostným objektom prekonáva súčasnú cestu a v súbehu so železničnou traťou po cca 600 m sa vracia na koridor cesty I/71, ktorý využíva až po št. hranicu s MR.

Variant fialový - B:

Kategória cesty je C 9,5/80 a je dĺžky 26 265,0 m. Smerové aj výškové vedenie trasy je v súlade so STN 73 6101.

Trasa fialového variantu je od začiatku úseku až po križovatkou s cestou III/5712 do obce Holiša totožná s trasou pôvodného červeného variantu. Ďalej je variant B vedený územím s charakteristickou poľnohospodárskou činnosťou, obchádza obec Fil'akovské Kováče s časťami

obce Fil'akovské Kľačany a Kurtáň. Od 9,6 km až po 15,0 km má opäť spoločnú trasu s červeným variantom. V západnom smere od obce Biskupice sa na cca 1,0 km úseku odkláňa východnejšie od trasy variantu - A, ktorý následne v km 16,4 križuje. Potom trasa fialového variantu v k.ú. obcí Biskupice a Belina križuje existujúcu cestu I/71, železničnú trať a potok Belina východnejšie ako červený variant. Od obce Radzovce (km 19,3) až po koncový úsek trasy je trasa totožná s trasou červeného variantu s tým, že v zastavanej časti obce Šiatorská Bukovinka v km 24,0 až 25,0 je trasa vedená o cca 20,0 m západnejšie od jestvujúcej cesty I/71, čo čiastočne umožňuje umiestnenie protihlukovej bariéry vľavo na ochranu rodinnej zástavby. V úseku km 11,72 – 13,32 má trasa najväčšie pozdĺžne sklony a preto sú v tomto úseku navrhnuté aj pruhy pre pomalé vozidlá.

Variant modrý - C:

Kategória cesty je C 9,5/80 a je dĺžky 26 133,0 m. Smerové aj výškové vedenie trasy je v súlade so STN 73 6101.

Trasa modrého variantu od začiatku úseku až po križovatku s cestou III. triedy do obce Boľkovce kopíruje trasu pôvodného červeného a fialového variantu. Za križovatkou sa trasa v modrom variante odkláňa od trás variantov A a B, križuje potok Slatinka a stúpa na pahorkatinu „Madačka“ v úseku 2,5 až 3,0 km. Cez Židovskú horu (km 4,5 trasy) po krížení so železničnou traťou Fil'akovo – Vrútky klesá do údolia rieky Ipeľ. Ďalej prechádza poľnohospodársky využívaným územím severne od obce Fil'akovské Kováče, pričom prekonáva miestne depresie (napr. Pod cerinou, Hradište) a pred sídelným útvarom Fil'akovo v križovatke ciest I/71 s II/571 sa vracia na jestvujúce cestné teleso cesty I/71. V smere od Fil'akova až po štátnu hranicu s Maďarskou republikou trasa modrého variantu kopíruje trasu pôvodného červeného variantu. Smerové a výškové vedenie variantu je navrhnuté tak, aby v prípade výhľadového zaradenia trasy preložky cesty I/71 medzi rýchlostné komunikácie (v kategórii R 11,5/70 (80)) to bolo možné po jeho minimálnych úpravách.

8.2. Základné technické a technologické údaje o navrhovanej činnosti

Základné technické a technologické údaje o hodnotenej činnosti boli získané z Technickej štúdie „Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR“ (IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, november/2005).

Základné technické požiadavky navrhovanej činnosti a jej vybavenosť

V smerovom a výškovom prevedení navrhovanej činnosti sú navrhované parametre trás zodpovedajúce STN 73 6101. Pre navrhovanú rýchlosť 80 (60) km/h je požadovaný maximálny pozdĺžny sklon 7,5 %, priečný sklon je strechovitý.

Všetky navrhnuté varianty hodnotenej činnosti v ich výškovom aj smerovom vedení týmto požadovaným parametrom vyhovujú.

8.3. Základné údaje o križovatkách navrhovanej činnosti

Dôležitými križovatkami navrhovanej cesty v hodnotenom území budú najmä križovatky s cestami II. a III. triedy. Navrhovaná cesta bude dvojpruhovou komunikáciou, ktorá v zmysle technických noriem nevyžaduje mimoúrovňové križovatky.

Charakteristika úrovňových križovatiek v úseku Lučenec – hranica SR/MR:

Variant A (červený) - súčasťou navrhovaného červeného variantu sú navrhované nasledujúce križovatky:

- priesečná križovatka cesty I/71 s preložkou cesty I/71 v km 8,60 v k.ú. obce Fil'akovské Kováče, časť Fil'akovské Kľačany,

- styková križovatka cesty I/71:
 - s cestou II/571 v 14,10 km trasy,
 - s preložkou jestvujúcej cesty I/71 v 26,20 km trasy.

Variant B (fialový) - pri výstavbe navrhovaného fialového variantu sa počíta s realizáciou nasledujúcich križovatiek:

- styková križovatka cesty I/71:
 - s cestou II/571 v 13,41 km trasy,
 - s preložkou jestvujúcej cesty I/71 v 22,06 km trasy,
 - s miestnou komunikáciou v obci Šiatorská Bukovinka v 25,21 km trasy.

Variant C (modrý) - súčasťou navrhovaného modrého variantu budú realizované nasledujúce križovatky:

- priesečná križovatka cesty I/71 s preložkou cesty I/71 a existujúcou cestou II/571 v km 13,48 v k.ú. Fiľakovo,
- styková križovatka cesty I/71:
 - s preložkou jestvujúcej cesty I/71 v 22,06 km trasy,
 - s miestnou komunikáciou v obci Šiatorská Bukovinka v 25,21 km trasy.

V úsekoch, kde jednotlivé trasy navrhovanej činnosti sú vedené v spoločnom koridore, sú navrhované nasledujúce spoločné križovatky pre navrhované varianty:

- 1) priesečná križovatka cesty I/71 s cestou III/0718 do Boľkoviec v km 1,792 – variant A, B, C,
- 2) styková križovatka cesty I/71 s cestou III/5712 do obce Holiša v km 6,56 – variant A, v km 6,56 – variant B a v km 6,26 – variant C,
- 3) priesečná križovatka s cestou III/5713 do obce Prša v km 11,08 – variant A, km 10,39 – variant - B a v km 10,06 – variant C,
- 4) priesečná križovatka cesty I/71 s cestou III/57111 do obce Ratka a miestnou komunikáciou v km 14,93 – variant A, v km 14,24 – variant B a v km 14,32 – variant C,
- 5) priesečná križovatka cesty I/71 s účelovou cestou do obce Obručná s pokračovaním do rekreačného strediska Obručná v km 20,78 – variant A, v km 20,30 – variant B a v km 20,17 – variant C.

8.4. Základné údaje o mostoch navrhovanej činnosti

Návrh mostných objektov vychádza zo smerového a výškového vedenia navrhovanej cesty v hodnotenom úseku Lučenec – hranica SR/MR a zo stavebnotechnického stavu existujúcich mostných objektov. V prípade premostenia vodných prekážok sú mosty nadimenzované na prevedenie prietoku Q_{100} s požadovanou rezervou. Mostné objekty na jestvujúcej ceste I/71, ktoré budú využívané aj na novej trase budú rekonštruované.

8.5. Základné údaje o tunelových úsekoch navrhovanej činnosti

V rámci realizácie navrhovanej činnosti sa s budovaním tunelových úsekov neuvažuje.

8.6. Prehľad základných ukazovateľov navrhovanej činnosti

Súčasťou stavby hodnotenej činnosti sú navrhované v jej trasovaní preložky a úpravy ciest III. triedy, poľných ciest a produktovodov. Údaje o základných ukazovateľoch v trasách navrhovaných variantov hodnotenej činnosti sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Prehľad základných ukazovateľov navrhovaných variantov hodnotenej činnosti

P.č.	Ukazovateľ		m.j.	Variant		
				A - červený	B - fialový	C - modrý
1.	Celková dĺžka trasy		m	26 749	26 265	26 133
2.	Úpravy úrovňových križovatiek		ks	9	8	8
3.	Mosty	počet	ks	23	23	23
		dĺžka	m	1 468	1 355	1 663
		plocha	m ²	13 231	12 245	14 364
4.	Tunely		celk. bm	-	-	-
5.	Zárubné a oporné múry – spolu		m	1 650	1 390	3 250
	z toho zárubné múry		m	900	640	1 800
6.	Preložky, rekonštrukcie – nové cesty		km	3,10	2,50	3,40
7.	Preložky tokov		m	900	900	900
8.	Asanácie objektov		ks	5	7	4
9.	Ochrana vodovodov		m	230,0	198,0	246,0
10.	Ochrana plynovodov VTL		m	96,0	246,0	96,0
11.	Prekládka vedení VN		m	2 700	3 000	2 800
12.	Protihlukové steny		m	200	300	-

(Zdroj: Technická štúdia I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Údaje o prekládkach a preložkách inžinierskych sietí, produktovodov a vodného toku Belina sú uvedené v časti B, kap. II/7. tejto Správy o hodnotení.

8.7. Etapovitost' výstavby navrhovanej činnosti

S výstavbou navrhovanej činnosti sa uvažuje, podľa spracovanej Technickej dokumentácie k stavbe (IPOS, spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005) v štyroch etapách:

- 1) V prvej etape sa navrhuje príprava realizácie úseku od 16,0 km po 23,0 km v trase červeného variantu (spoločný úsek s modrým), čím dôjde k vybudovaniu obchvatu obcí Biskupice a Radzovce, obdobie rokov 2010 – 2013.
- 2) V druhej etape sa navrhuje výstavba v úseku od križovatky s cestou III/5712 do obce Holiša po mesto Fil'akovo. Dôjde k realizácii obchvatu obce Fil'akovské Kováče s príslušnými časťami obce Kurtáň a Fil'akovské Kľačany, obdobie rokov 2012 – 2015.
- 3) Tretia etapa by pokračovala s výstavbou 5,0 km úseku od napojenia sa na existujúcu cestu I/50 v k. ú. Lučenec, t.j. od začiatku trasovania navrhovanej činnosti, obdobie rokov 2014 – 2017.
- 4) Posledná etapa bude riešiť obchvat obce Šiatorská Bukovinka s nadväznosťou na koncové úseky trás navrhovanej činnosti, obdobie rokov 2014 – 2017.

8.8. Umiestnenie stavebných dvorov, depónií a zemníkov navrhovanej činnosti

Stavebné dvory sú navrhnuté na miestach rozhodujúcej stavebnej činnosti, s možnosťou prístupu staveniskovej dopravy a so snahou o minimalizáciu negatívnych zásahov do životného prostredia. Lokalizácia hlavného stavebného dvora nie je v súčasnosti určená a jeho umiestnenie bude súčasťou tendrových podmienok pre výber dodávateľa stavby. Podľa etapovitosti navrhovanej činnosti navrhujeme realizáciu nasledujúcich stavebných dvorov:

- V prvej etape: na hranici k. ú. obce Belina a k. ú. obce Biskupice v mieste realizácie premostenia I/71, železničnej trate, medzi súčasnou cestou I/71 a železničnou traťou,
- V druhej etape: vo východnej časti k. ú. Trebeľovce v dotyku s existujúcou cestou I/71, cestou III/071005 do Trebeľoviec a navrhovanou trasou červeného variantu v staničení 7,0

km, resp. v susedstve s poľnohospodárskym areálom v k.ú. Filákov, (v km 14,2 km trasy fialového, 14,9 km červeného modif. variantu, 14,3 km trasy modrého variantu s využitím I/71 a),

- V tretej etape: v k. ú. Lučenec (začiatok úseku, územie východne od I/71 a západne od potoka Slatinka, resp. v blízkosti navrhovanej MÚK Lučenec v rámci stavby R2 Lovinobaňa – Ožďany,
- V štvrtej etape: v k. ú. obce Radzovce, mimo od obytnej zástavby, lokalita Štrkovec medzi železničnou traťou a cesty I/71 s prístupom s existujúcej cesty I/71.

Počas výstavby navrhovanej činnosti bude zhrnutá ornica a podorničná vrstva, ktoré budú uložené v zemníkoch. Tieto budú v ďalších fázach výstavby navrhovanej činnosti využívané k rekultiváciám zárezov, násypov a dočasne zabraných plôch (stavebné dvory), alebo bude s nimi nakladané v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy. V trase hodnotenej činnosti navrhujeme nasledujúce lokality umiestnenia zemníkov:

variant – A (červený):

- km 2,800 km, lokalita Pod Madačkou, na pravej strane od I/71 s možnosťou napojenia sa na uvedenú komunikáciu,
- km 11,000 pri agroletisku, v smere do Prše (možnosť napojenia na jestvujúcu I/71 a cestu III/571003),
- km 19,500 v mieste realizácie premostenia I/71, železničnej trate na hranici k.ú. Biskupice a k.ú. Belina (možnosť napojenia na súčasnú cestu I/71),
- km 22,200 v k. ú. obce Radzovce, mimo od obytnej zástavby, lokalita Štrkovec, medzi železničnou traťou a cestou I/71 s prístupom s existujúcej cesty I/71.

variant – B (fialový):

- km 2,800 km, lokalita Pod Madačkou, na pravej strane od I/71 s možnosťou napojenia sa na uvedenú komunikáciu,
- km 10,300 pri agroletisku, v smere do Prše (možnosť napojenia na jestvujúcu I/71 a cestu III/571003),
- km 17,800, priestor mimo intravilán obce Belina, vymedzený jestvujúcou cestou I/71, železničnou traťou a cestou III/571013 v smere do Beliny,
- km 21,800 v k. ú. obce Radzovce, mimo od obytnej zástavby, lokalita Štrkovec, medzi železničnou traťou a existujúcou cestou I/71 s prístupom s I/71.

variant – C (modrý):

- km 2,800 km, lokalita Pod Madačkou, na pravej strane od I/71 s možnosťou napojenia sa na uvedenú komunikáciu,
- km 9,800 pri agroletisku, v smere do Prše (možnosť napojenia na jestvujúcu I/71 a cestu III/571003 Prša),
- km 19,000 v mieste realizácie premostenia I/71, železničnej trate na hranici k.ú. Biskupice a k.ú. Belina (možnosť napojenia na súčasnú I/71),
- km 21,500 v k. ú. obce Radzovce, mimo od obytnej zástavby, lokalita Štrkovec, medzi železničnou traťou a existujúcou cestou I/71 s prístupom s I/71.

Prístup k stavebným dvorom a zemníkom bude zabezpečený prostredníctvom existujúcej cestnej siete I. – III. triedy, poľné cesty v hodnotenom území. V hodnotenom území navrhovanej činnosti a jeho širšom okolí sa nachádzajú ložiská na ťažbu štrkopiesku a stavebného kameňa, vhodné ako násypový materiál pri budovaní komunikácií, bližšie pozri časť B, kap. I/3./3.3.

9. Varianty navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je riešená variantne:

- variant červený - A dĺžka 26 749,0 m,
- variant fialový - B dĺžka 26 265,0 m,
- variant modrý - C dĺžka 26 133,0 m.

Toto riešenie variantov navrhovanej činnosti vyplynulo z Rozsahu hodnotenia MŽP SR č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007 a Technickej štúdie I/71Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005). Vo variante A - (červený) sú vypracované aj jeho dve modifikácie.

10. Celkové náklady

Tab.: Celkové predpokladané náklady navrhovanej činnosti

Variant	Kapitálové výdavky v tis. Sk (C 9,5/80)
A - červený	2 719 489
B - fialový	2 426 650
C - modrý	3 364 642

(Zdroj: Technická štúdia I/71Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

11. Dotknutá obec

- Mesto Lučenec,
- Mesto Filákov,
- Obec Trebeľovce,
- Obec Prša,
- Obec Holiša,
- Obec Filákovské Kováče,
- Obec Biskupice,
- Obec Belina,
- Obec Radzovce,
- Obec Šiatorská Bukovinka.

12. Dotknutý samosprávny kraj

- Banskobystrický samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány

- Ministerstvo životného prostredia SR,
- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR,
- Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja,
- Krajský úrad v Banskej Bystrici, príslušné odbory,
- Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Banskej Bystrici,
- Krajský pozemkový úrad v Banskej Bystrici,
- Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci,
- Obvodný úrad Lučenec, príslušné odbory,
- Obvodný úrad životného prostredia v Lučenci,
- Obvodný lesný úrad v Lučenci,
- Obvodný úrad v Lučenci, Odbor krízového riadenia,
- ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Sobota,

- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Lučenci,
- RÚVZ so sídlom v Lučenci.

14. Povoľujúci orgán

- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR,
- Krajský úrad v Banskej Bystrici, príslušné odbory.

15. Rezortný orgán

- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

16. Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť v úseku Lučenec – štátna hranica Slovenskej republiky s Maďarskou republikou bude plniť významnú úlohu v medzinárodnej doprave. Z medzinárodného hľadiska spája Slovenskú republiku s Maďarskou republikou prostredníctvom diaľkového cestného hraničného prechodu v Šiatorskej Bukovinke s cestou I/50 v k.ú. mesta Lučenec, ktorá je súčasťou medzinárodného ťahu E 571. Medzinárodný cestný ťah E 571 spája hlavné mesto Slovenskej republiky s južnými časťami stredného a východného Slovenska po osi Bratislava – Trnava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice.

Vytvorenie schengenského priestoru umožňuje rozsiahlejšiu a širšiu hospodársku a kultúrnu spoluprácu krajín Európskej únie s voľným pohybom osôb bez kontrol na vnútorných hraniciach medzi jednotlivými členskými štátmi. Perspektívnym územím pre hospodársky rast je aj južná časť od Lučenca v prepojení Novohradský región/Nográd v severnej časti Maďarska. Navrhovaná činnosť zlepšuje cestnú infraštruktúru v tomto území.

Z hľadiska dopravného napojenia Slovenska na Európsky komunikačný systém hodnotíme výstavbu navrhovanej investície ako pozitívny vplyv. Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti presahujúce štátne hranice SR sa nepredpokladajú.

ČASŤ B

ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Požiadavky na vstupy

1. Pôda

1.1. Záber pôdy celkom

Podľa technickej štúdie je trvalý a dočasný záber navrhovanej činnosti pôd nasledovný:

Tab.: Záber lesnej a poľnohospodárskej pôdy v trase navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť	Lesná pôda (ha)		Poľnohospodárska pôda (ha)	
	trvalý záber	dočasný záber	trvalý záber	dočasný záber
Variant červený, upravený	1,00	0,03	68,55	2,10
Variant fialový	-	-	65,43	2,00
Variant modrý	0,60	0,02	73,51	2,30

(Zdroj: Technická štúdia I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Nároky na zastavané územie

Pri realizácii navrhovanej činnosti dôjde k trvalému a dočasnému záberu územia. Trvalé a dočasné zábery navrhovaných variantov sú uvedené vo vyššie uvedenej tabuľke.

Navrhované trasy preložky cesty I/71 v Lučenec – hranica SR/MR sú vedené takmer výlučne mimo zastavané územia dotknutých sídelných útvarov. V zastavanom území obce Radzovce, východne od železničnej trate č. 164 Filákov – Somoskőújfalu prechádza trasa červeného (20,600 km), fialového variantu (cca 21,100 km) a modrého variantu (cca 20,000 km) v tesnej blízkosti objektov, ktoré bude potrebné asanovať, ide o 4 domy. V k.ú. obce Filákovské Kováče, časti obce Kurtáň dôjde v dôsledku vedenia trás červeného (12,500 km) a fialového variantu (11,800 km) k asanácii 1 domu. V obci Šiatorská Bukovinka dôjde pri trasovaní fialového variantu k asanácii 2 domov. V km 24,8 prechádza trasa modifikovaného červeného variantu cez záhradkársku lokalitu v obci Šiatorská Bukovinka.

V ďalšom stupni projektového riešenia stavby po jej geometrickom zameraní a vytýčení trasy bude následne upresnený počet objektov dotknutých asanáciou. Ďalší záber zastavaného územia si navrhovaná činnosť nevyžiada.

1.2. Chránené územia, chránené výtvyry a pamiatky

Prevažná časť územia trasy navrhovanej činnosti prechádza územím, v ktorom platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny). Južné časti navrhovanej činnosti v k.ú. obce Šiatorská Bukovinka spolu s existujúcou cestou I/71 prechádzajú cez CHKO Cerová vrchovina, v tomto území platí 2. stupeň ochrany prírody a krajiny podľa § 13 vyššie citovaného zákona.

V dotknutom území navrhovanej činnosti (teleso navrhovanej preložky cesty I/71) a jeho širšom okolí sa nachádzajú nasledovné veľkoplošné a maloplošné chránené územia, podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny:

1) veľkoplošné chránené územia:

- CHKO Cerová vrchovina, trasa navrhovanej činnosti prechádza chráneným územím spolu s existujúcou cestou I/71, železničnou traťou v k.ú. Šiatorská Bukovinka.

2) maloplošné chránené územia:

- PR Kerčík , cca 1500 m východne od cca 11,5 km trasy modrého variantu,
- PR Belínske skaly, cca 1400 m východne od cca 19,0 km trasy fialového variantu,
- PP Čakanovský profil, cca 1600 m západne od cca 21,0 km trasy červeného variantu.

Chránené územia sú podrobnejšie opísané v časti C v kapitole II/9. Chránené územia a ochranné pásma.

Ochrana prírody v zmysle medzinárodných dohovorov (NATURA 2000)

Územia európskeho významu

- (SKUEV0357) Cerová vrchovina – lesné biotopy - samotná trasa navrhovanej činnosti v jednotlivých variantoch (dotknuté územie) nezasahuje do lokalít európskeho významu. Trasa modifikovaného červeného variantu je s lokalitou SKUEV0357 v dotyku v k.ú. Šiatorská Bukovinka, lokalita Šiatoroš.

Chránené vtáčie územia

- 1) *CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina* - ide o územie mimo intravilán obce Šiatorská Bukovinka, do ktorého zasahuje južná časť hodnoteného územia. Trasa modifikovaného variantu zasahuje do uvedenej lokality len okrajovo pri odklone od intravilánu obce Šiatorská Bukovinka. Varianty B a C vedené v telese existujúcej cesty I/71 do CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina nezasahujú.
- 2) *CHVÚ Poiplie* - do Chráneného vtáčieho územia Poiplie zasahuje severná časť hodnoteného územia (k.ú. Lučenec, k.ú. Holiša, k.ú. Trebeľovce, k.ú. Filákovské Kováče, k.ú. Prša, t.j. cca 5,0 až 9,0 km trás jednotlivých navrhovaných variantov).

Chránené územia a lokality NATURA 2000 sú podrobnejšie opísané v časti C v kapitole II/9.

RAMSARSKÁ KONVENCIA

Dotknuté územie navrhovanej činnosti nezasahuje, resp. nie je v prekryve s územím zaradeným do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach.

V hodnotenom území sa podľa Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. nachádzajú biotopy európskeho významu, pozri časť C, kap.II/7./7.1.

Trasa navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 o vodách).

1.3. Ochranné pásma

Chránené ložiskové územie

Trasa navrhovanej činnosti nepretína žiadne chránené ložiskové územia. Chránené ložiskové územia sú lokalizované mimo trás navrhovanej činnosti, bližšie pozri časť C, kapitola II/2.3.

Ochranné pásma nadzemných a podzemných vedení a stavieb

Pri výstavbe navrhovanej činnosti bude potrebné dodržať ochranné pásma podzemných a nadzemných vedení a stavieb vymedzených STN a zákonom (vzdušné, podzemné silnoprúdové a slaboprúdové vedenia), napr.:

- cesta I. triedy (OP 50 m od osi príľahlého vonkajšieho pruhu),
- železničná trať (OP 60 m od osi krajnej koľaje),
- vzdušné elektrické vedenia VN 110 kV (OP 15 m od krajného vodiča).

Ochranné pásma vodných zdrojov

Samotné dotknuté územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 o vodách).

2. Voda

2.1. Odber vody celkom, maximálny a priemerný odber

Potreba vody pri výstavbe navrhovanej činnosti spočíva v spotrebe technologickej vody, pitnej vody pre zamestnancov stavby a úžitkovej vody pre hygienické účely. Pri prevádzke je potreba vody v súvislosti s údržbou komunikácie.

Údaje o spotrebe vody budú upresnené v podrobnejšej etape projektovej prípravy stavby. Nepredpokladáme, že sa bude jednať o výrazné odbery.

2.2. Zdroj vody

Počas výstavby a prevádzky budú zariadenia staveniska zásobované pitnou vodou z miestnych zdrojov (verejný vodovod).

Voda pre prípadnú údržbu ciest sa bude odoberať v príslušnom stredisku údržby.

3. Suroviny

3.1. Druh a spotreba surovín

Na výstavbu komunikácie budú potrebné hlavné suroviny: kamenivo a štrkopiesky pre konštrukciu vozovky a pre betónové konštrukcie, asfalty pre konštrukciu vozoviek, oceľ pre zvodidlá a výstuž, cement do betónov a násypový materiál. Pre etapu prevádzky sa počíta s potrebou surovín na údržbu vozovky (asfalt, posypový materiál na zimné obdobie a pod.). Podrobné rozdelenie uvedených potrieb bude súčasťou vyššieho stupňa projektovej dokumentácie.

Ostatné surovinové zdroje

Množstvá výkopového materiálu a násypov sú zrejmé z nasledujúcej tabuľky:

Tab.: Výkopy a násypy realizácie navrhovanej činnosti (v m³)

Navrhovaná činnosť	Výkopy (m ³)	Násypy (m ³)	Nedostatok násypového materiálu (m ³)
Variant červený	402 900	470 800	67 900,0
Variant fialový	328 800	508 900	180 100,0
Variant modrý	628 800	712 600	83 800,0

(Zdroj: Technická štúdia I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Z uvedeného vyplýva, že je vykázaný nedostatok násypového materiálu (cca 12% až 20%, t.j. v rozsahu 70 000 m³ až 180 000 m³) a teda je potrebné uvažovať s jeho získavaním na vybraných vhodných lokalitách v okolí navrhovanej činnosti. Špecifikácia a lokalizácia navrhovaných ložísk, kameňolomov štrkopieskov a drveného kameňa vhodných pre výstavbu komunikácií je uvedená v kap. 3.3. tejto časti.

V hodnotenom území boli vytipované lokality s možnosťou vybudovania zemníkov na uloženie ornice, ktorá bude po jej realizácii využitá spätne na rekultiváciu telesa cesty. Zemníky nebudú trvalé. Ich lokalizácia je vyznačená v mapovej prílohe orientačne. Presné zameranie zemníkov musí byť v ďalšom stupni potvrdené podrobným inžiniersko - geologickým prieskumom. Ide o nasledovné lokality:

Tab.: Materiálové jamy – zemníky

Lokalita/územie	katastrálne územie	kilometer trasy
Lokalita Pod Madačkou, na pravej strane od I/71 v smere na Lučenec	Lučenec	2,80 variant červený, modrý, fialový
Lokalita pri agroletisku v smere do Prše (napojenie na I/71, III/571003 Prša)	Prša	9,80 variant modrý 10,30 variant fialový 11,00 variant červený
Územie vymedzené jestvujúcou I/71, železničnou traťou a cestou III/571013 v smere do Beliny	Belina	17,80 variant fialový
Lokalita v mieste realizácie premostenia I/71, železničnej trate na hranici k.ú. Biskupice a k.ú. Belina	Belina/Biskupice	19,00 variant modrý 19,50 variant červený
Lokalita Štrkovec, mimo intravilánu obce, medzi železničnou traťou s prístupom s existujúcej I/71	Radzovce	21,50 variant fialový

Prístup k zemníkom bude zabezpečený prostredníctvom existujúcej siete ciest I., III. triedy a poľných ciest v hodnotenom území.

3.2. Ročná spotreba

Podrobnejšie údaje o spotrebe surovín v etape výstavby a prevádzky budú určené v ďalšej etape projektovej prípravy stavby, resp. budú upresnené počas prevádzky, keďže súvisia s prevládajúcim počasím počas roka, najmä v zimných mesiacoch (zimná údržba komunikácií).

3.3. Spôsob získavania

Spôsob získavania surovín a materiálov pre výstavbu navrhovanej činnosti bude špecifikovaný dodávateľom stavby. Predpokladá sa maximálne využitie materiálov získaných z výkopov, keďže výstavbou navrhovanej činnosti bude vznikať nedostatok násypového materiálu.

Nedostatok materiálu je možné dopĺňať z miestnych, resp. regionálnych existujúcich zdrojov, ložísk napríklad z lokalít, podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, 1998, Zmeny a doplnky, 2004:

- k.ú. Čamovce - cca 1 km JV od obce Belina, východne od hodnoteného územia,
- k.ú. Šíd – cca 4,5 km východne od hodnoteného územia,
- k.ú. Mučín – cca 7,5 km západne od hodnoteného územia.

Uvedené lokality sú používané na ťažbu štrkopieskov a pieskov, vhodných ako násypový materiál pri budovaní komunikácií.

Ďalšími lokalitami, ktoré môžu poskytovať vhodný materiál (drvený stavebný kameň) pri výstavbe navrhovanej činnosti sú napr.:

- k.ú. Ružiná – lokalita Ružiná (NPK a.s. Lučenec), cca 12 km západne od hodnoteného územia,
- k.ú. Husiná – lokalita Husiná (CMK s.r.o., Zvolen), cca 7,5 km východne od hodnoteného územia,
- k.ú. Čamovce – cca 1 km JV od obce Belina (PK a.s., Lučenec), východne od hodnoteného územia.

Navrhujeme aby v krajine boli využívané len ložiská, ktoré sú dobre v súčasnosti prístupné, resp. svojou činnosťou nezaťažujú obytné územia a nie sú situované v chránených územiach s vyšším stupňom ochrany (CHKO Cerová vrchovina). K uvedeným ložiskám existuje prístup a nie je potrebné budovať nové komunikácie.

Materiál je potrebné overiť v ďalšej etape prieskumu. K uvedeným lokalitám je možný prístup po existujúcej cestnej sieti v okolí navrhovanej činnosti, nebude potreba budovať nové príjazdové komunikácie.

Humusová vrstva, ktorá bude odobratá pri výstavbe hodnotenej činnosti sa bude skladovať na zemníkoch a použije sa na spätné zahumusovanie svahov zemného telesa navrhovaného líniového diela, rekultiváciu územia dotknutého výstavbou a na plochy v navrhovaných križovatkách.

V priestoroch stavebného dvora, bude zriadená betonárka a pracovná skládka štrkopiesku. Výroba betónovej zmesi bude jediným výrobným procesom na stavbe a k nemu bude potrebné priviesť elektrickú energiu a zriadiť odberné miesto pre úžitkovú vodu.

4. Energetické zdroje

Spotreba elektrickej energie pri stavbe vzniká pri výrobe betónov, živíc, pri prevádzke stavebných dvorov. Spotreba elektrickej energie v etape prevádzky vzniká napr. pre zabezpečenie funkčnosti dopravnej signalizácie. Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa bude elektrická energia čerpať z jestvujúcich sietí. Nároky na spotrebu elektrickej energie vyplynú z technickej dokumentácie stavby.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

V etape výstavby navrhovanej činnosti budú v hodnotenom území kladené dopravné nároky na miestne existujúce komunikácie v súvislosti so zásobovaním stavby surovinami, presunom výkopových a násypových materiálov a pod. Dĺžka komunikácií a ich zaťaženie bude závislé od určenia lokalít odkiaľ stavba bude zásobovaná surovinami.

Všetky prístupové cesty budú v priebehu ďalších stupňov projektovej dokumentácie a pred zahájením prác prerokované s dotknutými orgánmi a organizáciami. Prístup na stavenisko bude zabezpečený z jestvujúcich komunikácií. Navrhovaná činnosť nebude vyžadovať budovanie nových komunikácií, dôjde napríklad len k úpravám a preložkám existujúcich ciest v hodnotenom území. V maximálnej možnej miere sa použije aj už rozostavaná časť telesa preložky cesty I/71.

Stavebné dvory sú navrhnuté na miestach rozhodujúcej stavebnej činnosti, s možnosťou prístupu staveniskovej dopravy a so snahou o minimalizáciu negatívnych zásahov do životného prostredia.

Lokalizácia hlavného stavebného dvora nie je v súčasnosti určená a jeho umiestnenie bude súčasťou tendrových podmienok pre výber dodávateľa stavby, pozri časť A., kap.8./8.8., v grafickej časti sú navrhnuté miesta, ktoré by mohli byť použité pre tento účel.

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k dočasnému obmedzeniu cestnej premávky na existujúcej ceste I/71 a na miestnych komunikáciách, ktoré prepájajú jednotlivé dotknuté obce. Údaje o dopravných intenzitách existujúcej cesty I/71 v roku 2005 sú uvedené v kapitole C./II./11.

6. Nároky na pracovné sily

Pracovná sila počas výstavby sa využije z miestneho regiónu, riadiacich pracovníkov a pracovníkov so špeciálnou kvalifikáciou zabezpečí dodávateľská firma. Počas výstavby cesty je z hľadiska potreby pracovných síl rozhodujúca doba výstavby daná náročnosťou stavebných objektov alebo dĺžkou úsekov. Možno predpokladať, že výstavba cesty môže do určitej miery slúžiť ako zdroj miestnych pracovných príležitostí.

V etape prevádzky hodnotenej investície nevzniknú nároky na trvalé pracovné sily.

II. Údaje o výstupoch

1.Ovzdušie

1.1. Hlavné bodové zdroje znečistenia ovzdušia

Navrhovaná činnosť predstavuje líniový prvok infraštruktúry a nemá charakter bodového zdroja znečistenia ovzdušia.

1.2. Hlavné plošné zdroje znečistenia ovzdušia

Predstavujú predovšetkým plochy súvisiace s výstavbou cesty I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR, teda ide o plošné zdroje znečistenia ovzdušia dočasného charakteru a to:

- stavebné dvory (križovatky, mostné objekty),
- zariadenia staveniska,
- zemníky a pod.

Vzhľadom na to, že uvedené zdroje znečistenia sa viažu na stavebné práce v jednotlivých navrhovaných etapách realizácie hodnotenej činnosti, klasifikujeme ich ako vplyv dočasný.

1.3. Hlavné líniové zdroje znečistenia ovzdušia

Počas výstavby

Hlavnými líniovými zdrojmi znečistenia ovzdušia počas výstavby navrhovanej činnosti bude existujúca cesta I/71, cesty II. a III. triedy v hodnotenom území, mestské a miestne komunikácie, poľné cesty, z ktorých bude možný prístup na stavenisko. Ďalej medzi líniové zdroje znečistenia patria manipulačné pásy a samotné teleso cesty, po ktorých sa bude zabezpečovať predovšetkým stavenisková doprava.

Vzhľadom na to, že realizácia stavby je rozdelená na etapy, časová expozícia sa znižuje a skracuje priamoúmerne k dĺžke a šírke realizovaného úseku. Na základe uvedeného klasifikujeme tento zdroj ako dočasný, krátkodobý, s rôznou intenzitou pôsobenia, s lokálne obmedzeným pôsobením, ktorého veľkosť, intenzitu i dĺžku expozície možno ešte obmedziť organizačnými opatreniami, napr. trasovanie dopravy mimo sídiel, dodržiavaním technologických postupov pri výstavbe, dobrou údržbou technického stavu stavebných mechanizmov, atď.

Počas prevádzky

Imisná situácia, ktorá nastane v hodnotenom území po realizácii navrhovanej činnosti bola popísaná v spracovanej Rozptylovej štúdii, Bláha P., 11/2005 ktorá potvrdila, že celkové hodnoty krátkodobých a priemerných ročných imisných koncentrácií z navrhovanej činnosti sa budú pohybovať pod hodnotami príslušných imisných limitov, t.j., rozptylová štúdia potvrdila dodržanie platných imisných limitov na území SR pre znečisťujúce látky pre cieľový stav.

V prípade vybudovania navrhovanej činnosti krátkodobé a dlhodobé znečistenie ovzdušia poklesne v porovnaní s existujúcou I/71 hlavne v dotknutých obciach, cez ktoré v súčasnosti prechádza, to znamená, že realizácia navrhovanej činnosti v úseku Lučenec – hranica SR/MR je z hľadiska znečistenia ovzdušia výhodnejšie riešenie v porovnaní s existujúcou cestou I/71 bez investície.

2. Odpadové vody

Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú ako odpadové vody produkované odpadové vody z povrchového odtoku, ktoré budú odvádzané do kanalizačného systému z povrchu vozovky a verejných priestranstiev, alebo do okolitého terénu.

Etapa výstavby

V etape výstavby komunikácie môžeme len predpokladať kontamináciu vodného prostredia látkami používanými v stavebnej činnosti ako sú pohonné hmoty, oleje, mazadlá, úniky znečisťujúcich látok zo skladov a techniky a úniky splaškových vôd zo zariadení staveniska. Ich vplyv je možné eliminovať organizačnými opatreniami na stavbe.

Etapa prevádzky

Podľa Technickej štúdie I/71 Lučenec – hranica SR/MR (IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, november/2005) budú odpadové vody z povrchového odtoku odvádzané systémom cestných priekop do najbližších vodných tokov cez odlučovače ropných látok.

Keďže v citovanej štúdii neboli špecifikované úseky, kde bude vybudovaná kanalizácia navrhujeme, aby umiestnenie lapačov ropných látok bolo realizované najmä v miestach križovania navrhovanej cesty s vodohospodársky významnými tokmi, ako napr.: Ipeľ, potok Slatinka, potok Belina, Mižera, v blízkosti lokalizácie prírodných prameňov s odvedením kanalizácie do recipientu, v úsekoch vedených v zárezoch, atď. a v zmysle legislatívnych predpisov (zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách).

Navrhovaná činnosť neprechádza, resp. nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č.364/2004 o vodách).

V etape prevádzky pôjde predovšetkým o splachy vôd z atmosférických zrážok z povrchu vozovky a odpadové vody zo zimnej údržby vozovky. Znečistenie vôd môže výnimočne spôsobiť aj havária nákladu na komunikácii alebo nevhodná manipulácia s látkami škodiacimi vodám na obslužných zariadeniach. Túto skutočnosť je možné eliminovať vhodnými opatreniami (viď. kapitolu C/IV./2. – Technické opatrenia).

2.1. Celkové množstvo vypúšťaných odpadových vôd

Tab.: Celkové množstvo odpadových vôd z atmosférických zrážok zo zastavaných plôch navrhovanej činnosti je nasledovný (orientačný odhad):

Varianty – C 9,5/80	Dĺžka variantov bez tunelov	Množstvo zrážkových vôd
Variant - A (červený)	26,749 km	162 633,9 m ³ /rok
Variant - B (fialový)	26,265 km	159 691,2 m ³ /rok
Variant - C (modrý)	26,133 km	158 888,6 m ³ /rok

2.2. Technologický proces, pri ktorom odpadové vody vznikajú

Z prevádzky navrhovanej činnosti bude vznikať odpadová voda z povrchového odtoku.

2.3. Typ, projektová kapacita a účinnosť čistiarny odpadových vôd

Typ, projektová kapacita a účinnosť lapačov ropných látok budú navrhnuté v ďalšom stupni projektového riešenia stavby.

2.4. Charakter recipientu

Po prečistení cez lapače ropných látok bude možné odvieť odpadovú vodu z povrchového odtoku do existujúcich recipientov v okolí navrhovanej činnosti.

2.5. Vypúšťané znečistenia

V etape prevádzky budú vypúšťané len vody z povrchového odtoku. Odpadové vody z atmosférických zrážok z pozemných komunikácií sú intenzívne znečisťované najmä v zimných a jarných mesiacoch (XI. - III. mesiac), pri topení snehu a splachoch po intenzívnych zrážkach. V tomto období z dôvodu posypu vozovky môžu byť zvýšené hodnoty BSK₅, mineralizácie, obsahu dusičnanov, amoniaku, vápnika, mangánu, železa, chloridov, síranov, aniónových tensidov, kadmia a v prípade úniku ropných látok môžu byť prekročené limity organických mikropolutantov (NEL).

2.6. Iné charakteristické senzorické a organické ukazovatele akosti vody

Iné charakteristické senzorické a organické ukazovatele akosti vody znečistených odpadových vôd nepredpokladáme.

2.7. Ovplyvnenie prúdenia a režimu povrchových a podzemných vôd

Z pohľadu celkového množstva odpadových vôd z povrchového odtoku je možné konštatovať, že nedôjde k výraznému ovplyvneniu prúdenia a režimu povrchových a podzemných vôd.

3. Odpady

3.1. Druh a kategória odpadu

Odpady, ktoré vzniknú počas výstavby preložky cesty I/71 v úseku Lučenec – št. hranica SR/MR budú využívané priamo na stavbe.

V zmysle zákona o odpadoch č.223/2001 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 409/2002 Z.z., môžu vzniknúť odpady uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Počas stavebných prác predpokladáme, že budú vznikať nasledujúce odpady (podľa Katalógu odpadov v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z.)

Kód odpadu	Názov odpadu	Kat. odpadu	Pôvod odpadu
17 01 01	Betón	O	príprava územia pre realizáciu navrhovanej činnosti
17 01 02	Tehly	O	
17 02 01	Drevo	O	
17 01 07	Zmesi alebo oddelené zložky betónu a tehál	O	
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O	
17 05 03	Zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky	N	
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O	
17 05 05	Výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky	N	
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako je uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O	realizácia výstavby
17 04 05	Železo a oceľ	O	
17 04 07	Zmiešané kovy	O	
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O	
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O	

20 02 02	Zemina a kamenivo	O	
03 01 05	Odpadové rezivo	O	odpad zo sprac. dreva
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	realizácia výstavby

Výkopová zemina bude kontrolovaná na prítomnosť nebezpečných látok, v prípade, že takéto látky budú identifikované, bude s odťaženými znečistenými zeminami nakladané ako s nebezpečným odpadom v zmysle zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch. Likvidácia stavebného odpadu bude riešená v rámci zmluvy o výstavbe diela.

Tab.: Počas prevádzky predpokladáme vznik týchto odpadov (podľa Katalógu odpadov v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z.)

Kód odpadu	Názov odpadu	Kat. odpadu	Pôvod odpadu
13 05 08	Zmesi odpadov z lapačov piesku a odlučovačov oleja z vody	N	prevádzka odlučovačov ropných látok
20 03 03	Odpad z čistenia ulíc	O	prevádzka stavby
20 03 07	Objemný odpad	O	
20 03 99	Komunálne odpady inak nešpecifikované	O	prevádzka stavby a čistenie okolia

3.2. Technologický postup pri ktorom odpad vzniká

Pri stavbe navrhovanej činnosti vzniká odpad v súvislosti s odstraňovaním prekážok pre stavbu, napr.: výrub vegetácie, výkopová zemina získaná pri hĺbení zárezov a základov. Produkcia ostatných druhov odpadov je len okrajová.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti odpady tvoria zvyšky po pokosení trvalého trávneho porastu nachádzajúceho sa v blízkosti ciest, nečistoty, prach z prevádzky na komunikácii a najmä zvyšky po zimnej údržbe a čistení vozovky. Produkcia odpadov bude minimálna a bude predstavovať odpad z údržby komunikácie, ktorú bude zabezpečovať stredisko údržby. V stredisku údržby bude odpad zhromažďovaný a likvidovaný.

3.3. Množstvo odpadu

Výstavba

Odpady vznikajúce pri výstavbe hodnotenej činnosti tvorí hlavne zemina z výkopov, ktorá nebude vhodná pre použitie do násypov. V trase navrhovaných variantov je predpokladaný nedostatok využiteľného materiálu a to: pri variante - A (červený) cca 67 900,0 m³, variante B – (fialový) cca 180 100,0 m³ a variante C - (modrý) cca 83 800,0 m³. Presná špecifikácia množstva odpadovej zeminy bude predmetom projektovej prípravy ďalšieho stupňa a to na základe výsledkov podrobného geologického a geotechnického prieskumu, ako aj vybraného variantu. Produkcia ostatných odpadov je vzhľadom na uvedené množstvá okrajová.

Vybúrané hmoty a materiály z vozoviek existujúcich komunikácií, ktoré nie sú vhodné pre stavbu navrhovanej cesty sa budú recyklovať. Vyfrézovaný materiál asfaltových vrstiev vozovky sa po recyklácii použije spätne na úpravu povrchu komunikácií nižších tried. Nestmelené vrstvy vozovky sa použijú ako stavebný materiál na výstavbu, resp. rekonštrukciu cesty I/71.

Prevádzka

Odpady vznikajúce pri prevádzke navrhovanej činnosti tvorí hlavne odpad z údržby. Odpad pri údržbe cesty I. triedy je závislý na určitých klimatických podmienkach v hodnotenom území a od zvolenej technológie údržby a nie je možné ho v súčasnom období špecifikovať.

3.4. Spôsob nakladania s odpadmi

Spôsob nakladania s odpadom počas výstavby bude zosúladený s právnymi požiadavkami odpadového hospodárstva.

Počas výstavby hodnotenej cesty bude dochádzať k nedostatku násypových materiálov. Rozhodujúcim množstvom odpadu bude nepoužiteľná výkopová zemina, ktorú bude potrebné zneškodňovať v súlade so zákonom č.223/2001 Z.z. o odpadoch na riadených skládkach odpadov v okolí hodnotenej činnosti (riadená skládka odpadov Čurgov, k.ú. Lučenec), resp. bude potrebné ju iným spôsobom využiť (napr. zakrytie environmentálnych záťaží – staré lomy, neriadené skládky odpadov a pod.). Pre odvoz nepoužiteľnej výkopovej zeminy budú slúžiť existujúce cesty I/71, I/50 a cesty III. triedy v hodnotenom území.

Starostlivosť o produkované odpady, ktorých vznik súvisí bezprostredne s prevádzkou, bude zabezpečovať majiteľ a prevádzkovateľ podľa plánu odpadového hospodárstva, ktorý bude vypracovaný ku kolaudácii stavby.

Evidencia množstiev a druhov produkovaných odpadov bude vykonávaná v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z., ktorá je doplnená Vyhláškou MŽP SR č. 509/2003 Z.z.

4. Hluk a vibrácie

Hluk

Hluková situácia v hodnotenom území, ktorá nastane po realizácii navrhovanej činnosti bola popísaná v Hlukovej štúdii (Technická štúdia, D. prílohová časť, IPOS spol. s r.o., EnA CONSULT Topoľčany, s.r.o., 11/2005). Pri hodnotení hluku vo vonkajšom prostredí je podľa Nariadenia vlády SR č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií, určujúca ekvivalentná hladina zvuku uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí z dopravy

Tab.: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí, podľa nariadenia vlády č. 339/2006 Z.z.

Kat. územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Ref.čas. interval	Prípustné hodnoty (dB)				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov L _{Aeq, p}
			Pozemná a vodná doprava ^{b) c)} L _{Aeq, p}	Želez. dráhy ^{c)} L _{Aeq, p}	Letecká doprava		
					L _{Aeq, p}	L _{ASmax, p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály	deň	45	45	50	70	45
		večer	45	45	50	70	45
		noc	40	40	45	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} rekreačné územie	deň	50	50	55	75	50
		večer	50	50	55	75	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí ^{a)} diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá	deň	60	60	60	85	50
		večer	60	60	60	85	50
		noc	50	55	50	75	45

IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	deň	70	70	70	95	70
		večer	70	70	70	95	70
		noc	70	70	70	95	70

a) Okolie je:

1. územie do vzdialenosti 100 m od osi vozovky alebo od osi príslušného jazdného pásu pozemnej komunikácie,
2. územie do vzdialenosti 100 m od osi príslušnej koľaje železničnej dráhy,
3. územie do vzdialenosti 500 m od okraja pohybových plôch letísk, územie do vzdialenosti 1 000 m od osi vzletových a pristávacích dráh a územie do vzdialenosti 1 000 m od kolmého priemetu určených letových trajektórií s dĺžkou priemetu 6 000 m od okraja vzletových a pristávacích dráh letísk.

b) Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy.

c) Zastávky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovišťa taxislužieb určené na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.

d) Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania, napr. školy počas vyučovania a pod.

Záver:

Na zistenie hladiny hluku v hodnotenom území pred príslušnou obytňou zástavbou dotknutých obcí boli zvolené výpočtové zóny vo vzdialenosti do 200 m od trasy variantov A, B a C navrhovanej činnosti. Prognózované počty objektov s exponovanými fasádami k hladinám hluku v jednotlivých zónach nad 50 dB, resp. 60,0 dB situovaných v blízkosti navrhovaných trás preložky cesty I/71 a v prípade nerealizácie činnosti (nulový variant) sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Prognózované počty objektov s exponovanými fasádami k hladinám hluku v jednotlivých zónach trás variantov A, B a C a jestvujúcej cesty I/71 (nulový variant)

pásmo dB	počet objektov v hlukových pásmach			
	rok 2030			
	Nulový variant	Variant – A (červený)	Variant - B (fialový)	Variant - C (modrý)
nad 60 dB – deň, večer spolu	242	6	4	3
nad 50,0 dB - noc spolu	250	7	6	4
spolu	492	13	10	7

(Zdroj: Technická štúdia I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, prílohová časť D.3, 11/2005)

Hygienické vyhodnotenie:

Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná investícia v posudzovaných výpočtových zónach, v zmysle hlukovej štúdie, zníži nadmerné hlukové zaťaženie dotknutého obyvateľstva v priemere až o 98 %.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zhoršeniu hlukových pomerov v dotknutých obciach, naopak, vybudovaním obchvatov obcí dôjde k vytvoreniu hlukového komfortu v zastavanom území sídelných útvarov, cez ktoré súčasná cesta I/71 prechádza. Vzhľadom na predpokladané intenzity dopravy a vedenie trás navrhovaných variantov mimo zastavaných častí sídiel s vykonaním príslušných protihlukových opatrení, budú v blízkosti dotknutého územia splnené hygienické limity.

Návrhy protihlukových stien a fasádnych úprav

Ako priestory vyžadujúce si ochranu pred nadlimitným hlukom z preložky cesty I/71 boli vyhodnotené nasledujúce úseky (uvedené v tabuľke) v jednotlivých variantoch s návrhom stavby protihlukových stien:

Tab.: Zoznam protihlukových stien a ich dĺžka na trase navrhovanej činnosti

Lokalita	variant	dĺžka PHS	strana cesty	úsek
Fíľakovské Kováče, časť Kurtáň	červený	200 m	vpravo	km 12,350-12,550
Fíľakovské Kováče, časť Kurtáň	fialový	200 m	vpravo	km 11,650-11,850
Šiatorská Bukovinka	fialový	100 m	vľavo	km 24,200-24,300

(Zdroj: Hluková štúdia, Ing. Plaskoň, V., 11/2005)

Výstavba protihlukovej clony na jestvujúcej ceste I/71 je neefektívna v zastavaných častiach obcí Radzovce (spoločný koridor pre navrhované varianty) a Šiatorská Bukovinka (spoločná trasa variantu B a C), nakoľko všetky hlukom zasahované objekty sú na túto cestu komunikačne napojené a v dôsledku častého prerušovania clony by tlmiaci účinok clony klesol pod požadovanú hodnotu. V úsekoch obytných zón, t.j. úsek cesty cez obec Radzovce a Šiatorská Bukovinka, je potrebné z dôvodov častých prerušovaných protihlukových bariér voliť radšej úpravy na fasádach obytných objektov zvýšením ich zvukovej nepriezvučnosti.

Presné geometrické parametre navrhovaných protihlukových clon s ich bariérovým účinkom budú upresnené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie (DÚR). Materiálová skladba PH clôn je predmetom riešenia príslušného stavebného objektu, pričom použitý materiál musí spĺňať nasledujúce akustické požiadavky:

- vzduchová nepriezvučnosť $DL_R > 24$ dB, kategória B3,
- zvuková pohltivosť $DL_{\alpha} > 8$ dB, kategória A3.

Hluk počas výstavby

Počas stavebných prác môže byť zvýšená hlučnosť v okolí hodnotenej činnosti v dôsledku pohybu stavebných strojov a mechanizmov. Ich vplyv je možné minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov. Počas výkopových a betonárskych prác bude stavba obsluhovaná z existujúcich obslužných komunikácií. Ekvivalentná hladina hluku od stavebných mechanizmov by nemala v zmysle NV SR č. 339/2006 Z.z. presahovať v čase 7.00 – 21.00 počas pracovných dní a v sobotu od 8.00 – 13.00 hlukovú záťaž 105 dB. Bežné stavebné stroje (domiešavače, rýpadlá, nákladné vozidlá a pod.) emitujú hluk na úrovni 90 – 100 dB, takže sa v zastavanom území dotknutých obcí nepredpokladá prekročenie prípustnej hladiny hluku stanovenej na dobu výstavby.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Žiarenie a iné fyzikálne polia sa v súvislosti so stavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti nevyskytujú. Nepredpokladáme šírenie žiarenia ani iných fyzikálnych polí z hodnotených činností v takej miere, že by dochádzalo k ovplyvňovaniu pohody užívateľov komunikácie. Ovplyvnenie obytných celkov nepredpokladáme.

6. Teplo, zápach a iné výstupy

Nepredpokladáme šírenie tepla a zápachu v takých koncentráciách, že by dochádzalo k ovplyvňovaniu pohody užívateľov komunikácie. Ovplyvnenie obytných celkov nepredpokladáme.

Teplo z prechádzajúcich automobilov je z hľadiska životného prostredia zanedbateľné. Zápach spôsobený výfukovými plynmi bude v porovnaní so súčasným stavom na okolitých komunikáciách zanedbateľný.

7. Doplnujúce údaje

7.1. Očakávané vyvolané investície

Úpravy a preložky súvisiacich komunikácií a produktovodov pri realizácii navrhovanej činnosti:

Tab.: Úpravy a preložky súvisiacich komunikácií a produktovodov v trase navrhovanej činnosti

produktovod	Variant červený - A		Variant fialový - B		Variant modrý - C	
	úsek (km trasy)	celková délka (m)	úsek (km trasy)	celková délka (m)	úsek (km trasy)	celková délka (m)
ochrana jestvujících vodovodov v délke nad 20,0 m	0,070	230*	0,070	198*	0,070	246*
	11,060		10,380		2,780	
	13,950		13,250		2,860	
	16,250		15,400		10,060	
	20,800		20,300		13,400	
	-		-		15,670	
	-		-		20,150	
prekládka elektr. vedení 22 kV nad 100 m	21,500 - 22 100	2 700*	20,800 - 21 400	3 000*	12,200	2 800*
					20,700 – 21,300	
ochrana jestvujícíeho plynovodu	3,400	96	3,400	246	3,700	96
	9,500		8,800			
	18,800		15,500			
	-		17,300			

(Zdroj: Technická štúdia I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

* údaj zahrňujúci všetky prekládky, resp. ochranu produktovodov (aj s dĺžkami pod 20,0 m, resp. 100,0 m) v súvislosti s realizáciou navrhovanej investície, podľa Technickej správy k predmetnej činnosti

Tab.: Preložky a rekonštrukcie (úpravy) súvisiacich ciest v súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti

komunikácia	v úseku trasy variantov (km)*	dĺžka preložky, úpravy (m)	charakter vyvolanej investície
poľná cesta	2,650 A, B	250	sprístupnenie poľnoh. areálu SHR Koška
	9,422 A	250	prístup na poľnohospodárske pozemky
	8,755 B		
	4,024 C		
	8,370 C		
	12,090 A	400	prístup na poľnohospodárske pozemky Pod cerinou
	11,395 B		
	10,968 C		
	16,405 A	200	zachovanie prístupu na poľnohospodárske pozemky
	17,010 A	250	
	18,530 A	450	
	15,750 B	250	
	16,360 B		
	11,920 C	300	
	12,250 C	350	
	15,789 C	250	

	16,400 C	250	zachovanie prístupu na pozemky medzi I/71 a potokom Belina
	17,907 C	450	
	19,550 A	350	
	19,000 C		
účelová cesta	15,360 B	250	zabezpečenie prístupu k chovu hospodárskych zvierat
preložka cesty I/71	22,547 A	300	prepojenie cesty I/71 s novou trasou I/71
	22,063 B		

(Zdroj: Technická štúdiá I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

* A – variant červený, B – variant fialový, C – variant modrý.

Výstavbou navrhovanej činnosti dôjde k úpravám vodných tokov v trase navrhovanej investície. Ide o nasledujúce miesta, resp. úseky jej trasovania:

Variant červený:

- km 10,140 – melioračný kanál s preložkou v dĺžke 250 m,
- km 20,500, km 24,150 a km 22,000 – preložka potoka Belina v dĺžke 200 m a 250 m.

Variant fialový:

- km 9,450 – melioračný kanál s preložkou v dĺžke 250 m,
- km 20,000, km 23,700 a km 21,550 – preložka potoka Belina v dĺžke 200 m a 250 m.

Variant modrý:

- km 9,250 – melioračný kanál s preložkou v dĺžke 250 m,
- km 19,900, km 23,600 a km 21,400 – preložka potoka Belina v dĺžke 200 m a 250 m.

7.2. Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny

Medzi terénne úpravy a zásahy do krajiny sú zaradené mostné objekty, línie protihlukových bariér, zárubné a oporné múry, výruby stromov, vegetačné úpravy, preložky a úpravy vodných tokov, preložky a úpravy komunikácií a pod.

Terénne úpravy a zásahy do krajiny budú predstavovať aj činnosti súvisiace so zabezpečením nerastných surovín pre potreby výstavby navrhovanej činnosti. Navrhujeme v krajine využívať len ložiská, ktoré sú dobre v súčasnosti prístupné, resp. svojou činnosťou nezaťažujú obytné územia a nie sú situované v chránených územiach s vyšším stupňom ochrany (CHKO Cerová vrchovina). Nenavrhujeme otvárať žiadne nové ložiská.

ČASŤ C

KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Z hľadiska komplexného environmentálneho posudzovania vplyvov stavby a prevádzky navrhovanej cesty v úseku Lučenec – št. hranica SR/MR sme posudzované územie ohraničili koridorom so šírkou 400 m od okraja navrhovanej cesty a označili ho ako hodnotené územie.

Za bezprostredne dotknuté územie považujeme samotné teleso navrhovanej preložky cesty I/71 na úseku Lučenec – štátna hranica SR/MR.

V správe o hodnotení sú obsiahnuté ďalšie potrebné regionálne informácie o širšom okolí posudzovanej činnosti a toto územie sme označili ako širšie okolie hodnoteného územia.

Z hľadiska ďalších vzťahov a vplyvov, ktoré bolo možné zistiť len v regionálnej mierke je územie pre niektoré ukazovatele ohraničené na hranice katastrov dotknutých obcí.

Podľa administratívneho členenia patrí hodnotené územie do Banskobystrického kraja a zasahuje nasledujúce katastrálne územia spadajúce pod územný obvod Lučenec:

Územný obvod Lučenec

- k.ú. Lučenec,
- k.ú. Filakovo,
- k.ú. Trebeľovce,
- k.ú. Prša,
- k.ú. Holiša,
- k.ú. Filakovské Kováče,
- k.ú. Biskupice,
- k.ú. Belina,
- k.ú. Radzovce,
- k.ú. Šiatorská Bukovinka.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

1. Geomorfologické pomery (energia, sklonitosť, členitosť)

Hodnotené územie navrhovanej činnosti patrí podľa geomorfologického členenia (Mazúr, E., Lukniš, M., In: Atlas krajiny SR, 2002) do Alpsko – himalájskej sústavy, podsústava – Panónska panva, do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, do oblasti:

- Lučenecko – košická zníženina:
 - 1. Juhoslovenská kotlina (celok),
 - 1.1 Lučenecká kotlina (podcelok),
 - 1.1.1 Novohradské terasy (časť),
- Matransko – slanská oblasť (hodnotené územie od Filakova smerom k hranici SR/MR):
 - 2. Cerová vrchovina (celok),
 - 2.1 Filakovská brázda (podcelok),
 - 2.2 Hajnáčska vrchovina (podcelok).

Novohradské terasy sú tvorené plochými pahorkatinami pozdĺž väčších vodných tokov, ktoré pretekajú cez hodnotené územie a jeho širšie okolie. Sú budované pleistocénnymi štrkovými akumuláciami, väčšinou so sprašovým pokryvom. Nadmorská výška terás sa pohybuje v rozpätí od 200,0 – 230,0 m n. m., svahy terás sú mierne modelované, miestami rozčlenené staršími eróznymi ryhami do hĺbky 1,0 až 6,0 m, ojedinele až do hĺbky 10,0 m. Novohradské terasy v severnej časti hodnoteného územia sú rozčleňované plytkými údoliami s menšími vodnými tokmi.

Filakovská brázda je tvorená nivou potoka Belina s príľahlou sprašovou pahorkatinou a má ráz tzv. kotlinovej malolesnej krajiny. Filakovská brázda sa tiahne od Filakova v južnom smere k Radzovciam (cca 15,0 km až 21,0 km trasy navrhovanej činnosti). Západne od mesta sa v smere SZ - JV tiahne súvislý hrebeň tvorený produktmi finálneho vulkanizmu (čadiče a bazanity).

Hajnáčska vrchovina patrí medzi vyššie vrchoviny s výškovým rozpätím 180 až 310 m s erózne rozčleneným vrchovinovým reliéfom. Takýto reliéf je charakteristický pre koncové úseky trás navrhovanej činnosti (južná časť Cerovej vrchoviny, k.ú. Šiatorská Bukovinka).

2. Geologické pomery

2.1. Geologická charakteristika územia

Charakteristika geologickej stavby v hodnotenom území je spracovaná podľa IG správy (Ing. Šustek, M., 11/2005) a Geofondu Bratislava, 2007. Na geologickej stavbe hodnoteného územia sa podieľajú nasledujúce útvary:

- neogén (pliocén),
- kvartér (holocén, pleistocén).

Súčasná povrchová tvárnosť hodnoteného územia je produktom kvartérneho vývoja, podmieneného klimatickým striedaním na pozadí celkového, nerovnomerného zdvihu územia. Toto podmienilo striedanie eróznych fáz s fázami, v ktorých prevláda akumulácia materiálu.

Neogén

Neogénne sedimenty dosahujú mocnosť v oblasti Lučenca okolo 300 m, v okolí Trebeľoviec a Rapoviec presahujú cca 500 m. Vrchný oligocén a miocén je zastúpený molasovými sedimentmi

jemno až strednozrnnými pieskami, slieňmi a ílmi s vložkami zlepených z morskeho a brakického pôvodu. Nad nimi sú zastúpené sivozelené, sivé, žlté silne zvetrané jemno až strednozrnné pieskovce. Na svahoch vystupujú na povrch v niekoľkých odkryvoch – napr. v Radzovciach neďaleko železničnej trate.

Sedimenty egenburgu sú vo fácií pieskovcov vyvinuté predovšetkým v oblasti Cerovej vrchoviny vo fácií filakovských pieskovcov. Na povrch vystupujú i v dolinách JZ od Lučenca. Časť chrbtov (Filakovo) tvoria pontské sedimenty, ktoré sú tvorené zahlinenými štrkami, pieskami a ílmi. Filakovské súvrstvie v oblasti Kurtáňa je tvorené lipovinskými pieskovecami so sivými rozpadavými pieskovecami.

Produkty neogénneho vulkanizmu sú tvorené bazaltovo - andezitovým až andezitovým typom (stredný sarmat - spodný panón), ktorý je charakteristický väčším počtom andezitových stratovulkánov a vulkánov.

Kvartérne sedimenty

Kvartérne sedimenty sú zastúpené predovšetkým fluviálnymi a deluviálnymi sedimentmi. Nachádzajú sa v dolinách vodných tokov a ich prítokov, pri úpätí svahov, na samotných svahoch a pod. Ide o štrky a piesky, nad nimi sa vyskytujú súdržné zeminy, ako napr.: piesčité hliny, ílové hliny, íly s obsahom organických látok a ílovitých pieskov. Ich mocnosť je v hodnotenom území premenlivá. Eolicko – deluviálne sedimenty sú rozšírené v okrajových častiach a na svahoch pahorkatín a vrchovín. Tvoria ich spraše a sprašové hliny.

Z pohľadu inžiniersko - geologickej klasifikácie sa hodnotené územie nachádza vo dvoch regiónoch. Severná časť hodnoteného územia leží v regióne neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrokarparských kotlín 68 – Lučenecká kotlina. Prevažná časť hodnoteného územia leží v regióne neogénnych vulkanitov, oblasti vulkanických vrchovín 52 – Cerová vrchovina.

Trasa navrhovanej činnosti v navrhovaných variantoch prechádza rajónmi sprašových sedimentov na riečnych terasách (LT), čiastočne (k.ú. obce Biskupice) rajónom deluviálnych sedimentov (D) so striedaním piesčitých a jemnozrnných sedimentov a rajónmi údolných riečnych náplavov (F) so štrkovitými sedimentmi. Koncový úsek trasy navrhovanej činnosti v dotyku s Maďarskou republikou leží v rajóne striedajúcich sa jemnozrnných sedimentov (Nk).

Radón

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (In: Atlas krajiny SR, 2002) leží hodnotené územie na území s radónovým rizikom stredným, na menších plochách v k.ú. miest Lučenec a Filakovo je zaznamenané nízke radónové riziko.

2.2. Geodynamické javy

V hodnotenom území možno identifikovať viacero geodynamických javov rôzneho rozsahu a s rôznou intenzitou prejavu. Ide predovšetkým o seizmicitu a tektonické pohyby predmetného územia. Z hľadiska seizmicity patrí severná časť hodnoteného územia do 5° MSK-64 podľa STN 73 00 36, okolie Filakova a južné časti navrhovanej trasy patria do 6° MSK-64.

Faktorom, ktorý negatívne ovplyvňuje životné prostredie hodnoteného územia je výmoľová erózia. Vznik výmoľov podporilo odlesnenie územia a nevhodná kultivácia pôdy v poľnohospodárstve (odstránenie úhorov, likvidácia kríkových porastov a morfológických stupňov, nevhodný spôsob orby a výber pestovaných plodín na svahoch). Výmoľová erózia sa pomerne silno rozvíja počas

krátkodobých intenzívnych dažďov v prostredí slabo spevnených hlinito-piesčitých delúvií a elúvií. V hodnotenom území sa tento jav prejavuje v poľnohospodársky využívanom území s malými plochami výskytu trvalých trávnatých porastov západne od cesty I/71, (k.ú. Filákov, 15,0 – 16,0 km červený variant - Kalajova dolina, Pod Chrastím).

Zosuvy

Priamo v trase navrhovanej činnosti nie sú lokalizované plošné či bodové zosuvy pôdy. V hodnotenom území a jeho okolí sú zosuvné plochy viazané na úpätia svahov, napr.: Mučín – Babský vrch, Cerová vrchovina - Belínska skala a pod.

2.3. Ložiská nerastných surovín

V hodnotenom území a jeho širšom okolí sa nachádzajú výhradné ložiská uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Výhradné ložiská v hodnotenom území navrhovanej činnosti a jeho okolí – územný obvod Lučenec

Názov ložiska	Nerast	Organizácia	Zásoby ložiska v tis. m ³	Vzdialenosť od navrhovanej činnosti (m)	Charakter ložiska
Šiatorská Bukovinka	stavebný kameň (andezit)	NPK a.s. Lučenec	8 161 000	k.ú. Šiatorská Bukovinka, východne od hodnot. územia	ložisko so zastavenou ťažbou
Šiatorská Bukovinka	štrkopiesky a piesky	PS Šiatorská Bukovinka	397 000		ložisko so zastavenou ťažbou
Šiatorská Bukovinka II - západ	stavebný kameň (andezit)	NPK a.s. Lučenec	26 926 000	cca 200,0 m východne od variantu B v km 25,800	ložisko neťažené, perspektívne
Čamovce	štrkopiesky a piesky	NPK a.s. Lučenec	387 000	cca 1 km JV od obce Belina, mimo hodnot. územia	ložisko s rozvinutou ťažbou
Radzovce - Šiatoroš	stavebný kameň	NPK a.s. Lučenec	629 000	k.ú. Radzovce, východne od hodnot. územia	ložisko so zastavenou ťažbou

(Zdroj: ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, 1998 – Zmeny a doplnky, 2004, Archív Geofondu, GÚDŠ Bratislava)

V hodnotenom území a jeho okolí sa nachádzajú nasledujúce dobývacie priestory a chránené ložiskové územia:

Tab.: Dobývacie priestory v okolí hodnoteného územia

Katastrálne územie	Názov ložiska	Nerast	Organizácia
Šiatorská Bukovinka	Šiatorská Bukovinka	andezit	Koľajové a dopravné stavby s.r.o. Košice
Radzovce	Radzovce - Šiatoroš	andezit	PK Doprastav, a.s. Žilina

(Zdroj: OBÚ, Banská Bystrica, Archív Geofondu, GÚDŠ Bratislava)

Tab.: Chránené ložiskové územia v hodnotenom území a jeho okolí

Katastrálne územie	Názov ložiska	Nerast	Organizácia
Šiatorská Bukovinka	Šiatorská Bukovinka	andezit	Koľajové a dopravné stavby s.r.o. Košice

Radzovce	Radzovce - Šiatoroš	andezit	PK a.s. Lučenec
Bulhary	Bulhary	čadič	PK a.s. Lučenec

(Zdroj: OBÚ, Banská Bystrica, Archív Geofondu, GÚDŠ Bratislava)

2.4. Stav znečistenia horninového prostredia

Hodnotené územie navrhovanej cesty I/71 Lučenec – hranica SR/MR tvoria prevažne plochy s intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou so zastavanou plochou dotknutých obcí a tak predpokladáme, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi z kanalizácií a septikových nádrží.

Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky priemyselnej výroby a pod. V častiach trasovania navrhovanej činnosti s výskytom väčších lesných komplexov nepredpokladáme znečistenie horninového prostredia.

3. Pôdne pomery

3.1. Pôdne typy, druhy a ich bonita

Prevažná časť preložky trasy cesty I/71 je vedená cez kvartérne a neogénne sedimenty južnej časti Lučeneckej kotliny (Novohradské terasy) a Filákovskej brázdy. Prevažujú hnedozeme a ich variety, v menšom rozsahu sa v hodnotenom území nachádzajú aj rendziny, pararendziny, regozeme, podzoly a pseudogleje. V povodí vodných tokov je zaznamenaný výskyt fluviálnych sedimentov, kde sa vyskytujú prevažne fluvizeme. Z hľadiska pôdných druhov prevládajú v hodnotenom území ílovito - hlinité pôdy a hlinité pôdy, ílovité pôdy sú v malom množstve zastúpené v údolnej nive zaústenia miestnych potokov do vodného toku Ipľa.

V dotknutých katastrálnych územiach sídiel sa vyskytujú nasledujúce pôdne typy:

Hnedozeme sú vyvinuté na sprašiach alebo sprašových a polygenetických hlinách. V hodnotenom území sú najviac zastúpené. Vyskytujú sa najmä v povodí Ipľa, vyplňujú Lučeneckú kotlinu (Novohradské terasy), oblasť Cerovej vrchoviny (Filákovská brázda). Ide o kultizemné, erodované, lokálne modálne pôdy z polygenetických hĺn, sprievodné regozeme kultizemné, modálne karbonátové a pararendziny zo stredne ťažkých a ľahších silikátovo – karbonátových terciérnych sedimentov.

Pararendziny a regozeme sa vyskytujú vo forme typickej a kambizemnej. Obe sú stredne ťažké až ľahšie zo silikátovo – karbonátových terciérnych sedimentov, sprievodné kambizeme erodované z polygenetických hĺn sú ťažké a stredne hlboké. Vyvinuté sú na miernych svahoch, sú slabo skeletnaté. Vyskytujú sa v južných častiach hodnoteného územia.

Pseudogleje (oglejené pôdy) sú zastúpené v okolí Lučenca, zaberajú severnú časť hodnoteného územia. Dominujú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné, nasýtené až kyslé, zo sprašových hĺn a svahovín, miestami s väčším obsahom skeletu, alebo fosílnymi humusovými horizontmi.

Fluvizem je vyvinutá v údolných nivách s povrchovým tokom. Fluvizeme sú prítomné v dvoch variantoch. Fluvizeme typické (ľahké, stredne ťažké a ťažké) a fluvizeme glejové (stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké). V povodí Ipľa a miestnych potokov sú dominujúcim druhom, po poľnohospodárskej stránke sú zaradené medzi hodnotnejšie a úrodnejšie pôdy. Dominujú fluvizeme glejové, sprievodné gleje z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

Antropické pôdy

Antropické pôdy sú skupinou pôd s prevládajúcim pôdotvorným procesom antropickým (kultivačným, či degradačným), ktorý znamená zásah človeka do prírodných pôdotvorných procesov. Prírodná pôda je narušená antropickými vplyvmi natoľko, že vznikla antropogénna pôda. V hodnotenom území prevládajú antropogénne ovplyvnené pôdy, konkrétne kultizemné subtypy pôdných typov (poľnohospodárska pôda).

Kultizem je pôdou na prírodných substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami, prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania. Patria sem prevažne pôdy záhrad.

Antrozem je človekom vytvorenou umelou pôdou na nepôvodných substrátoch. Zaraďované sú tu pôdy na umelých substrátoch, napr. navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, násypy železníc a ciest, zastavané plochy a plochy neumožňujúce rast rastlín – kameňolomy, haldy, skládky odpadu a pod.

3.2. Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Proces pôdnej erózie sa prejavuje najmä v oblastiach s väčším sklonom územia na plochách nepokrytých vegetačným krytom a na pôdach málo odolných pred odnosom, ako sú zrnitostne ľahšie pôdy. Pôdy v širšom okolí hodnoteného územia sú ohrozené vodnou a veternou eróziou. Na väčších pôdných celkoch je väčšia možnosť plošnej vodnej erózie. Vodnou eróziou najviac ohrozené pôdy sú na svahoch so sklonom nad 8 %, viď. Kap.II/2.2.

Z hľadiska odolnosti pôd proti kompácii sú pôdy hodnoteného územia slabo až stredne odolné, zároveň sú stredne náchylné na acidifikáciu s prevažne nižšou pufracnou schopnosťou. Aktuálna vodná erózia pôd v hodnotenom území je stredne silná.

3.3. Kvalita a stupeň znečistenia pôd

Podľa mapy kontaminácie pôd (In: Atlas krajiny SR, 2002) sú pôdy vo väčšej časti hodnoteného územia nekontaminované, relatívne čisté pôdy.

4. Klimatické pomery

Klimatická diferenciácia v regióne je určovaná predovšetkým vertikálnou členitosťou územia (výskyt inverzných situácií, expozícia voči slnečnému žiareniu, prúdenie vzduchu a pod.).

Podľa klimatického členenia Slovenska (Lapin, M., Faško, P., Melo, M., Šťastný, P., Tomlain, J., In: Atlas krajiny SR, 2002), patrí severná časť hodnoteného územia do teplej klimatickej oblasti, okrsok T5 - teplý, mierne suchý, s chladnou zimou s ročným úhrnom zrážok: 600 – 800 mm. Trasa navrhovanej činnosti v okolí k.ú. Filáková a v smere k Cerovej vrchovine prechádza cez okrsok T7 - teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou s ročným úhrnom zrážok: 550 – 650 mm. Najjužnejšie časti hodnoteného územia v oblasti Cerovej vrchoviny ležia v okrsku M3 – mierne teplý, mierne vlhký pahorkatinný až vrchovinový, ročný úhrn zrážok: 700 – 850 mm.

4.1. Teploty

Teplotné pomery určitej oblasti ovplyvňuje hlavne zemepisná poloha, t.j. zemepisná šírka, nadmorská výška, geomorfologické pomery a ďalšie podmienky. Priemerná teplota v januári je -3 až -4°C a priemerná teplota v letných mesiacoch sa pohybuje v intervale $18,5 - 20,5^{\circ}\text{C}$. Priemerná ročná teplota sa pohybuje medzi $7 - 10^{\circ}\text{C}$.

Tab.: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v $^{\circ}\text{C}$ (stanica - Lučenec)

ukazovateľ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
priemer	-3,3	-0,6	4,2	10,3	15,3	18,5	20,4	19,3	15,1	9,4	4,4	-0,5	9,4
najvyšší priemer	2,2	4,6	7,8	13,3	19,2	21,6	22,7	22,3	18,8	13,5	7,3	3,7	10,7
najnižší priemer	-10,7	-8,7	-0,2	7,3	12,5	15,9	18,2	16,2	8,5	4,8	0,8	-7,2	6,9

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, časť A/ Vodný fond, MŽP SR, 2001, SHMÚ)

4.2. Zrážky

Zrážkové údaje namerané z meteorologickej stanice v Lučenci sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm (stanica - Lučenec) za roky 2000 - 2005

ukazovateľ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
priemer	22,3	20,4	28,9	40,0	79,6	79,3	60,1	50,5	43,2	41,1	48,9	31,0	545
najvyšší priemer	16,1	37,3	22,2	45,5	49,3	145,7	126,0	86,7	34,1	38,6	48,5	45,1	695
najnižší priemer	18,8	7,8	6,1	10,0	65,2	65,4	116,2	32,7	28,3	17,1	104,9	23,8	496

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, časť A/ Vodný fond, MŽP SR, 2001, SHMÚ)

Ďalšie zrážkové charakteristiky:

- relatívne trvanie snehovej pokrývky v období jej výskytu 62,5%,
- maximálna výška snehovej pokrývky 47 – 74 cm.

4.3. Veternosť

Veterné pomery sú dôležitou klimatickou charakteristikou, ktorá ovplyvňuje priebeh meteorologických prvkov, napríklad teplotu vzduchu, výpar, snehovú pokrývku, výskyt hmiel a iné. V údolných a kotlinových oblastiach je prevládajúci smer vetra ovplyvnený miestnymi geomorfologickými pomermi.

Prevládajúce smery vetra v širšom okolí hodnoteného územia sú východné, severozápadné a západné. Bližšie charakteristiky sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Priemerná častosť smerov vetra v ‰

Stanica	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
Boľkovce pri Lučenci	109	141	145	73	55	34	132	287	24

(Zdroj: Zborník prác SHMÚ Bratislava, Zväzok 33/I)

Tab.: Priemerná rýchlosť vetra v $\text{m}\cdot\text{s}^{-1}$

Stanica	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
Boľkovce pri Lučenci	2,6	3,3	3,5	2,8	3,2	3,6	4,2	4,0	3,4

(Zdroj: Zborník prác SHMÚ Bratislava, Zväzok 33/I)

Ďalšie klimatické charakteristiky:

- priemerná ročná oblačnosťdo 60%,
- priemerný ročný počet jasných dní v roku.....51,7 dní,
- priemerný počet zamračených dní v roku.....113,2 dní.

5. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Podľa environmentálnej regionalizácie SR patrí hodnotené územie do mierne narušenej oblasti SR s mierne narušenou environmentálnou kvalitou prostredia (Správa o stave ŽP v roku 2004).

Stav ovzdušia v hodnotenom území je ovplyvnený líniovými a bodovými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Ide predovšetkým o automobilovú dopravu a priemyselnú výrobu so svojimi priemyselnými zdrojmi. Stav kvality ovzdušia a prehľad najväčších znečisťovateľov v územnom obvode Lučenec je uvedený v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Množstvo emisií zo stacionárnych zdrojov v územnom obvode Lučenec za roky 2004 – 2006 (v tonách):

Rok	Územný obvod	TZL (t)	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TOC (t)
2006	Lučenec	63,730	41,882	73,629	103,203	81,216
2005		89,225	59,353	91,830	140,253	81,828
2004		110,472	127,746	155,390	184,838	68,391

(Zdroj: SHMÚ, 2006)

Tab.: Emisie základných znečisťujúcich látok do ovzdušia podľa prevádzkovateľov v územnom obvode Lučenec za rok 2006 (v tonách):

Územný obvod	Názov prevádzkovateľa	TZL (t)	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TOC (t)
Lučenec	Bloomsbury Pacific Slovakia a.s.	27,714	1,641	20,035	24,690	2,808
	Lovinit a.s., v konkurze	18,517	37,128	16,029	20,965	0,531
	THORMA VÝROBA k.s.	3,375	0,418	0,732	0,248	1,930
	Ekoltech spol. s r.o.	2,508	0,339	6,901	24,000	63,386
	Pol'nonákup - Novohrad, a.s.	2,219	0,002	0,264	0,096	0,014

(Zdroj: SHMÚ, 2006)

6. Hydrologické pomery

6.1. Vodné toky

Hodnotené územie hydrologicky patrí do povodia rieky Ipeľ. Z hľadiska typu režimu odtoku (In: Atlas krajiny SR, 2002) patrí hodnotené územie a jeho širšie okolie do vrchovinovo – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým typom režimu odtoku.

Vodný tok Ipeľ má pomerne rozvetvenú hustú riečnu sieť s pomerne vodnatými tokmi. Jeho najvýznamnejším ľavostranným prítokom je v hodnotenom území potok Suchá (prítok Belina s ďalšími miestnymi potokmi). Bilančné charakteristiky a prietoky rieky Ipeľ a potoka Suchá sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Bilančné charakteristiky vodného toku Ipeľ a potoka Suchá

Hydrologické číslo	Tok - stanica	Dlhodobé priemerné ročné hodnoty					
		Zrážky P_a (mm)	Odtok O (mm)	$P_a - O$ (mm)	Súčiniteľ odtoku	Špec.odt. q_a ($l.s^{-1}.km^{-2}$)	Prietok Q_a ($m^3.s^{-1}$)
4-24-01-058	Ipeľ – Holiša	745	161	584	0,22	5,09	3,49
4-24-01-057	potok Suchá – Prša	688	113	575	0,16	3,60	1,17

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, Vodný fond, 2001)

Tab.: N - ročné maximálne prietoky rieky Ipeľ a potoka Suchá v $m^3.s^{-1}$

Tok - stanica	Plocha povodia	N – ročné maximálne prietoky							
	(km^2)	1	2	5	10	20	50	100	
Ipeľ – Holiša	685,67	45	65	95	115	135	160	180	
potok Suchá - Prša	325,43	20	34	45	53	61	71	80	

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, Vodný fond, 2001)

Tab.: Dlhodobé priemerné mesačné prietoky vodných tokov Ipľa a potoka Suchá v $m^3.s^{-1}$

Tok - stanica	Q_{max}											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Ipeľ – Holiša	3,550	3,820	3,160	5,390	8,260	5,530	3,660	2,640	1,720	1,380	1,130	1,820
potok Suchá - Prša	1,246	1,031	1,061	2,124	3,104	1,705	1,279	0,871	0,495	0,348	0,322	0,522

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, Vodný fond, 2001)

6.2.Vodné plochy

Prírodné, umelé jazerá a nádrže.

Geomorfologické podmienky hodnoteného územia a jeho širšieho okolia nevytvorili možnosti pre vznik významnejších prírodných jazier. Samotná trasa navrhovanej činnosti nezasahuje do vodných plôch, resp. nimi neprechádza.

V hodnotenom území sa nachádza vodná nádrž Šiatorská Bukovinka, ktorá je vzdialená cca 80,0 m východne od trasy modrého, resp. fialového variantu, modifikovaný červený variant obchádza vodnú nádrž z jej východnej strany vo vzdialenosti cca 25 m. Vodné plochy takéhoto charakteru predstavujú vodné zdroje miestneho významu, ktoré riešia nedostatok vody v území, alebo malom povodí. Zvyčajne majú aj rybochovný, protipovodňový (ochranný), rekreačný a športový význam.

V k.ú. obce Holiša, cca 600 m severne od hodnoteného územia, sa nachádza vodná plocha Holiša. Ide o vodný zdroj miestneho významu, ktorý rieši nedostatok vody v území, alebo menšom povodí.

6.3.Podzemné vody

Hodnotený územie navrhovanej činnosti patrí podľa hydrogeologickej regionalizácie (In: Atlas krajiny SR, 2002) do nasledujúcich hydrogeologických rajónov:

Tab.: Prehľad hydrogeologických rájónov v hodnotenom území navrhovanej činnosti

Hydrogeologický rájón		Čiastkové povodie	Územný obvod
Označenie	Názov		
Q 091	Kvartér Ipľa	Ipel'	Lučenec
NQ 090	Neogén Lučeneckej kotliny	Ipel'	
NV 092	Neogén západnej časti Cerovej vrchoviny	Ipel'	

(Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002)

Hydrogeologické rájóny (NQ 090, Q091) sú charakteristické medzizrnovou priepustnosťou s využitelným množstvom podzemných vôd $< 0,20 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, ide o severné časti hodnoteného územia a k.ú. obcí, ako napr.: Trebeľovce, Holiša a pod. Južné časti hodnoteného územia a okolie Filáкова zasahujú do rájóna NV 092, ktorý je charakteristický puklinovou priepustnosťou s využitelným množstvom podzemných vôd $0,20 - 0,49 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Kvartérne sedimenty Ipľa a jeho prítokov sú dôležitým kolektorom v čiastkovom povodí. Hrúbka kvartérnych uloženín (fluviálne sedimenty) na nive ľavostranného prítoku Ipľa – potok Belina a potok Suchá dosahuje 3,0 až 5,0 m, nižšie položené štrkopiesky siahajú do hĺbok 6,0 až 8,0 m, ojedinele do 10,0 m.

Neogén západnej časti Cerovej vrchoviny je reprezentovaný komplexom slieňovcov, pieskocov a ílovcov, ktoré nesúvislo pokrývajú tufy, tufity, bazalty atď. Kolektorom podzemných vôd sú pieskovce. Oblasť je z pohľadu jej využitia na vodohospodárske účely nedostatočná. Podzemné vody sa môžu využívať pre miestne zásobovanie hlbokými ekonomicky náročnými studňami s výdatnosťami do 1,5 l/s.

Na základe využiteľného potenciálu podzemných vôd a ich množstva je hodnotené územie v povodí Ipľa z hľadiska vodárenského využitia deficitné. Z hľadiska chemizmu a stupňa agresivity sú podzemné vody v hodnotenom území v miestnych hydrogeologických podmienkach slabo agresívne na stavebný materiál.

6.4. Pramene a pramenné oblasti

V trase navrhovanej činnosti sa nenachádzajú pramene a pramenné oblasti využívané pre zásobovanie obyvateľstva. V blízkosti dotknutého územia, cca 100 m východne od trasy fialového variantu v 16,0 km, resp. cca 60 m západne od vedenia trasy červeného variantu v 16,7 km, sa v k.ú. obce Biskupice nachádza prírodný prameň (Lieskova studňa). Uvedený prameň využívajú miestni obyvatelia obce Biskupice, ako aj niektorí občania susedného Filáкова.

V širšom okolí hodnotenej činnosti je výskyt prameňov zaznamenaný aj napr.: v k.ú. Radzovce, k.ú. Lučenec, k.ú. Filákov.

6.5. Termálne a minerálne pramene

Minerálne pramene

Výskyt minerálnych vôd v povodí Ipľa je nerovnomerne rozložený. Všeobecne prevládajú uhličitý vody, pričom v zložení plyného obsahu vôd je CO_2 dominujúcim plynom s objemovým zastúpením 98 – 99 %.

V hodnotenom území trasy preložky cesty I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR sa nachádzajú minerálne pramene v nasledujúcich lokalitách, podľa Hydroekologický plán povodia Ipľa, Vodný fond, 2001:

Lučenec

V zastavanej časti mesta sa nachádza napr. Rakottyayho prameň, hĺbka 356 m, výdatnosť 1l/s, voda je slabo mineralizovaná a ďalšie dva vrty s hĺbkami 364,5 m a 319,0 m.

Fíľakovo

V zastavanej časti mesta Fíľakovo je známy výskyt minerálnych vôd. Ide o studňu Stará Šťavica a prameň Adam. Voda s teplotou cca 10 až 12,6 °C má prírodný charakter, je uhličitá, hypotonická, slabo mineralizovaná a využíva sa na pitie. Navrhovaná činnosť priamo nezasahuje do uvedených vrtov.

V bezprostrednom okolí navrhovanej činnosti sa nenachádzajú minerálne pramene ani žiadny zdroj geotermálnej vody.

Banské vody

Jedná sa o puklinové vody silne ovplyvnenými rozsiahlymi bývalými, resp. súčasnými banskými prácami. Podľa Hydroekologického plánu povodia Ipľa, Vodný fond, 2001, sa v hodnotenom území nachádza nasledujúca lokalita výskytu banských vôd:

- Šiatorská Bukovinka – povrchový lom, nerudné suroviny, zvodnenie banský vôd pod eróznou bázou cca 0,5 l.s⁻¹.

Využívanie banských vôd z uvedenej lokality nebolo zaevidované.

6.6. Vodohospodársky chránené územia

Hodnotené územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 o vodách).

V trase navrhovanej činnosti neprechádza žiadny vodárenský tok v zmysle zákona č. 364/2004. Navrhovaná činnosť pretína, resp. v jej okolí sa vyskytujú vodohospodársky významné toky, ako napr.: rieka Ipeľ, potok Suchá, potok Slatinka, potok Belina.

6.7. Stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Podľa Nariadenia vlády SR č. 249/2003 Z. z., sú okrem k.ú. obce Šiatorská Bukovinka všetky ostatné k.ú. dotknutých obcí hodnoteného územia zaradené do zoznamu zraniteľných a citlivých oblastí v zmysle §81 ods. 1 písm. b) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd rieky Ipeľ a potoka Suchá pretekajúcich cez hodnotené územie je uvedená v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Hodnotenie kvality povrchových vôd rieky Ipeľ a potoka Suchá podľa STN 75 7221

Lokalita	Skupiny ukazovateľov - trieda				
	- určujúci ukazovateľ				
	A	B	C	D	E
Ipeľ – Holiša	II. trieda	II. trieda	III. trieda	III. trieda	V. trieda
potok Suchá – Prša	V. trieda	IV. trieda	V. trieda	IV. trieda	IV. trieda

(Zdroj: Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2004 -2005, SHMÚ, Bratislava, 2006)

Hodnotenie kvality vody je na tomto mieste prezentované podľa STN 75 7221.

Povrchové vody sa zaraďujú do 5 tried:

- I. Veľmi čistá voda (voda je obvykle vhodná pre vodárenské účely, potravinársky priemysel, kúpaliská, chov lososovitých rýb, voda má veľkú krajínovú hodnotu),
- II. Čistá voda (voda je obvykle vhodná pre vodárenské účely, vodné športy, chov rýb, zásobovanie priemyselnou vodou, má krajínovú hodnotu),
- III. Znečistená voda (voda je obvykle vhodná pre zásobovanie priemyselnou vodou, pre vodárenské účely je podmienene použiteľná, voda má malú krajínovú hodnotu),
- IV. Silne znečistená (voda je obvykle vhodná len pre obmedzené účely),
- V. Veľmi silne znečistená voda (voda sa obvykle nehodí na žiaden účel).

Skupiny znečistenia vôd:

A kyslíkový režim	D biologické ukazovatele
B základné chemické a fyzikálne ukazovatele	E mikrobiologické ukazovatele
C nutrienty	

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplývajú z plošných zdrojov znečistenia priemysel a poľnohospodárstvo. Problémom naďalej zostávajú sídelné útvary, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu a odpadové vody sú vypúšťané priamo do vodných tokov.

K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba (rastlinná a živočíšna výroba, silážovanie) a lesné hospodárstvo. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močovkových nádrží, silážnych žlabov a pod. Z pohľadu lesného hospodárstva ide o ťažbu dreva, zalesňovanie, výstavba lesných ciest atď.

Menšími zdrojmi znečistenia sú havárie, skládky odpadov (priemyselné, smetiská domového odpadu a pod.), ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov.

Podzemné vody

Kvalita podzemných vôd riečnych náplavov Ipľa v hodnotenom území je ovplyvnená hlavne redukčným prostredím (CHSK_{Mn} , Fe, Mn, NH_4^+), antropogénnym znečistením (fenoly, NEL_{UV}) a poľnohospodárskou výrobou (SO_4^{+} , CL, NO_3^-). Ukazovatele znečistenia podzemných vôd v riečnych náplavoch Ipľa sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Kvalita podzemných vôd v riečnych náplavoch vodného toku Ipľa

Názov zdroja, HG rajón	Kvalita vody podľa STN 75 7111	Ohrozenosť zdroja
Holiša*, Q 091	nevyhovuje v B: Fe, Mn, NH_4Cl vyhovuje v D údaje z A a C nie sú k dispozícii	VaK Lučenec LUTE Lučenec Mäsokombinát Lučenec Novoker Lučenec

(Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa, Slovenský vodohospodársky podnik, 2001)

Pozn.: * obec Holiša sa nachádza cca 0,8 km od hodnoteného územia navrhovanej činnosti v SV smere.

Z hľadiska ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami majú zastavané časti mestských sídiel a ich bezprostredné okolie v blízkosti vodných tokov vysoké riziko ohrozenia zásob podzemných vôd, územie mimo zastavaných častí sídiel a najmä južná časť hodnoteného územia v oblasti Cerovej vrchoviny má nízke až veľmi nízke riziko ohrozenia zásob podzemných vôd.

7. Fauna, flóra a vegetácia

7.1. Kvantitatívna a kvalitatívna charakteristika

Fytogeografické členenie

Podľa členenia Slovenska na fytogeograficko-vegetačné oblasti (In:Atlas krajiny SR, 2002) patrí hodnotené územie do dubovej zóny, horskej podzóny, sopečnej oblasti, severné časti hodnoteného územia ležia v okrese Juhoslovenská kotlina a podokrese Lučenecká kotlina (po k.ú. Filákovu), južné časti hodnoteného územia sa nachádzajú v okrese Cerová vrchovina.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu (Michalko, J., Geobotanická mapa, 1987) tvoria v hodnotenom území navrhovanej činnosti nasledujúce jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- Lužné lesy nížinné,
- Dubovo – hrabové lesy karpatské,
- Dubovo – cerové lesy.

U – Lužné lesy nížinné

Cenoticky patria do zv. *Alno-Ulmion* –slt: *Querceto-Fraxinetum*. Pôvodne pokrývali nivy riek na náplavových kužeľoch, agradačných valoch, riečnych terasách. V súčasnosti tvoria líniovú brehovú zeleň pozdĺž menších tokov a riek (Ipeľ). Dôsledkom regulácie tokov a zaklesnutím hladiny podzemných vôd odumierajú i posledné zvyšky porastov. Porasty sa zaraďujú do as. *Fraxino pannonicae-Ulmetum* a sú floristicky bohaté.

V stromovom poschodí sú zastúpené druhy „tvrdého luhu“ dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), brest väzový (*Ulmus laevis*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čerešňa vŕtacia (*Cerasus avium*), topoľ biely, čierny a osikový (*Populus alba*, *Populus nigra*, *Populus tremula*). V bylinnom poschodí sa vyskytujú - svíb krvavý (*Swida sanguinea*), vŕtací zob (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Eonymus europaea*), javor tatársky (*Acer tataricum*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a ďalšie.

C - Dubovo – hrabové lesy karpatské

V súčasnosti sa nachádzajú len zvyšky, kedysi rozsiahlych plôch lesov na pahorkatinách, vrchovinách až do výšky 600 m n.m. ale aj na rovinách a v nížinách na juhu územia Slovenska. V súčasnosti tieto zvyšky sú silno antropogenizované. Dnešné bohaté zastúpenie drevín je výsledkom dlhodobého vplyvu činnosti človeka.

V stromovom poschodí dominuje dub letný (*Quercus robur*), dub cérový (*Quercus cerris*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*) atď. V krovinovom poschodí sa pripája javor poľný (*Acer campestre*), javor tatársky (*Acer tataricum*) a vŕtací zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*). Bylinnú vrstvu tvoria druhy zimolezeň menšia (*Vinca minor*), mednička jednokvetá (*Melica uniflora*), chochlačka dutá (*Corydalis cava*) a iné.

Q_C - Dubovo - cerové lesy

Tvoria ich porasty dubov s výraznejšou súčasťou cera na kyslejších ilimerizovaných hnedozemiach, na sprašových príkrovoch a pod. Typické sú ťažšie, ílovité pôdy, ktoré sú na jar vlhké, v lete alebo v období väčšieho sucha presychajú. Krovinové poschodie je spravidla dobre vyvinuté. Bylinnú synúziu tvoria druhy znášajúce zamokrenie a vysychanie pôd, mezofilné a acidofilné druhy, významne sa uplatňujú teplomilné a lesostepné prvky. Druhovo sú zastúpené *Acer campestre*, *Cornus mas*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Quercus cerris*, a pod.

Reálna vegetácia v hodnotenom území navrhovanej činnosti

Súčasný vegetačný kryt hodnoteného územia je oproti prirodzenému úplne zmenený. Časť pôvodných lesných porastov boli odstránené a ich miesto zabrali agrocenózy - monotónne veľkoplošné oráčiny s intenzívnym pestovaním prevažne obilnín, olejní, kukurice a krmovín.

Lesná drevinná vegetácia

V hodnotenom území sú najviac zastúpené *dubovo-hrabové lesy panónske, bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy a bukové kyslomilné lesy*.

Podľa lesníckej typológie sa nachádzajú v trase navrhovanej činnosti nasledujúce najviac zastúpené lesné typy:

- produkčná hrabová dúbrava na spraši a cesnačková hrabová dúbrava s javorom na spraši,
- ostricovo – marinková živná dubová bučina.

Produkčná hrabová dúbrava na spraši spolu s cesnačkovou hrabovou dúbravou s javorom na spraši sa vyskytujú v hodnotenom území vo výškach 100 – 350 m n. m., na vlhkostne najpriaznivejších reliéfnych tvaroch – bázy svahov, svahové terasy, preliačené svahy, často na severných expozíciách, so sklonom do 20 % najmä na sprašiach a sprašových hlinách.

Ostricovo – marinková živná dubová bučina sa vyskytuje v hodnotenom území a jeho okolí vo výškach od 250 – do 800 m n.m. na vlhkejších pôdach s bohatým, zvyčajne viacvrstvom bylinným porastom. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, s chýbajúcim, alebo slabo vyvinutým krovinným poschodím. Druhové zloženie jednotlivých zastúpených lesných typov sú uvedené v nasledujúcej kapitole, viď. 7.2. Charakteristika biotopov.

Nelesná drevinná vegetácia

Nelesná drevinná vegetácia je tvorená brehovými porastmi v povodí vodného toku Ipeľ, menších vodných tokov, (miestne potoky Suchá, Belina a ďalšie), vodných nádrží, stromoradiami pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií a pod. Prevažujúce zastúpenie majú druhy, vyskytujúce sa v spoločenstvách vrbovo topoľových a jelšových.

Nelesná drevinná vegetácia v trase hodnotenej preložky cesty I/71 úseku Lučenec – štátna hranica SR – MR je tvorená nasledujúcimi druhmi:

- a) vegetácia pozdĺž tokov a potokov – typickými predstaviteľmi sú nasledovné druhy : jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vŕba biela (*Salix alba*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), baza čierna (*Sambucus nigra*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), topoľ čierny (*Populus nigra*), topoľ biely (*Populus alba*), dub letný (*Quercus robur*),
- b) vegetácia pozdĺž ciest I/71, ciest III. triedy je tvorená prevažne nasledovnými druhmi: orech kráľovský (*Junglans regia*), čerešňa vtáčia srcovka (*Cerasus avium var. juliana*), čerešňa vtáčia chrupková (*Cerasus avium duracina*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), jablň domáca (*Malus domestica*), javor poľný (*Acer campestre*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*).

Zriedkavo sa vyskytujú kry ako baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), ruža šípková (*Rosa canina*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*).

- c) remízky vo voľnej krajine osídľujú prevažne kríkové spoločenstvá, vo vlhkých lokalitách sú to fytocenologické zväzy *Salicion triandrae* Müller et Görs 1958, *Salicion albae* (Tüxen) Müller et Görs 1958. Na suchších stanovištiach krovinaté spoločenstvá okraje bukových lesov, patriace do fytocenologického zväzu *Prunion spinosae* Soó 1931 em. Tüxen 1952. Vyskytujú sa tu ojedinelé aj stromové druhy, najčastejšie tie ktoré sú v blízkosti lesa.

Hospodársku zeleň v hodnotenom území zastupujú intenzívne obhospodarované plochy - sú to prevažne polia, trvalé poľnohospodárske kultúry, okrajovo aj pravidelne obhospodarované sady. V porastoch kultúr zostáva len malý počet najodolnejších synantropných druhov tolerantných k extrémnym podmienkam. Synantropná vegetácia je rozšírená najmä v koridoroch cestných komunikácií (priekopy), pri plotoch, v záhradách v zastavaných častiach sídelných útvarov a pod.

Zoogeografické členenie

Zoograficky z hľadiska limnického biocyklu patrí živočíšstvo hodnoteného územia do pontokaspickej provincie, podunajského okresu a stredoslovenskej časti. Z hľadiska terestrického biocyklu patrí živočíšstvo západnej časti hodnoteného územia patrí do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku, prevažná časť hodnoteného územia leží v provincii stepí a panónskeho úseku, (In: Atlas krajiny SR, 2002).

V hodnotenom území navrhovanej činnosti je štruktúra spoločenstiev nerovnomerne až lokálne distribuovaná, prevažná časť hodnoteného územia je využívaná na poľnohospodárske účely, lúky a pasienky.

7.2. Charakteristika biotopov a ich významnosť

Prehľad biotopov v hodnotenom území a jeho širšom okolí

Každý biotop má rastlinnú a živočíšnu zložku. Vzhľadom na menšiu zložitosť a možnosť jednoznačnejšieho stanovenia hraníc sa biotopy ohraničujú pomocou vegetácie, sú charakterizované vegetáciou a jej stanovišťom.

Prehľad biotopov je spracovaný podľa botanického zhodnotenia okolia navrhovanej činnosti, katalógu biotopov Slovenska (Stanová V., Valachovič M., 2002) a vyhlášky č. 24/2003 Z.z. a jej aktualizácie č. 492/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Ide o nasledujúce *biotopy európskeho významu*:

Ls2.2 Dubovo – hrabové lesy panónske

V hodnotenom území a jeho okolí spolu s bukovými a jedľovo – bukovými kvetnatými lesmi majú najpočetnejšie zastúpenie. Fytocenologicky patria tieto lesné porasty do zväzu *Carpinion* Issler 1931, podzväz *Quercoroborion* J. et M. Michalko 1985, ktoré sú v súčasnosti antropogénne ovplyvňované hlavne okolitými poľnohospodárskymi aktivitami spôsobujúcimi prenikanie cudzích, invázných druhov do dubovo – hrabového spoločenstva. Trasa navrhovanej činnosti prechádza v severnej časti hodnoteného územia cez lesné porasty lokalít Židovská hora a Lipovec.

V lesnom poraste s dubom letným (*Quercus robur*), je zaznamenaný výskyt nasledujúcich druhov: javor poľný (*Acer campestre*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), dub zimný (*Quercus petraea*), vtačí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). V podraсте sa vyskytujú druhy: lipnica

úzkolistá (*Poa angustifolia*), prvosienka jarná (*Primula veris*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), rôzne druhy ruží atď. Vyskytujú sa tu aj invázne cudzokrajné druhy - astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a iné.

Na uvedený biotop európskeho významu sú viazané živočíšne spoločenstvá s rôznorodým zložením. Na bylinnú vegetáciu sú viazané spoločenstvá z radov napr.: rovnokrídlcov (*Orthoptera*), bzdoch (*Heteroptera*), chrobákov (*Coleoptera*), blanokrídlcov (*Hymenoptera*) s mezofilným, resp. menej hygrofilným charakterom. Z bestavovcov sú zastúpené napr.: kobyľka bielopása (*Leptophyes albivittata*), kobyľka dubová (*Meconema thalassinum*), drobníčka Revayho (*Nyctola revayana*), fúzač dubový (*Plagionotus arcuatus*), fúzač škvrnitý (*Strangalia attenuata*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčiky (*Athous villosus*, *Ischnodes sanguinicollis*) a iné. V skupine stavovcov je tiež veľká druhová aj individuálna pestrosť. Zo stavovcov je zaznamenaný výskyt nasledujúcich druhov, ako napr.: krátkonôžka štíhla (*Ablepharus kitabelii*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), dudok chochlatý (*Upupa epops*), ďateľ prostredný (*Dendrocops medius*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), výrik lesný (*Otus scops*), kuna lesná (*Martes martes*), mačka divá (*Felis silvestris*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*) a i.

Ls5.1 Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy

Mezotrofné a eutrofné porasty s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, ktorý je náročný na pôdne živiny. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinným poschodím. Pri hromadení spadnutého lístia je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy. Fytocenologicky patria tieto lesné porasty do zväzu *Fagion* Luquet 1926, podzväzu *Eu-Fagenion* Oberdorfer 1957. Realizáciou navrhovanej činnosti budú dotknuté spomínané lesné porasty v k.ú. Filakovské Kováče - lokalita Pod cerinou. Lesný biotop je v súčasnosti antropogénne ovplyvňovaný hlavne okolitou poľnohospodárskou činnosťou.

V druhovom zložení sú zastúpené: buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), ríbezľa egrešová (*Ribes uva-crispa*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), lipnica hájna (*Poa neroralis*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), mednička ovisnutá (*Melica nutans*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), kostihoj hľuznatý (*Symphytum tuberosum*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), kokorík praslenatý (*Polygonatum verticillatum*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaloides*).

Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy

Acidofilné bukové porasty sa nachádzajú v nižších polohách na minerálne chudobných horninách. Floristicky sú chudobné, pôdy väčšinou plytké, skeletnaté rankre. Krovité poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho najmä zmladzujúce jedince hlavných drevín. V poschodí bylín prevažujú acidofilné a oligotrofné druhy. Fytocenologicky patria tieto lesné porasty do zväzu *Luzulo-Fagion* Lohmeyer et R.Tüxen in R. Tüxen 1954. Toto spoločenstvo sa vyskytuje v južných častiach hodnoteného územia len na menších izolovaných plochách.

V druhovom zložení sú zastúpené: buk lesný (*Fagus sylvatica*), breza previnutá (*Betula pendula*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*), dub zimný (*Quercus petraea* agg.), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), metluška krivolaká (*Avenella flexuosa*), smlz trstovníkovitý (*Calamagrostis arundinacea*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), chlpaňa chlpatá (*Luzula pilosa*), brusnica

čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), tôňovka dvojlistý (*Maianthemum bifolium*), čermeľ lúčny (*Melampyrum pratense*), lipnica hájna (*Poa nemoralis*) atď.

Typickými predstaviteľmi vyššie uvedených biotopov európskeho významu (Ls5.1 a Ls5.2) sú z faunistického hľadiska z bezstavovcov napríklad: kobylka počerná (*Pholidoptera aptera slovacae*), kobylka stromová (*Barbitistes constrictus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), okáň bukový (*Agria tau*). Stavovce reprezentujú nasledujúce druhy: dateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), hlucháň obyčajný (*Tetrao urogallus*), holub plúžik (*Columba oenas*), muchárik malý (*Ficedula parva*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), žlna sivá (*Picus canus*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), myšovka vrchovská (*Sicista betulina*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), vlk dravý (*Canis lupus*) a ďalšie.

Územie, ktorým prechádza navrhovaná činnosť tvorí najmä poľnohospodársky využívaná krajina. Na poľnohospodársky využívanú krajinu a jej širšie okolie sa viažu nasledujúce *ruđerálne biotopy*:

X4 Teplomilná ruđerálna vegetácia mimo sídel

Uvedený biotop osídľujú prevažne bylinné rastlinné spoločenstvá nitrofilného charakteru, na suchších alebo vlhkejších miestach. V priekopách pozdĺž súčasných ciest v hodnotenom území, medzi stromoradiami, popri železnici, pri plotoch záhrad, okolo stavenísk a pod., sú rozšírené nasledovné rastlinné spoločenstvá. Z fytocenologického hľadiska ide o spoločenstvá zväzov *S i s y m b r i o n o f f i - c i n a l i s* Lohmeyer et Preising in R. Tüxen 1950, *A t r i p l i c i o n n i t e n s i s* Passarge 1978, *S a l s o l i o n r u t h e n i c a e* Philippi 1971, *O n o p o r d i o n a c a n t h i i* Braun-Blanquet et Tüxen ex Klika et Hadač 1944, *D a u c o - M e l i l o t i o n* Górs 1966, *A r c t i o n l a p p a e* R. Tüxen 1937.

Ide o bylinné, mierne nitrofilné až nitrofilné spoločenstvá na vysychavých antropogénnych stanovištiach. Prevládajú terofyty a hemikryptofyty, v niektorých porastoch hrajú významnú úlohu aj dvojročné druhy. Z hľadiska sukcesie predstavujú krátkodobé vývojové štádiá na obnažených, alebo človekom vytvorených stanovištiach. Druhovú zloženie je veľmi pestré s množstvom rastlín: palina pravá (*Artemisia absinthium*), balota čierna (*Ballota nigra*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), jačmeň myší (*Hordeum murinum*), loboda tatárska (*Atriplex tatarica*), stoklas bezost'ový (*Bromus inermis*), kosáček obyčajný (*Falcaria vulgaris*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), bodliak trnitý (*Carduus acanthoides*), slez nebadaný (*Malva neglecta*), srdcovník obyčajný (*Leonorus cardiaca*), stavikrv vtáčí (*Polygonum aviculare*), lucerna dateľinová (*Medicago lupulina*).

Vo vlhkejších stanovištiach sa vyskytujú druhy: lipkavec obyčajný (*Galium aparinae*), zádušník brečťanolistý (*Glechoma hedetracea*), múrovník lekárske (*Parietalia officinalis*), bodliak lopúchový (*Carduus personata*), kozonoha hoscova (*Aegopodium podagraria*), prhlava dvojdomá (*Urtica dioica*). Okolo plotov, okrajoch lesných porastov, skládok odpadového materiálu je vytvorený hustý porast aj krovinných druhov: baza čierna (*Sambucus nigra*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), vĺba rakytová (*Salix caprea*), častý je aj výskyt agátu bieleho (*Robinia pseudoacacia*), ruža šípová (*Rosa canina*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*). Časté sú aj zárasty jedného druhu, ktoré tvoria samostatné ostrovčeky, ako napríklad u druhov: smlz trstovníkovitý (*Calamagrostis epigeios*), stoklas strechový (*Bromus tectorum*), štiavec tupolistý (*Rumex obtusifolius*) a ďalšie.

V okolí existujúcich líniových technických prvkov a v území zastavaných častí sídiel a ich okolí sú viazané živočíšne spoločenstvá nachádzajúce sa v urbanizovanej krajine so silným antropickým tlakom. Na takýto charakter územia sa viaže výskyt bežných druhov živočíchov s vyššou tendenciou k synantropii, ktoré sa na dané prostredie adaptovali. Zo živočíchov tu nachádzame

druhovo početnejšie rady *Coleoptera* (chrobáky), *Heteroptera* (bzdochy) a *Orthoptera* (rovnokrídlavce). Ďalej zo stavovcov - jež západoeurópsky (*Erinaceus europeus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), myš domová (*Mus musculus*) vtákov napr.: drozd čierny (*Turdus merula*), straka obyčajná (*Pica pica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), havran poľný (*Corvus frugilegus*).

V alúviách riek v okolí hodnoteného územia, resp. v povodí miestnych potokov (napr. Belina, Suchá) v sprievodnej vegetácii v hodnotenom území sa zo živočíšnych spoločenstiev vyskytujú napríklad: z bezstavovcov podenky (*Ephemeroptera*), vážky - hadovka lesklá (*Calopteryx splendens*), potočníky (*Limnophilus*) a pod., z obojživelníkov - kunka obyčajná (*Bombina bombina*), skokan zelený (*Rana esculenta*), plazy - užovka obyčajná (*Natrix natrix*), vtáky - straka obyčajná (*Pica pica*), drozd čierny (*Turdus merula*), sýkorka obyčajná (*Parus major*), trsteniarik (*Acrocephalus* sp.) a pod. Z cicavcov - piskor obyčajný (*Sorex araneus*), ryšavka obyčajná (*Apodemus sylvaticus*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a ďalšie.

X7 Intenzívne obhospodarované polia

Najrozšírenejšie plochy územia, dotknutého plánovanou výstavbou cesty I/71 Lučenec – hranica SR/MR, tvoria prevažne polia a iné trvalé poľnohospodársky obrábané pozemky, v menšej miere sú tu zastúpené sady, menšie políčka a záhrady. Polia, ktoré sú veľkoplošné sú pravidelne obrábané a vysadené rôznymi poľnohospodárskymi plodinami. Pritom sa používajú rôzne techniky s využívaním prevažne umelých hnojív, herbicídov, rôznych rastových regulátorov, ktoré eliminujú väčšinu burín. V porastoch pestovaných plodín zostáva len skupina najodolnejších burinných druhov, ktoré sú tolerantné k extrémnym podmienkam. Sú obvykle sústredené na okrajoch poľných kultúr, kam prenikajú z chodníkov, medzí, ciest a pod. V poliach s obilninami a s okopaninami sa vyskytujú burinné druhy, ktoré sú zaraďované do fytoecologických tried *S e c a l i e t e a* Br. – Bl. 1951 a *C h e n o p o d i e t e a* Br. – Bl. 1951.

Druhovú zložku pozostáva z jednoročných prípadne dvojročných druhov, v menšej miere aj vytrvalých rastlín. Väčšinou ide o druhy: parumanček nevoňavý (*Tripleurospermum perforatum*), čistec ročný (*Stachys annua*), drapula ročná (*Sherardia arvensis*), veronika perská (*Veronica persica*), mlieč drsný (*Sonchus asper*), konopica úzkolistá (*Galeopsis angustifolia*), medúnok vlnatý (*Holcus lanatus*), lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*) a mnoho ďalších. Medze, okraje chodníkov, cestičiek, ciest často zarastajú vysokou trávou a to najmä ovsíkom obyčajným (*Arrhenatherum elatius*), ktorý však nepreniká do poľných kultúr, nakoľko vyžaduje dostatok svetla. Ďalej sa tu vyskytujú druhy: kostrava červená (*Festuca rubra*), trojštět žltkastý (*Trisetum flavescens*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), ďatelina pochybná (*Trifolium dubium*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), ktoré často rastú na medziach, ale intenzívnym obrábaním a chemizáciou sa nemôžu rozmnožovať na poliach.

Častý je aj výskyt neofytov, ktoré prednostne obsadzujú prirodzené a poloprirodzené stanovištia a vytiesňujú z nich pôvodné rastlinné druhy. Sú výrazne monodominantné, zriedkavo sa uplatňujú viaceré neofyty rovnomerne. Príkladom rozširovania neofytov sú druhy: astra novobelgická (*Aster novi-belgii*), zlatobyľ kanadská, (*Solidago canadensis*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), ježatec laločnatý (*Echinocystis lobata*) a mnohé ďalšie druhy. Niektoré z nich už zdomácnili ako napríklad durman obyčajný (*Datura stramonium*), krídlatka japonská (*Reinoutria japonica*).

Na tieto biotopy kultúrnej stepi sú viazané živočíšne spoločenstvá na vlhké až mierne vlhké, menej na mokré a zabahnené stanovištia s nerovnomerne rozdelenou štruktúrou spoločenstiev. Zo skupiny bezstavovcov dominujú na týchto relatívne suchých biotopoch nasledovné druhy: mravce

(*Formicoidea*), dvojkrídlovce (*Diptera*), motýle (*Lepidoptera*), rovnokrídlovce (*Orthoptera*), bzdochy (*Heteroptera*). Zo skupiny stavovcov sa na otvorených plochách polí, lúk, pasienkov a medzi sporadicky vyskytujú nasledovné druhy: z obojživelníkov - ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), z plazov jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), slepúch obyčajný (*Anguis fragilis*), vtákov - škovránok poľný (*Alauda arvensis*), straka čiernozobá (*Pica pica*), vrana túlavá (*Corvus corone*), havran čierny (*Corvus frugilegus*), drozd čierny (*Turdus merula*), pipiška chochlátá (*Galerida cristata*), vrabec poľný (*Passer montanus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), jarabica obyčajná (*Perdix perdix*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), z cicavcov - piskor obyčajný (*Sorex araneus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europeus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a iné.

7.3. Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Chránené druhy

Podľa vyhlášky č. 24/2003 a jej aktualizácie č. 492/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa v hodnotenom území a jeho okolí nachádzajú, resp. sú evidované chránené druhy rastlín a živočíchov.

Druhy flóry a fauny, ktoré sú chránené vyhláškou 24/2003 zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa vyskytujú najmä v území CHKO Cerová vrchovina, na genofongových lokalitách, lokalitách prírodných rezervácií, regionálnych biocentier, v územiach biotopov európskeho významu. V oblasti CHKO Cerová vrchovina je zaznamenaný výskyt chránených rastlín, ako napr.: poniklec lúčny čiernasty (*Pulsatilla pratensis* ssp. *Nigricans*), kukučka vencová (*Lychnis coronaria*), kosatec nízky (*Iris pumila*), viaceré druhy kavyľov a iné. Z faunistického hľadiska majú početné zastúpenie viaceré vzácne a ohrozené skupiny bezstavovcov (druhy chrobákov a motýľov). Zo stavovcov sa vyskytujú napr.: obojživelníky - skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), skokan zelený (*Rana esculenta*), plazy - jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), vtáky - hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), včelárik zlatý (*Merops apiaster*), výrik lesný (*Otus scops*), cicavce - netopier obyčajný (*Myotis myotis*), vydra riečna (*Lutra lutra*) a ďalšie.

Navrhovaná činnosť, jej prevažná časť, prechádza územím, ktoré je tvorené poľnohospodárskou krajinou. Nachádzajú sa tu najmä intenzívne obhospodarované polia, kde v dôsledku používania herbicídov sa eliminoval výskyt väčšiny rastlinných spoločenstiev. Zo vzácnejších druhov môžeme spomenúť – snežienka jarná (*Galanthus nivalis*), valeriana celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*), krtičník tŕňomilný (*Scrophularia umbrosa*), prvosenka vyššia (*Primula elatior*) a mnohé ďalšie. Živočíšne spoločenstvá sú viazané najmä na biotopy kultúrnej stepi.

Biotopy európskeho a národného významu

Podľa vyhlášky č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa v hodnotenom území nachádzajú nasledujúce biotopy európskeho významu:

Biotopy európskeho významu:

- Ls 2.2. Dubovo – hrabové lesy panónske,
- Ls 5.1 Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy,
- Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy.

Charakteristika biotopov európskeho významu je uvedená v predošlej kap. 7.2. Výskyt biotopov európskeho významu v trase navrhovanej činnosti v úseku v úseku Lučenec – hranica SR/MR je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tab. Zoznam výskytu typov biotopov európskeho významu v trase navrhovanej činnosti

Úsek navrhovanej činnosti (km)	Biotop EU	Názov biotopu EU
Km 23,83 – 24,10 A, modifikovaný	9130	Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy
Km 24,70 – 24,92 A, modifikovaný	*91G0	Dubovo – hrabové lesy panónske
	*91H0	Teplo milné submediteránne dubové lesy
Km 24,92 – 24,98 A, modifikovaný	*91G0	Dubovo – hrabové lesy panónske
Km 4,35 – 4,63 C	*91G0	Dubovo – hrabové lesy panónske
Km 11,73 – 11,91 C	9130	Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy
Km 24,19 – 24,23 C	9110	Kyslomilné bukové lesy

(Zdroj: Lesoprojekt Zvolen, 2007),

Poznámka : prioritné biotopy sú označené *

Vysvetlivky: A – (variant červený, modifikovaný), B – (variant fialový), C – (variant modrý)

Výrub lesov v lokalitách biotopov európskeho významu bude vyžadovať úhradu spoločenskej hodnoty, ktorá je určená podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. (podrobnejší zoznam lesných biotopov európskeho významu je uvedený v tabuľke časti C, kap. III/16.1. Vplyvy na lesné hospodárstvo).

7.4. Významné migračné koridory živočíchov

Významné migračné koridory v hodnotenom území sú sformované pozdĺž vodných tokov s doprovodnou trávnatou a krovinnou vegetáciou, ktoré môžu mať charakter kontinuálneho koridoru, ale väčšinou sú tieto koridory prerušované. Ďalej sú to líniové lesné a krovinné spoločenstvá, líniová sprievodná vegetácia vodných tokov a poľných ciest a líniové spoločenstvá na ornej pôde.

Významné migračné koridory živočíchov boli vyčlenené v rôznych úrovniach územných systémov ekologickej stability. Hodnotená činnosť bude prechádzať cez nasledujúce krajinné prvky: najvýznamnejším nadregionálnym súvisiacim hydricko - terestrickým biokoridorom je *Nadregionálny biokoridor NRBk. Ipeľ*. Najvýznamnejším regionálnym terestrickým biokoridorom je *Regionálny biokoridor RBk. Mučín - Babský vrch - Veľký Mučeň*.

Bližšie sú jednotlivé prvky ÚSES popísané v kapitole 10. tejto časti.

8. Krajina, stabilita, ochrana a scenéria

8.1. Štruktúra krajiny

Štruktúru krajiny hodnoteného územia a jeho blízkeho okolia sme analyzovali podľa terénnych pozorovaní. Vyčlenených je 24 prvkov, ktoré sú zoskupené podľa prevládajúcich aktivít do 6 skupín. Ide o nasledujúce prvky:

1. Vegetačné štruktúrne prvky

- lesné porasty,
- nelesná stromová a krovinná vegetácia,
- líniová sprievodná vegetácia komunikácií,
- líniová brehová vegetácia,
- trávne a ruderalne spoločenstvá.

2. Vodné toky a plochy

- stále vodné toky s prirodzeným korytom,
- stále vodné toky s upraveným korytom,
- občasné vodné toky,
- vodné nádrže.

3. Poľnohospodárske prvky

- veľkoplošné a maloplošné oráčiny,
- záhrady a sady,
- trvalé trávne porasty (lúky a pasienky).

4. Priemyselné, obchodné a dopravné prvky

- areály priemyselnej výroby a skladov,
- cestné komunikácie a chodníky,
- železnice s príslušenstvom,
- areály dopravnej infraštruktúry,
- produktovody.

5. Areály ťažby, skládok a výstavby

- chránené ložiskové územie,
- neriadené skládky tuhého komunálneho odpadu,
- areály výstavby.

6. Urbanizované prvky

- súvislá sídelná zástavba,
- nesúvislá sídelná zástavba,
- areály služieb,
- športovo – rekreačné plochy.

8.2. Krajinný obraz, scenéria, stabilita a ochrana

Krajina hodnoteného územia a jeho širšieho okolia je charakteristická kultúrnou poľnohospodárskou krajinou s výrazným zastúpením urbanizovaných a poľnohospodárskych prvkov. Ide o vidiecke obce s nízkopodlažnou bytovou výstavbou a mestá Lučenec a Filákov so sídelnou komplexnou bytovou výstavbou s areálmi výroby a služieb. Z poľnohospodárskych prvkov zaberá najväčšie plochy v hodnotenom území orná pôda, menej zastúpené sú záhrady a sady. Lesné porasty sú viazané prevažne na územie Cerovej vrchoviny, nelesná drevinná vegetácia sa vyskytuje v hodnotenom území najmä v súbehu s existujúcimi dopravnými líniovými prvkami, v blízkosti sídiel, v povodí miestnych potokov a pod.

Z hľadiska scenérie krajiny môžeme hodnotené územie a jeho širšie okolie rozdeliť na tieto základné štruktúry:

- poľnohospodárska krajina - krajina zaberajúca podstatnú časť hodnoteného územia s dominanciou veľkoblokových, maloblokových polí predeľovaných rôznymi prvkami líniovej alebo skupinovej nelesnej stromovej a krovitej vegetácie, so sústredeným vidieckym osídlením a rôznymi technickými prvkami dopravnej infraštruktúry (cesta I/71, cesty III. triedy, železničná trať, vzdušné elektrické vedenia a pod.),
- krajina mestského typu – sídelné útvary Lučenec, Filákov, kde dominanciu majú technické prvky, prvky mestskej infraštruktúry a viacpodlažná, malopodlažná bytová zástavba, prvky občianskej vybavenosti, areály služieb a pod.,
- pahorkatinná, podhorská krajina s prevahou poloprírodných a prírodných prvkov.
- horská lesnatá krajina, kde dominanciu majú súvislé lesné komplexy (Cerová vrchovina).

9. Chránené územia a ochranné pásma

Prevažná časť územia trasy navrhovanej činnosti prechádza územím, v ktorom platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny). Južné časti navrhovanej činnosti (variant A – červený, modifikovaný, variant B – fialový, variant C – modrý) v k.ú. obce Šiatorská Bukovinka spolu s existujúcou cestou I/71 prechádzajú cez CHKO Cerová vrchovina, v tomto území platí 2. stupeň ochrany prírody a krajiny podľa § 13 vyššie citovaného zákona.

V hodnotenom území navrhovanej činnosti (koridor so šírkou 400 m od okraja navrhovanej cesty) sa nachádzajú nasledovné veľkoplošné chránené územia, podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, viď mapové prílohy:

CHKO Cerová vrchovina

Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina vyhlásená v roku 1989 sa nachádza na juhu stredného Slovenska, v dotyku s hranicou s Maďarskou republikou. Územie s rozlohou 16 280,0 ha zahŕňa v rámci Matransko - slanskej oblasti prevažnú časť Hajnáčskej vrchoviny, JV časti Filákovskej brázdy a centrálnu časť Petrovskej vrchoviny. Pre reliéf sú charakteristické vypreparované bazaltové výplne sopečných komínov a struskových kužeľov (napr. Šomoška, Šurice, Hajnáčka, Ragáč). Najvyššie vrchy tvoria čadičové a andezitové trosky. Najrozšírenejším lesným spoločenstvom na jej území sú bukové duby so zastúpením duba zimného a duba letného s cerom. Pôvodný je aj buk lesný, ktorý sa v súčasnosti uplatňuje s hrabom. Na podloží vulkanických hornín sa sformovali lesné a nelesné skalné spoločenstvá. Z floristického hľadiska ide o xerofytne územie. Z chránených rastlín je zaznamenaný výskyt napr.: *ponikleca lúčneho čiernastého*, *kukučky vencovej*, *kosatca nížkeho*, viaceré druhy *kavyľov* a iné. Z faunistického hľadiska majú početné zastúpenie viaceré vzácne a ohrozené skupiny bezstavovcov (druhy chrobákov a motýľov). Zo stavovcov sa vyskytujú napr.: *skokan rapotavý*, *jašterica zelená*, *hadia krátkoprstý*, *včelárík zlatý*, *výrik lesný* a ďalšie. Podzemné pseudokrasové priestory využívajú viaceré druhy netopierov.

Maloplošné chránené územia

Lokality maloplošných chránených území sa nachádzajú mimo hodnoteného územia. Najbližšie k hodnotenému územiu sa nachádzajú nasledujúce lokality:

PR Kerčík – prírodná rezervácia s rozlohou 1,21 ha reprezentuje stepné teplomilné rastlinné spoločenstvá Cerovej vrchoviny. Hlavným motívom ochrany je bohatý výskyt chráneného druhu *ponikleca lúčneho čiernastého* (*Pulsatilla pratensis ssp. nigricans*). Lokalita sa nachádza cca 1500 m východne od cca 11,5 km trasy modrého variantu navrhovanej činnosti.

PR Belínske skaly – ide o tabuľovú plošinu lávového prúdu s hodnotnými prírodovednými a krajinnými formami zvetrávania a gravitačných procesov s rozlohou 7,11 ha. Bazaltové veže so striedavými výčnelkami a doskovitou odlučnosťou vytvárajú tzv. skalné mesto v počiatočnom štádiu vzniku. Lokalita ležiaca v k.ú. obce Belina je vhodným útočiskom plazov a teplomilného hmyzu, napr.: veľmi ohrozená pamodlivka dlhokrú (*Mantispa styriaca*). Na ploche PR je zaznamenaný aj výskyt niekoľkých druhov chránených rastlín, ako napr.: *poniklec lúčny čiernastý* (*Pulsatilla pratensis ssp. nigricans*), *kukučka vencová* (*Lychnis coronaria*). Lokalita prírodnej rezervácie je vzdialená cca 1400 m východne od cca 19,0 km trasy fialového variantu.

PP Čakanovský profil – lokalita je súčasťou 1 270 m dlhého profilu, je ukážkou vývoja pobrežnomorských a kontinentálnych usadenín spodného miocénu. Územie PP je súčasťou CHKO

Cerová vrchovina a je lokalizované cca 1600 m západne od cca 21,0 km trasy červeného variantu navrhovanej činnosti.

Ochranné pásma chránených území

Ak podľa zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, §17, odseku 3 nebolo vyhlásené ochranné pásmo prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie, je ním územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany.

Ochrana prírody v zmysle medzinárodných dohovorov (NATURA 2000)

Územia európskeho významu

Cerová vrchovina – lesné biotopy (SKUEV0357) – jedná sa o územie nachádzajúce sa v južnej časti územného obvodu Lučenec s rozlohou 2 626,48 ha. Do citovaného územia zasahujú južné časti hodnoteného územia navrhovanej činnosti (k.ú. obce Šiatorská Bukovinka). Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu, napr.: Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Xerothermné kroviny (40A0) a druhov európskeho významu, ako napr.: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), sysel pasienkový (*Spermophilus citellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a ďalšie. Samotná trasa navrhovanej činnosti nezasahuje do lokality SKUEV0357 Cerová vrchovina – lesné biotopy, je s ňou v dotyku v k.ú. obce Šiatorská Bukovinka.

Navrhované chránené vtáčie územia

- 1) **CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina** - ide o územie s výmerou 31 183 ha do ktorého zasahuje južná časť hodnoteného územia (trasa modifikovaného variantu zasahuje do uvedenej lokality len okrajovo pri odklone od intravilánu obce Šiatorská Bukovinka). Intravilán spomínanej obce je vyčlenený z územia CHVÚ. Varianty B a C vedené v telese jestvujúcej cesty I/71 do CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina nezasahujú. V lokalite je zaznamenané hniezdenie napríklad: škovránka stromového (*Lulula arborea*), výrika lesného (*Otus scops*) a včelárika zlatého (*Merops apiaster*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), výr skalný (*Bubo bubo*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*) a ďalších.
- 2) **CHVÚ Poiplie** - do Chráneného vtáčieho územia Poiplie zasahuje severná časť hodnoteného územia (k.ú. Lučenec, k.ú. Holiša, k.ú. Trebeľovce, k.ú. Fil'akovské Kováče, k.ú. Prša, t.j. cca 5,0 až 9,0 km trás jednotlivých navrhovaných variantov). Ide o územie s rozlohou 9 235 ha, ktoré má charakter poľnohospodárskej krajiny s pasienkami s výskytom vodných biotopov. Na takýto charakter územia sa viaže hniezdenie nasledujúcich druhov vtáctva, napr.: bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš kolesár (*Lanius minor*), chriaštel malý (*Porzana parva*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) a ďalšie.

RAMSARSKÁ KONVENCIA

Hodnotené územie navrhovanej činnosti nie je zaradené do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach. V hodnotenom území a jeho okolí je zaznamenaný výskyt mokradí lokálneho

významu, ako napr.: k.ú. Holiša – (štrkoviská, zdrž na Iplí), potok Suchá (úsek Veľké Dravce - sútok s potokom Belina), vodná nádrž Šiatorská Bukovinka a ďalšie.

Hodnotené územie nezasahuje do žiadnej vyhlásenej CHVO a samotná trasa navrhovanej činnosti nezasahuje do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č.364/2004 o vodách).

9.1. Chránené stromy

V dotknutom území navrhovanej činnosti sa nenachádzajú chránené stromy v zmysle platných predpisov ochrany prírody a krajiny.

10. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených systémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvára predpoklady pre trvale udržateľný rozvoj. Základ systému tvoria biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu. Silný antropogénny tlak koncentrovanej priemyselnej výroby a intenzívne využitie poľnohospodárskej krajiny v súčasnosti, mimo územia CHO Cerová vrchovina, narúšajú väzby na prvky ÚSES a spôsobujú pokles územného systému ekologickej stability.

V hodnotenom území a jeho širšom okolí sa nachádzajú prvky ÚSES vyčlenené z nasledujúcich dokumentov ÚSES týkajúce sa hodnoteného územia:

- Generel nadregionálneho ÚSES SR (URBION, Bratislava, 1992),
- Regionálny ÚSES okresu Lučenec (APS - ECOS, Košice, 1994),
- Návrh ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (URKEA s.r.o., Banská Bystrica, 1998).

Biokoridory

Charakteristika biokoridorov:

Z hľadiska šírenia sa organizmov najvýznamnejšími biokoridormi sú alúvia tokov, ktoré však boli silne narušené až zlikvidované pri reguláciách vodných tokov a melioráciách poľnohospodárskych pôd. Medzi biokoridory prechádzajúce cez hodnotené územie navrhovanej činnosti patria:

- Nadregionálny biokoridor NRBk Ipeľ - je to hydricko – terestrický biokoridor, ktorého priebeh je narušený rozsiahlymi melioračnými úpravami toku Ipeľa, ako aj bariérovým efektom sídiel cez ktoré preteká. Zachovalé brehové porasty sú tvorené porastmi druhov *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Salix sp.* Na ne je viazaný výskyt *Rana esculenta*, *Natrix natrix*, *Oriolus oriolus*, *Cinclus cinclus*, *Alcedo atthis*, *Ardea cinerea*, *Circus cyaneus*, *Lutra lutra* a iné. Trasa navrhovanej činnosti pretína tento biokoridor napr. v km 6,8 fialového variantu a 6,5 km variantu modrého.
- Regionálny biokoridor RBk Mučín – Babský vrch – Veľký Bučeň - má charakter terestrického biokoridoru, ktorý sa tiahne cez severné časti Cerovej vrchoviny z oblasti Mučínskej vrchoviny cez Filákovskú brázdú do územia Bučenskej vrchoviny. Trasu navrhovanej preložky cesty I/71 biokoridor pretína v oblasti Kurtáňa, v k.ú. obce Filákovské Kováče, úseku cca 11,5 až 13,0 km v trase modrého variantu, cca 12,0 až 13,5 km v trase červeného variantu, resp. 11,0 až 12,5 km fialového variantu.

- Regionálny biokoridor Alúvium Beliny - ide o hydrický biokoridor, ktorý je silne atakovaný stresovými faktormi (železnica, cesta, vykonaná úprava toku) a antropogénnou činnosťou v okolí toku. Pre sfunkčnenie biokoridoru je potrebný samostatný projekt revitalizačných úprav. Navrhovaná činnosť je v dotyku, resp. pretína uvedený biokoridor v k.ú. obcí Radzovce a Šiatorská Bukovinka.

Ostatné miestne potoky pretekajúce cez hodnotené územie predstavujú hydrické biokoridory lokálneho významu.

Biocentrá

Centrálna oblasť CHKO Cerovej vrchoviny patrí medzi jadrové územia európskeho významu, jej okrajové časti medzi jadrové územia národného významu. V hodnotenom území navrhovanej činnosti sa podľa RÚSES okresu Lučenec, 1994, lokality regionálnych biocentier nenachádzajú. V okolí hodnoteného územia sú terestrické regionálne biocentrá prevažne viazané na oblasť CHKO Cerová vrchovina, hydrické na povodie miestnych vodných tokov (napr. Ipeľ, potok Suchá.).

Genofondové lokality

Charakteristika genofondových lokalít:

Genofondovo významné lokality v územnom obvode Lučenec sú lokality z hľadiska regionálneho a boli vytipované tak, aby zachytili čo najvyššiu pestrosť územia. Sú významné z hľadiska ochrany genofondu pre jeho prežitie v krajinnom priestore, ktorý je menený antropogénnou činnosťou.

V hodnotenom území a jeho blízkom okolí sa nachádzajú tieto genofondovo významné lokality:

- Potok Suchá – ide o zregulovaný tok potoka Suchá s pomaly tečúcou vodou. Vodná hladina je osídlená spoločenstvom rastlín as. *Lemnetum minoris* s druhmi žaburinka menšia (*Lemna minor*). Na vodnej hladine je možné pozorovať aj výskyt druhov: rožkatec ponorený (*Ceratophyllum demersum*), červenavec kučeravý (*Potamogeton crispus*) a pod. Pobrežný litorál je tvorený druhmi pálka širokolistá (*Typha latifolia*), pálka úzkolistá (*Typha angustifolia*), ježohlav vzpriamený (*Sparganium erectum*). Genofondová lokalita sa nachádza mimo trás navrhovaných variantov. Najbližšie k nej, cca 155,0 m v severnom smere, sa približuje trasa modrého variantu v km 6,5.
- Obručná – Ďurkova dolina – lokalita sa nachádza najbližšie k navrhovanej činnosti cca 450,0 m východne od variantu – B, C (v staničení cca km 21,0) a variantu – A, (cca km 21,5). Územie tvorí údolie Monického potoka, v najnižších polohách so zachovalými brehovými porastmi a so zvyškami zamokrených lúk. Cenné sú najmä lesostepné svahy s dominantnými druhmi, ako napr.: *Athyrium filix-femina*, *Carex pulchellum*, *Galium mollugo* a iné. Zo živočíšnych druhov sú zastúpené napr.: *Salamandra salamandra*, *Triturus vulgaris*, *Lacerta agilis*, *Hylla arborea*, *Lanius collurio* a ďalšie.
- Vodná nádrž Holiša – ide o otvorenú vodnú plochu situovanú na vodnom toku Ipeľ s pobrežným litorálom, ktorý je tvorený vlhkomilnými druhmi, napr.: *Lychnis flos – cuculi*, *Lythrum salicaria*, *Lysimachia vulgaris* a iné. Z obojživelníkov sú zastúpené chránené druhy napr.: skokan zelený (*Rana esculenta*), skokan štihlý (*Rana dalmatina*). Z plazov je zaznamenaný výskyt užovky obyčajnej (*Natrix natrix*). Genofondová lokalita sa nachádza cca 950 m severne od cca 7,50 km trasy modrého variantu.

- Cerová vrchovina – ide o genofondovú lokalitu, ktorá bola sformovaná na podloží vulkanických hornín a pieskovcov. Zastúpenie tu majú lesné aj nelesné skalné spoločenstvá. Z chránených druhov rastlín je zaznamenaný výskyt, napr.: *Pulsatilla grandis*, *Pulsatilla nigrigans* ssp. *Bohemia*, *Adonis vernalis*, *Lilium martagon*. Stepné biotopy sú cennými lokalitami výskytu stepných druhov hmyzu a motýľov, lesné spoločenstvá sú bohaté na chrobáky. Z obojživelníkov sú zastúpené *Salamandra salamandra*, *Bufo bufo*, *Hyla arborea* a ďalšie, z plazov napr.: *Lacerta muralis*, *Lacerta viridis*, *Natrix natrix*, z vtákov napr.: *Lulula arborea*, *Otus scops*, *Merops apiaster*, *Oriolus uriolus*, *Bubo bubo*, *Circus aeruginosus*, *Myotis myotis* a iné.

Trasa navrhovanej činnosti spolu s existujúcimi dopravnými koridormi (k.ú. Šiatorská Bukovinka) zasahuje do uvedenej lokality.

Reprezentatívne segmenty geoekodiverzity v širšom okolí dotknutého územia, podľa dokumentov ÚSES:

Belina

V priehlbňach a ťažobných jamách zaplavených vodou a na skalných stenách lomu vznikli sekundárne možnosti pre výskyt obojživelníkov *Rana dalmatina* a plazov *Lacerta agilis* a *Lacerta viridis*.

Belinské skaly

Skalné bralá budované vodorovne navrstvenými lavicami lávového prúdu s výraznými prejavmi zvetrávania. Sú ukážkou počiatočného štádia denudácie.

Čakanovský profil

Odkryv, resp. zárez cesty zaujímavý výskytom jemnozrnných rozpadavých vápnitých prachovcov miestami s výskytom skamenelín lastúrníkov. Botanicky charakterizujú druhy, ako napr.: *Acer campestre*, *Quercus cerris*, *Fagus silvatica* a ďalšie.

11. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

11.1. Demografické údaje

Hodnotené územie navrhovanej činnosti spadá do územného obvodu Lučenec, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja.

Podľa Stavby obyvateľov k 31.12. 2005 žije v dotknutých sídelných útvaroch hodnoteného územia spolu celkom 44 727 obyvateľov, čo predstavuje cca 61,0 % z celkového počtu obyvateľov územného obvodu Lučenec. V jednotlivých obciach sa však vyskytujú rozdiely vekovej štruktúry obyvateľov, čo odráža miestne podmienky rozvoja obcí.

Demografické charakteristiky obyvateľov a bytový fond dotknutých obcí hodnoteného územia v roku 2005 sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Demografické charakteristiky obyvateľov obcí hodnoteného územia v roku 2005

	Obec	Počet obyvateľov	Podiel žien v %	Predprod. v %	Produkt. v %	Poprodukt. v %	Ekon. aktívne obyv.
1.	Belina	627	54,2	21,7	61,7	16,6	48,3
2.	Biskupice	1 134	50,4	15,5	62,1	22,4	48,8
3.	Fiľakovo	10 362	52,4	17,7	63,3	19,0	50,3
4.	Fiľakovské Kováče	902	50,5	19,8	59,3	20,9	47,3
5.	Holiša	647	50,7	21,0	61,2	17,8	45,1
6.	Lučenec	27 977	53,5	17,4	63,4	19,2	
7.	Prša	183	51,9	17,5	61,2	21,3	48,1
8.	Radzovce	1 610	50,8	16,4	60,2	23,4	47,7
9.	Šiatorská Bukovinka	328	51,2	15,5	58,5	26,0	43,3
10.	Trebeľovce	957	49,5	18,2	59,2	22,6	47,1
	Spolu	44 727			-		

(Zdroj: Stav a pohyb obyvateľstva Banskobystrického kraja, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Banskej Bystrici, 2006)

Štruktúru domového a bytového fondu dotknutých obcí v hodnotenom území k 31.12.2003 podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov uvádza tabuľka:

Tab.: Domový a bytový fond dotknutých obcí hodnoteného územia k 31.12.2003 podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov

	Obec	domy spolu	trvale obýv. domy	byty spolu
1.	Belina	174	155	187
2.	Biskupice	341	312	426
3.	Fiľakovo	1 515	1 371	3 855
4.	Fiľakovské Kováče	276	234	328
5.	Holiša	190	152	220
6.	Lučenec	3 106	2 739	11 119
7.	Prša	80	65	89
8.	Radzovce	506	433	638
9.	Šiatorská Bukovinka	147	113	169
10.	Trebeľovce	306	261	353

(Zdroj: Obce Banskobystrického kraja v roku 2003, ŠÚ SR, 2004)

11.2. Zdravotný stav obyvateľstva

Prirodzený pohyb a stredný stav obyvateľstva v územnom obvode Lučenec je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Prirodzený pohyb a stredný stav obyvateľstva v územnom obvode Lučenec v roku 2004

Územný obvod	Stredný stav obyvateľstva	Živonarodení	Zomretí	Prirodzený prírastok (úbytok) obyvateľstva
Lučenec	73 291	804	857	-53

(Zdroj: Štatistický úrad: Stav a pohyb obyvateľstva Banskobystrického kraja, 2005)

V územnom obvode Lučenec boli v roku 2004 najčastejšie príčiny úmrtia choroby obehovej sústavy, nádorové ochorenia, choroby dýchacej, tráviacej sústavy a vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti. V poslednom období je zaznamenaný nárast alergických ochorení.

11.3. Sídla

Územný obvod Lučenec leží v južnej časti Banskobystrického kraja, susedí s Maďarskou republikou v južnom smere, vo východnom smere susedí s Rimavskou Sobotou, severne s územným obvodom Poltár, SZ s Detva a JZ s Veľkým Krtíšom. K 31.12.2005 žilo v 57 obciach územného obvodu 73 343 obyvateľov. Z celkového počtu obcí sídelného útvaru Lučenec majú štatút mesta Lučenec a Filákov.

Pôdorys týchto sídiel je výsledkom tak minulého ako i súčasného vývoja. Ich funkcia je odrazom ich hospodársko - sociálnej transformácie. Navrhovaná činnosť sa dotýka katastrálnych území 10 sídiel územného obvodu Lučenec.

Tab.: Základná územná charakteristika mestských sídiel v hodnotenom území

Sídelná jednotka	Rozloha (km ²)	Hustota obyvateľov na 1 km ²	Prvá písomná zmienka
Lučenec	47,79	585,0	1247
Filákov	16,18	640,0	1246

(Zdroj: Obce Banskobystrického kraja v roku 2003, ŠÚ SR, KS v Banskej Bystrici, 2006)

Poznámka: stav k 31.12.2003.

11.4. Poľnohospodárska výroba

V rámci Banskobystrického kraja Ipeľská, Lučenecká a Rimavskosobotská kotlina patria medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske oblasti. Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v dotknutom územnom obvode navrhovanej činnosti je uvedená v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v dotknutom územnom obvode navrhovanej činnosti

Územný obvod	Celková rozloha	Poľnohospod. pôda		Druhová skladba poľnohospodárskej pôdy									
				Orná pôda		Vinice		Záhrady		Ovocné sady		TTP	
		ha	%*	ha	%**	ha	%**	ha	%**	ha	%**	ha	%**
Lučenec	79 702	43 019	54,0	21 393	49,7	382	0,9	1 209	2,8	359	0,8	19 676	45,7

(Zdroj: ÚPN VÚC Banskobystrického kraja – Zmeny a doplnky, 2004)

Poznámka: * - percentuálny podiel z celkovej výmery okresu

** - percentuálny podiel z výmery poľnohospodárskej pôdy okresu

V katastroch dotknutých obcí v súčasnosti pôsobia v oblasti poľnohospodárstva podnikateľské subjekty uvedené v nasledujúcom prehľade:

- AGRO – IPEĽ spol. s r.o. Holiša (k.ú. Holiša, k.ú. Fil'akovské Kováče),
- FILAGRO plus, s.r.o. Fil'akovo (k.ú. sídiel Fil'akovo, Belina, Biskupice, Fil'akovské Kováče, Radzovce, Šiatorská Bukovinka),
- AGROTREND, spol. s r.o. Lučenec, AGRO Fabianka, Družstvo Agrospol Boľkovce (k.ú. Lučenec, Boľkovce).

Súčasný stav poľnohospodárskej výroby

V severných častiach hodnoteného územia a v okolí Fil'akova (Fil'akovská brázda) prevláda poľnohospodárska činnosť zameraná najmä na rastlinnú a živočíšnu výrobu, južné časti hodnoteného územia zasahujú do CHKO Cerová vrchovina kde prevláda lúčno – pasienkarské hospodárstvo.

Rastlinná výroba:

Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie obilovín (pšenica, raž, jačmeň), technických plodín (olejnín) a kukurice. Ďalej sa pestujú jednoročné a viacročné krmoviny, lucerna, trvalé trávnaté porasty a pod.

Živočíšna výroba:

Živočíšna výroba sa orientuje na chov hovädzieho dobytku a oviec, čiastočne aj na chov hydiny. Súčasný stav je charakteristický stratovosťou, spôsobenou negatívnym dopadom transformácie národného hospodárstva, vrátane poľnohospodárstva.

Hydromelioračné zariadenia

Hydromelioračné zariadenia sú budované s cieľom upravenia vodného a vzdušného režimu pôd pre stabilizáciu úrod. Budovaním odvodňovacích systémov však dochádza k porušeniu prírodných stanovišť, hlavne mokradí a prírodných biotopov, čo má za následok porušenie ekologických systémov územia.

V dotknutom území sa hydromelioračné plochy nachádzajú najmä v k.ú. obce Fil'akovské Kováče, západne od agroletiska, lokalita Zadné lúky v povodí Suchej (cca 9,0 – 11,0 km trás navrhovanej činnosti).

11.5. Priemyselná výroba

Územný obvod Lučenec patrí v rámci Banskobystrického kraja k menej rozvinutej oblasti so slabšie diverzifikovanou priemyselnou výrobou. Nosnými odvetviami v Banskobystrickom kraji sú predovšetkým hutnícky, strojársky, potravinársky, chemický, farmaceutický, drevospracujúci, sklársky a keramický priemysel.

Priemyselná výroba v hodnotenom území a jeho širšom okolí je ťažiskovo sústredená do výrobných zón situovaných pri mestskom osídlení. Menšie percento výrobných plôch je lokalizované pri vidieckych sídlach. Dominantné postavenie v štruktúre priemyslu zaujíma priemysel stavebných látok, strojársky priemysel a textilný priemysel.

Medzi najvýznamnejšie priemyselné podniky v okolí hodnoteného územia patria, podľa ÚPN VÚC BB kraja, 1998, Zmeny a doplnky 12/2004):

Strojárske priemysel

NOVOP Lučenec - výroba a oprava autobusov a nákladných vozidiel.

IVAGO Lučenec - výroba úžitkových vozidiel.

Novostroj – ZTS, s.r.o., Lučenec – výroba stavebných strojov,

THORMASMALT spol. s r.o. Filakovo – výroba vykurovacích zariadení, kovovýroba.

Polygrafický a nábytkársky priemysel

Nábytkársky priemysel má v Lučenci vybudovanú tradíciu. Tento druh výroby reprezentuje firma QUERCUS, s.r.o. Lučenec a NOVOFINAB, a.s. Filakovo zameraná na výrobu parkiet. Výrobný program je zameraný aj na kvalitatívnu stránku, t.j. zvyšovanie akosti výrobkov, vývoj nových materiálov a zosúladienie výroby s požiadavkami ochrany životného prostredia.

Textilný a odevný priemysel

LUTE, a.s., (výroba vlnených tkanín), MARTTEX s.r.o. (výroba pánskej konfekcie, FELDSAM s.r.o. (výroba pánskej a dámskej spodnej bielizne), Novohradská textilka VD Lučenec (šitie bytových textílií) atď. Tento druh priemyselnej výroby je lokalizovaný v sídle Lučenec.

Potravinársky priemysel

Tento druh priemyslu reprezentujú prevádzky: Mäsokombinát Hrádok s.r.o. (spracovanie mäsa a mäsových výrobkov), LUMILK, a.s. Lučenec (spracovanie mlieka), Novohradské pekárne a.s. (výroba pekárskejších a cukrárskejších výrobkov), Lunaco s.r.o. (nápoje), Novohradská hydina s.r.o. (spracovanie hydínového mäsa a výrobkov) atď.

Priemysel stavebných hmôt

NOVOKER Lučenec - produkcia obkladačiek, dlaždíc a sanitnej keramiky. Tehelňa Lučenec - Fabianka - výroba je zameraná na produkciu škridiel, špeciálnych tehliarskejších výrobkov a termotvaroviek. Ťažba a výroba kameniva je zameraná na sortiment drveného kameniva. Ťažobne sú situované v Trebeľovciach, Šiatorskej Bukovinke, Bulharoch, Čamovciach.

11.6. Lesné hospodárstvo

Prevažná časť hodnoteného územia, ktorým prechádza navrhovaná činnosť má pomerne malé plošné zastúpenie lesných porastov. Z hľadiska lesného hospodárstva je rozhodujúca časť lesnej pôdy viazaná na masív Cerovej vrchoviny v južných častiach hodnoteného územia. Súčasná rozloha lesných porastov a ich kategorizácia v dotknutom územnom obvode navrhovanej činnosti je uvedená v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Súčasná rozloha lesných porastov v dotknutom územnom obvode

Územný obvod	Výmera územného obvodu	Lesné pozemky (k r. 2002, Lesoprojekt Zvolen)		
		Lesná pôda	Porastová plocha	Lesnatosť skutočná (z porastovej plochy)
		ha	ha	%*
Lučenec	79 702	32 901,26	32 149,13	38,93

(Zdroj: ÚPN VÚC Banskobystrického kraja – Zmeny a doplnky, 2004)

Pozn: %* - percentuálny podiel z celkovej výmery okresu

Tab.: Kategorizácia lesov podľa funkcií v dotknutom územnom obvode

Územný obvod	hospodárske lesy	ochranné lesy	lesy osobitného určenia
Lučenec	29 228,36	1 541,87	1 472,96

(Zdroj: Duben, Z., Švec, M. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR 2002)

Základné informácie o lesných porastoch, ktoré budú realizáciou navrhovanej činnosti dotknuté sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Lesné porasty dotknuté realizáciou navrhovanej činnosti (LHC Fil'akovo)

HSLT	Číslo lesného typu	Názov lesného typu
111 – Živé hrabové duby	1308	Produkčná hrabová duby na spraši
	1401	Cesnačková hrabová duby s javorom na spraši
109 – Suché hrabové duby	1311	Lipnicová hrabová duby na rôznych horninách
199 – Suché hrabové duby	1310	Suchá hrabová duby na rôznych horninách
208 – Sprašové bukové duby	2306	Lipnicová buková duby s chlpaňou
305 – Kyslé dubové bučiny	3311	Chlpaňová bučina
311 – Živé dubové bučiny	3305	Ostřicovo – marinková živá dubová bučina

(Zdroj: Lesoprojekt Zvolen, 2007)

Vysvetlivky:

HLST- hospodárske súbory lesných typov

Dotknuté lesné porasty cez ktoré prechádza navrhovaná činnosť sú zaradené do skupiny hospodárskych lesov. V k.ú. obce Šiatorská Bukovinka prechádza trasa modifikovaného červeného variantu čiastočne v úseku cca 220,0 m (km 24,700 – 24,920) cez ochranné lesy.

11.7. Služby

Sociálna infraštruktúra miest a obcí hodnoteného územia a jeho širšieho okolia sa budovala prevažne v posledných desaťročiach. Jej charakteristickým znakom je odvetvová nevyváženosť a štruktúrna deficitnosť. Spoločenská transformácia sa prejavuje v postupnej komercializácii nielen dopravy, obchodu a služieb, ale aj kultúry, športu, zdravotníctva, vzdelávania a sociálnej starostlivosti.

Komerčná obchodná, obslužná a ostatná vybavenosť, kde sa intenzívnejšie presadzujú konkurenčné trhové vzťahy sa rozvíja dynamickejšie ako verejná a záujmová. Rýchlo sa rozvíjajú také druhy maloobchodu a služieb, ktoré pokrývajú denné potreby občanov a sú menej investične náročné.

Súčasný rozloženie škôl je dôsledkom bývalého administratívno - správneho územného členenia. Stredné odborné školstvo v Lučenci má vyhovujúcu štruktúru študijných odborov (SPŠ stavebná, odevná, hotelové a obchodné akademie, zdravotnícke školy atď.), vo Fil'akove sa nachádza gymnázium, združená stredná škola a základné školstvo.

Kultúrnym centrom je mesto Lučenec, v ktorom sú sústredené zariadenia vyššej kultúrnej vybavenosti. Na území územného obvodu je pomerne rovnomerne rozložená kultúrna vybavenosť nižšieho stupňa so zameraním na knižnice a kultúrno-osvetové zariadenia. V súčasnosti je v meste Lučenec zriadené regionálne Novohradské osvetové stredisko zamerané na poskytovanie poradenstva pri realizácii kultúrnych aktivít, organizácii súťaží, prehliadok, festivalov, výstav a pod. Medzi ďalšie centrá kultúry patria Novohradské múzeum, Novohradská galéria atď.

11.8. Rekreácia a cestovný ruch

Územný obvod Lučenec, v ktorom je navrhovaná činnosť situovaná, má pomerne aktívne väzby so susednou Maďarskou republikou. Medzi spoločné záujmy patrí vedenie Ipeľskej medzinárodnej cyklotrasy (využitie ciest III. triedy), ďalej pešia turistika v priestore Cerovej vrchoviny, ako aj možnosti vodnej turistiky (vodné nádrže).

Rekreačný potenciál územného obvodu Lučenec má širokospektrálny charakter. Sídla Lučenec a Filákovu majú pomerne atraktívny civilizačný potenciál. Obe mestá majú potenciál pre rozvoj kultúrneho a poznávacieho turizmu (kultúrne pamiatky, areál hradu vo Filákovu a pod.). Rekreačné a turistické danosti územia majú prevažne regionálny význam (napr.: k.ú. Holiša, k.ú. Šiatorská Bukovinka, k.ú. Radzovce - Obručná). Ich postavenie sa výhľadovo môže zmeniť najmä vo vzťahu k rozvoju cezhraničných vzťahov s Maďarskou republikou.

Novohradská oblasť má nerozvinutý potenciál v oblasti poznávacieho, kultúrneho a spoločenského turizmu, športového turizmu (termálne kúpaliská, vodné športy, cestná moto a cykloturistika), územie má vhodné podmienky aj pre rozvoj podhorského vidieckeho, vinohradníckeho turizmu a agroturistiky.

11.9. Infraštruktúra

11.9.1. Doprava a dopravné plochy

Cestná doprava

V hodnotenom území navrhovanej činnosti sa nachádzajú tieto cestné siete:

Primárna cestná sieť

- I/50 – Zvolen – Lučenec – Tornaľa, prechádza severnou časťou hodnoteného územia a je zaradená do európskej cestnej siete (E 571),
- I/71 Veľký Krtíš – Lučenec – Filákovu – Šiatorská Bukovinka - hranica s Maďarskom,

Cestná sieť druhej triedy:

- II/571 Filákovu – Abovce.

Medzi cesty III. triedy nachádzajúce sa v hodnotenom území napríklad patria: III/571011 Filákovu - Ratka, III/071016 Radzovce – Čakanovce, III/571003 Prša - cesta I/71 a ďalšie. Dopravné intenzity súčasnej cesty I/71 podľa sčítania dopravy v roku 2005 a intenzita dopravy na hraničnom priechode Šiatorská Bukovinka – Salgótarján v rokoch 1998 až 2004 sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

Tab.: Dopravné intenzity súčasnej cesty I/71 podľa sčítania dopravy v roku 2005 (voz./24 h profil)

Úsek cesty I/71	RPDI (ročný priemer denných intenzít)
	r. 2005
z.ú. I/50 – križovatka s III/071008 (Lučenec)	3488
križovatka s III/71008 – križ. III/071005 (Trebeľovce)	2530
križovatka s III/071005 – križ. III/571003 (Prša)	4719
križovatka s III/571003 – križ. II/571 (Filákovu)	3867
križovatka s II/571 – križ. III/571012 (Holiša)	3329
križovatka s III/571012 – križ. III/571013 (Belina)	1967
križovatka s III/571013 – križ. III/071016 (Čakanovce)	3194
križovatka s III/071016 – k.ú. hranica SR/MR	1715

(Zdroj: Dopravno-inžinierske podklady, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Tab.: Intenzity dopravy (RPDI) na hraničnom priechode Šiatorská Bukovinka – Salgótarján za roky 1998 - 2004 (skut. voz./24 h)

Intenzity dopravy (RPDI)			
rok	osobné vozidlá	nákladné vozidlá	spolu
1998	316 619	45 407	438 396
1999	329 972	50 918	323 080
2000	400 252	56 511	373 130
2001	416 938	63 421	472 673
2002	400 252	74 282	474 534
2003	416 938	83 407	500 345
2004	398 391	86 715	485 106

(Zdroj: Dopravno-inžinierske podklady, IPOS spol. s.r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Pozn.:

RPDI – ročný priemer denných intenzít

Z uvedeného je zrejmé, že percentuálny rast je pri osobných a nákladných vozidlách rozdielny. Badateľný je percentuálny nárast nákladných vozidiel vrátane autobusov, ktorý stúpol od roku 1998 o 47,6%.

Železničná sieť

Cez severnú časť hodnoteného územia navrhovanej činnosti po mesto Filákov prechádza v súčasnosti železničná trať nadregionálneho významu č.160 Bratislava – Zvolen – Košice. V súčasnosti táto trať nespĺňa podmienky pre jej zaradenie do siete európskych železničných tratí. Rezort dopravy uvažuje s jej elektrifikáciou a zdvojnásobením. Navrhovaná činnosť križuje spomínanú trať v k.ú. obce Holiša. V smere od Filákova k hranici SR s MR je vedená jednokoľajová železničná trať regionálneho významu č. 164 Filákov – Somoskőújfalu. Navrhovaná činnosť križuje uvedenú trať v k.ú. obce Belina (fialový variant), resp. Biskupice (červený, modrý variant).

Letecká doprava

V hodnotenom území sa nenachádzajú letiská pre verejnú medzinárodnú a nadregionálnu dopravu. Letisko regionálneho významu sa nachádza pri Lučenci – v k.ú. Boľkovce mimo hodnoteného územia, ktoré je v súčasnosti využívané pre športové účely. V k.ú. obce Filákovské Kováče sa nachádza agroletisko. Nevyužívané letisko miestneho významu je situované cca 150,0 m východne od trás navrhovaných variantov (napr. 10,0 km fialový variant).

Cyklistická doprava

Cyklistická trasa vedie napríklad terénom pahorkatín Lučeneckej kotliny, Filákovskej brázdy, Mučinskej vrchoviny v západnom smere od hodnoteného územia a pod. Trasa využíva cestné komunikácie III. triedy, napr. III/571011 Filákov - Ratka, III/071016 Radzovce – Čakanovce, III/571003 Prša - cesta I/71 a iné.

11.9.2. Produktovody

Územný obvod Lučenec, cez ktorý prechádza navrhovaná činnosť má energetickú infraštruktúru, ktorá vytvára dobré podmienky pre zabezpečenie súčasných potrieb, ako aj pre ďalší rozvoj územia.

Zásobovanie elektrickou energiou (podľa ÚPN VÚC BB, 1998, Zmeny a doplnky 2004).

Územie BB kraja je deficitné z hľadiska výroby elektrickej energie a preto je odkázaný na jej dovoz. Distribučný odber v kraji je zabezpečený prenosom elektrickej energie po nadradenom prenosovom systéme (ZVN 400 kV a VVN 220 kV). Cez hodnotené územie je vedená sieť 400 kV prenosovej sústavy, ktorá je napojená na sústavu, v smere Levice - Rimavská Sobota. Územie okolia Lučenca a Filákov je pokryté sieťou 110 kV vedení.

Zásobovanie plynom (podľa ÚPN VÚC BB, 1998, Zmeny a doplnky 2004).

Do severnej časti hodnoteného územia trasy preložky cesty I/71 zasahuje tranzitný plynovod pozostávajúci z 5 línii (3 x DN 1200, 2 x DN 1400). V hodnotenom území a jeho okolí sa uvažuje s rozšírením jestvujúcej siete plynovodov, napr.: o nový vysokotlaký rozvod plynu z Biskupíc do Hajnáčky, ktorý spolu s ďalšími odbočkami v obvode Filákov umožní plynofikovať navrhované sídla v južnej časti okresu.

Zásobovanie vodou (podľa ÚPN VÚC BB, 1998, Zmeny a doplnky 2004).

Banskobystrický kraj je podľa počtu obcí s vybudovanými vodovodmi podpriemerný. Najnižšia zásobovanosť obyvateľstva pitnou vodou je v územných obvodoch Rimavská Sobota, Poltár, Veľký Krtíš a Lučenec. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky, 2004 sa uvažuje s rozšírením nasledujúceho skupinového vodovodu:

Zásobovanie pitnou vodou regiónu Novohrad

- Územný obvod Lučenec – obce hodnoteného územia: Filákovské Kováče s časťami obce Filákovské Kľačany a Kurtáň, Holiša, Biskupice, Belina, Šiatorská Bukovinka a ďalšie obce mimo hodnoteného územia, napr.: Panické Dravce, Veľká nad Ipľom, Trenč, Rapovce, Mučín, Pleš, Lipovany.

Počas výstavby navrhovanej činnosti budú rešpektované jestvujúce vodovodné potrubia, napr.: prírodné potrubie DN 500 Lučenec – Filákov, DN 300 do obce Prša, DN 200 do obce Radzovce a ďalšie. Údaje o preložkách a ochrane produktovodov v trase navrhovanej činnosti sú bližšie uvedené v časti B, kap. II./7./7.1.

12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Z historického hľadiska dnešný sídelný útvar Lučenec bol kedysi súčasťou Novohradskej župy v Preddunajsku, ktorej vznik siaha až do 12. storočia. Jadro dnešného Novohradu tvorí oblasť Lučenca. Prehľad vybraných historických pamiatok a pozoruhodností v mestských sídlach hodnoteného územia je uvedený v nasledujúcej časti:

Mesto Lučenec

- Slovanská osada doložená z roku 1262,
- Kostol novoklasicistický z r. 1783, kostol neskoroklasicistický z r. 1859,
- budova bývalej Reduty klasicistická z r. 1816, prestavaná v r. 1856, toho času kongresové centrum,
- Radnica z roku 1892, kostol neogotický z r. 1853, secesné meštianske domy z čias okolo r. 1900, secesná synagoga.

V mestskej časti Opatová sa nachádzajú tri kaštieľe (klasicistický z roku 1856, neogotický z r. 1860, a secesný z r. 1903).

Mesto Filákov

- Filákovský hrad,
- Kostol s františkánskym kláštorom z roku 1513, rímsko – katolícky kostol s barokovým chórom 1694 -1727,
- Heroldov kaštieľ postavený koncom 18. storočia, Cebrianova kúria z roku 1847,
- Koháryho kaštieľ (kúria), baroková stavba z prvej polovice 18. storočia.

V trase navrhovanej činnosti sa nenachádzajú kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti.

13. Archeologické náleziská

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, 1998, Zmeny a doplnky, 2004 sa v k.ú. dotknutých sídelných útvarov nachádzajú nasledujúce archeologické lokality:

- k. ú. Lučenec – zaniknutá dedina (stredovek),
- k. ú. Filákov – pohrebisko (doba predveľkomaravská),
- k. ú. Prša – sídlisko (staršia doba kamenná, doba bronzová),
- k. ú. Radzovce - pohrebisko, sídlisko (doba bronzová),
- k. ú. Šiatorská Bukovinka – sídlisko, hrádok (mladšia doba kamenná 13. – 15. storočie).

Vzhľadom na možný výskyt archeologických pozostatkov v hodnotenom území bude potrebné zabezpečiť počas realizácie zemných prác (odhumusovanie územia) archeologický dozor.

V trase navrhovanej činnosti sa nenachádzajú paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

14. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V trase navrhovanej činnosti sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská.

15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie

15.1. Zaťaženie územia hlukom

Hodnoteným územím navrhovanej činnosti prechádza v prieťahoch cez sídelné útvary cesta I/71. Obce, cez ktoré prechádza cesta I/71 (Filákovské Kováče, Biskupice, Radzovce, Šiatorská Bukovinka) sú zaťažované hlukom najmä z cestnej tranzitnej dopravy a zdrojovej (cieľovej) dopravy do mesta Lučenec.

Ďalším zdrojom hluku v hodnotenom území je železničná doprava (jednokolažové trate č.160 Bratislava – Zvolen – Košice, č. 164 Filákov – Somoskőújfalú) a priemyselné aktivity v území.

15.2. Skládky, smetiská a devastované plochy

Podľa hodnotenia okresov SR z hľadiska vzniku a miesta nakladania s odpadmi (Zdroj: SAŽP COHEM Bratislava, In: Správa o stave životného prostredia SR v roku 2004) patrí územný obvod Lučenec medzi územia s mierne zvýšenou mierou zaťaženia odpadmi.

V roku 2003 bolo vyprodukovaných v územnom obvode Lučenec 64 108,60 ton ostatného odpadu a 636,43 ton nebezpečného odpadu.

V širšom okolí hodnoteného územia sa nachádza v k.ú. mesta Lučenec riadená skládka odpadu Lučenec – Čurgov. Prevádzkovateľom skládky je Ekotes s.r.o. Lučenec. Skládka je zaradená do triedy skládok odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný. Medzi skládky, ktoré sú potenciálne zdrojmi znečistenia životného prostredia patria v hodnotenom území a jeho okolí čiastočne riadené a divoké skládky.

Tab.: Riadená skládka odpadov v okolí hodnoteného územia

Lokalita	Katastrálne územie	Charakter skládky	Voľná kapacita (m ³)	Rok ukončenia
Lučenec - Čurgov	Lučenec	komunálny odpad, priemyselný odpad, hlušina	75 000	-

(Zdroj: Správa o stave ŽP Banskobystrického kraja k roku 2002, ÚPN VÚC Banskobystrického kraja – Zmeny a doplnky, 2004)

Trasa navrhovanej činnosti neprechádza územím žiadnej riadenej skládky odpadov.

15.3. Iné zdroje znečistenia – radónové riziko

Radónové znečistenie

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (In: Atlas krajiny SR, 2002) leží hodnotené územie na území s radónovým rizikom stredným, na menších plochách v k.ú. miest Lučenec a Filákov je zaznamenané nízke radónové riziko.

16. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Nesúlad socioekonomického rozvoja s ekologickými danosťami územia je hlavnou príčinou problémov životného prostredia a vyvolávania negatívnych dopadov pre krajinu. Kumulácia viacerých negatívnych dopadov na tej istej ploche znásobuje nepriaznivý účinok na celkovú stabilitu krajiny.

Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia širšie okolie hodnotenej činnosti nepatrí medzi enormne zaťažené oblasti. V hodnotenom území dochádza k poklesu koncentrácií jednotlivých znečisťujúcich látok vplyvom zlepšujúcich sa technológií ako aj v dôsledku likvidácie niektorých priemyselných podnikov, ktoré v minulosti predstavovali významné zdroje znečistenia. Hlavné negatívne vplyvy exhalátov sú sústredené do jednotlivých obcí a okolia najzaťaženejších komunikácií.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Z hľadiska kvality povrchových tokov v hodnotenom území a jeho širšom okolí je možné pozorovať zvýšený obsah mikrobiologických ukazovateľov s nepriaznivými chemickými a fyzikálnymi ukazovateľmi - antropogénne znečistenie, úniky z kanalizácii, vyústenia ČOV (fenoly, NEL_{UV}), poľnohospodárska výroba (SO₄⁺, CL, NO₃⁻).

Medzi bodovo - areálové faktory ovplyvňujúce kvalitu povrchových a podzemných vôd v hodnotenom území je možné identifikovať dotknuté obce, pri ktorých absentuje odkanalizovanie. Akumulácia odpadových vôd v žumpách a septikoch predstavuje potenciálne nebezpečenstvo znečistenia podzemných vôd. Priemyselné podniky a skládky predstavujú tiež silne rizikový faktor pre kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Znečistenie pôd a horninového prostredia

Hodnotené územie navrhovanej činnosti tvoria prevažne plochy s intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou so zastavanou plochou dotknutých obcí. Horninové prostredie je znečisťované najmä

priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi z kanalizácií a septikov. Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky priemyselnej výroby, doprava a pod.

V celom hodnotenom území vykazujú pôdy strednú odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov. Pôdy v širšom okolí hodnoteného územia sú ohrozené najmä pôdnou eróziou. Pôdna erózia môže prejavovať najmä v dôsledku odlesnenia časti území. Z hľadiska sezónnosti sa to môže prejavovať najmä v jarnom období, keď stekajúci sneh a roztopená voda spôsobí odnos vrchných vrstiev pôdy. Zhoršená kvalita pôdy negatívne ovplyvňuje biologickú hodnotu na nej pestovaných potravín. Medzi ďalšie rizikové faktory kontaminácie pôd môžeme zaradiť imisný spád z lokálnych zdrojov i diaľkových prenosov, znečistená závlahovú alebo spodnú vodu, veľkoblokový systém hospodárenia na ornej pôde, chemizáciu a mnohé ďalšie aktivity.

Zdrojom kontaminácie okolitého prostredia sú aj staré environmentálne záťaže – riadené a neriadené skládky odpadov nachádzajúce sa v hodnotenom území a jeho okolí.

Zaťaženie územia nadmerným hlukom

Zdrojom hluku v hodnotenom území je najmä automobilová doprava na jestvujúcej ceste I/71, ktorá prechádza pomerne husto urbanizovanou krajinou. Dotknuté obce (Filákovské Kováče s časťami Filákovské Kľačany a Kurtáň, Biskupice, Radzovce, Šiatorská Bukovinka), ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti, resp. ktorými prechádza súčasná cesta I/71, sú v súčasnosti zaťažované hlukom z dopravy na tejto ceste.

Ohrozenosť biotopov

Krajina hodnoteného územia je do značnej miery pozmenená antropogénnou činnosťou. Migračné trasy živočíchov (hydrické, hydricko – terestrické biokoridory) sformované prevažne pozdĺž vodných tokov sú už v súčasnosti ovplyvňované antropogénnymi vplyvmi, hlavne v blízkosti sídelných útvarov, poľnohospodárskou činnosťou (herbicídy, pesticídy), v priemyselných lokalitách, v blízkosti prvkov technickej infraštruktúry: cesty I.- III. triedy, železničná trať a pod.

Zdravotný stav obyvateľstva

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva hodnoteného územia sa neodlišuje výrazne od ukazovateľov celoslovenského priemeru. Z príčin úmrtnosti prevažujú civilizačné ochorenia.

17. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov (zraniteľnosť)

V podmienkach hodnotenia stavby a činnosti navrhovanej cesty v úseku Lučenec – štátna hranica SR/MR chápeme problematiku environmentálnej únosnosti v procese EIA ako kritérium priestorovej lokalizácie potencionálnych nepriaznivých environmentálnych vplyvov činnosti na územie.

V klasifikácii zraniteľnosti sme použili päť stupňov zraniteľnosti:

1. kriticky zraniteľné prostredie,
2. veľmi zraniteľné prostredie,
3. stredne zraniteľné prostredie,
4. mierne zraniteľné prostredie,
5. nepatrne zraniteľné prostredie.

Postup hodnotenia prvkov prostredia sme zvolili v týchto krokoch:

- identifikácia a účinky, ktoré vyvoláva pôsobenie faktora zraniteľnosti v sledovanom prvku,
- klasifikácia zraniteľnosti prvku.

17.1. Zraniteľnosť horninového prostredia

Zraniteľnosť horninového prostredia chápeme ako odolnosť horninového prostredia na aktivity vyvolané výstavbou a prevádzkou činností v predmetnom hodnotenom území. Zraniteľnosť horninového prostredia je daná inžiniersko-geologickými vlastnosťami horninového prostredia, hĺbkou hladiny podzemnej vody, prítomnosťou agresívneho oxidu uhličitého, litologickou heterogenitou prostredia a zásobami nerastných surovín.

Vzhľadom na geologické podložie, môžeme označiť horninové prostredie ako málo citlivé, resp. odolné na aktivitu vyššie spomenutých faktorov zraniteľnosti.

Stavba nevyvolá v území zhoršenie existujúceho stavu horninového prostredia (napr. rozsiahle zosuvy a svahové deformácie atď.).

Zraniteľnosť horninového prostredia hodnotíme ako *mierne zraniteľné prostredie – 4.*

17.2. Zraniteľnosť reliéfu

Zraniteľnosť reliéfu je funkciou tvaru povrchu, jeho horizontálnou členitosťou, energiou reliéfu, geologickou stavbou a pôsobiacimi reliéfovými procesmi.

Hodnotená stavba bude v najväčšej možnej miere využívať a zohľadňovať prirodzené vlastnosti súčasného reliéfu a bude do okolitého prostredia zasadená pomocou premostení, výkopov, zárezov a násypov.

Z hľadiska uvedených faktorov hodnotíme zraniteľnosť reliéfu ako *mierne zraniteľné prostredie – 4.*

17.3. Zraniteľnosť povrchových a podzemných vôd

Pri hodnotení povrchových a podzemných vôd podľa ich zraniteľnosti vychádzame z poznania celkových prírodných daností územia i antropogénnych aktivít, ktoré sa tu v súčasnosti uplatňujú, resp. ktoré sa tam realizovali v minulosti a z realizovania navrhovanej činnosti. Zraniteľnosť povrchových vôd súvisí najmä s ich otvorenosťou, t.j. možnosťou priameho vzniku znečistenia. Za

najviac zraniteľné považujeme miesta križovania tokov s navrhovanou činnosťou a to najmä počas jej výstavby, kedy môže dochádzať lokálne ku splaveniu rozrušenej zeminy do recipientov, resp. k úniku pohonných hmôt zo stavebných mechanizmov a ich prieniku do povrchových vôd.

17.3.1. Zraniteľnosť podzemných vôd

Zraniteľnosť podzemných vôd závisí od troch faktorov:

- koeficientu priepustnosti jednotlivých hydrogeologických celkov,
- hĺbky hladiny podzemnej vody,
- druhu a hrúbky pokryvnej vrstvy.

Uvedená charakteristika a spôsob určenia miest zraniteľnosti podzemných vôd poukazuje na schopnosť a rýchlosť pôdneho pokryvu a geologických formácií prepúšťať a viesť látky v podobe roztokov. V hodnotení bola zohľadnená aj existencia ochranných pásiem vodných zdrojov.

Zraniteľnosť podzemných vôd hodnotíme ako stredne zraniteľné prostredie - 3.

17.3.2. Zraniteľnosť povrchových vôd

Zraniteľnosť povrchových vôd je daná stavom povrchového toku a jeho náchylnosti na znečistenie. Do hodnotenia je potrebné zahrnúť:

- kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele povrchového toku,
- dokumentované zdroje znečistenia (zhodnotenie transportných ciest znečistenia, druh kontaminantu a pomer zriedenia),
- vzťah povrchovej vody k podzemnej vode,
- využitie povrchovej vody na iné účely (napr. závlahy, napájanie dobytku, rybolov, atď.)

Zraniteľnosť povrchových vôd hodnotíme ako veľmi zraniteľné prostredie - 2.

17.4. Zraniteľnosť pôd

Miera zraniteľnosti pôdy v hodnotenom území vychádza z podstaty antropickej činnosti využívania zeme (napr. odstránenie vegetácie, rozrušenie pôdy pri odkopoch zeminy, spevňovanie povrchu, prekryv inou zeminou a štrkom, spevňovanie prístupových ciest na stavenisko, parkoviská, aktivity pri stavbe: akumulácia toxických, chemických látok a škodlivín na pôde pri znečistení pôdy, úniky olejov alebo pohonných hmôt stavebných strojov, znečistenia pôdy pri impregnácii základov a pod., produkcia odpadov, odhadzovanie odpadov, soľ zo zimného posypu vozovky a pod.)

Zraniteľnosť pôdy sa bude prejavovať v zmene nasledujúcich znakov a vlastností pôdy:

- fyzikálne vlastnosti (zhutnenie, deštrukcia, nadmerná aerácia, prekryv, zamokrenie),
- chemické vlastnosti (zasoľovanie, toxicita, ropné produkty),
- biologické (znížená nitrifikácia alebo mineralizácia v dôsledku zničenia časti pôdneho edafónu účinkom exhalátov).

Z hľadiska uchovania produkčnej a krajínárskej hodnoty ako aj relatívnej tolerancie k antropogénnej činnosti (odolnosti) sú pôdy v hodnotenom území charakterizované ako stredne zraniteľné prostredie – 3.

17.5. Zraniteľnosť ovzdušia

Pri hodnotení zraniteľnosti ovzdušia sme vychádzali z nasledujúcich faktorov:

- zo súčasného stavu znečistenia ovzdušia, reprezentovaný denným a dlhodobým indexom znečistenia ovzdušia,
- z existujúcich zdrojov znečistenia ovzdušia, reprezentované priemernými ročnými emisiami – základných znečisťujúcich látok,
- z vykonaných meraní ovzdušia,
- z meteorologických faktorov.

Zraniteľnosť ovzdušia sa v hodnotenom území pohybuje na 3. stupni – stredne zraniteľné prostredie.

17.6. Zraniteľnosť vegetácie, živočíšstva a ich biotopov

Vplyvy na vegetáciu počas výstavby a realizácie navrhovanej činnosti budú nasledovné: premeny pôvodnej vegetácie na trávnaté a zastavané plochy, výrub stromov a krov, zošľapovanie vegetácie parkovacími a motoristickými aktivitami, zimné posypy a pod.

Z hľadiska uchovania produkčnej a krajínarskej hodnoty ako aj relatívnej tolerancie k antropogénnej činnosti (odolnosti) je zraniteľnosť vegetácie v hodnotenom území charakterizovaná nasledovne:

- Polia a sady: stredne zraniteľné prostredie - 3.
- Kriachy: mierne zraniteľné prostredie – 4.
- Ruderálna vegetácia: nepatrne zraniteľné prostredie - 5.
- Brehový porast: veľmi zraniteľné prostredie – 2.
- Lesné porasty: veľmi zraniteľné prostredie – 2.

Zraniteľnosť živočíšstva sme hodnotili prostredníctvom zraniteľnosti biotopov. V hodnotenom území boli predmetom nášho záujmu biotopy: lesných porastov a lemových spoločenstiev, kultúrnej stepi, vodných tokov a vodných plôch, urbanizovaného územia sídelných útvarov.

Antropogénne faktory vplývajúce na zraniteľnosť pôsobia na živočíšne spoločenstvá narušením a degradáciou ich životného prostredia: odstránenie vegetácie, zmeny štruktúry vegetačného krytu, znečisťovanie vody a pôdy odpadom. Zraniteľnosť živočíšstva v hodnotenom území je charakterizované pre jednotlivé biotopy nasledovne:

- Lesy (dubovo – hrabové lesy panónske, bukové a jedľovo bukové kvetnaté lesy, kyslomilné bukové lesy, teplomilné lemové spoločenstvá): veľmi zraniteľné – 2.
- Antropogénne biotopy (polia, lúky, záhrady a sady): stredne zraniteľné – 3.
- Vodné toky, vodné plochy a brehy tokov: veľmi zraniteľné – 2.

17.7. Zraniteľnosť faktorov pohody a kvality života človeka

Medzi hlavné faktory zraniteľnosti pohody sme zaradili:

1. *doprava* (zahrňuje elementy dopravy s dôrazom na formu, zavádzanie, produkciu, ruch a dopravné špičky, parkovanie, prevádzky, služby),
2. *vertikalizácia* (zahrňuje všetky aktivity, týkajúce sa umiestňovania alebo výstavby bariér, ktoré zvierajú pravý uhol s horizontom, alebo so zemským povrchom, deliaci účinok),
3. *produkcia znečistenia* (zahrňuje všeobecne znečistenie (s výnimkou odpadov) napríklad hluk a iné rušivé vibrácie, prach, dym, pach z dopravných prostriedkov),

4. **obyvateľstvo** (zahrňuje aktivity, ktoré sa týkajú sťahovania ľudí v dôsledku záberu a likvidácie domov v trase preložky cesty I/71, bývaním v jej blízkosti, znečistenie horizontu atď.).

Zastavané územia dotknutých obcí, cez ktoré prechádza existujúca cesta I/71 hodnotíme ako veľmi zraniteľné prostredie – 2. Cestné komunikácie v otvorenej krajine hodnotíme ako mierne zraniteľné prostredie – 4.

17.8. Syntéza ekologickej únosnosti územia a jeho kvalifikácia

Syntéza ekologickej únosnosti územia umožňuje lokalizovať potencionálne konfliktné situácie zo vzťahu hodnotenej činnosti k prostrediu a predchádzať možným nákladným sanáciám vzniknutých škôd na prostredí. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené stupne zraniteľnosti jednotlivých prvkov prostredia v hodnotenom území.

Tab.: Stupne zraniteľnosti jednotlivých prvkov prostredia v hodnotenom území.

Zložka životného prostredia	Hodnota zraniteľnosti (hodnota 1 – 5)	Verbálna hodnota
Horninové prostredie	4	Mierne zraniteľné prostredie
Reliéf	4	Mierne zraniteľné prostredie
Podzemné vody	3	Stredne zraniteľné prostredie
Povrchové vody	2	Veľmi zraniteľné prostredie
Pôdy	3	Stredne zraniteľné prostredie
Ovzdušie	3	Stredne zraniteľné prostredie
Vegetácia	3	Stredne zraniteľné prostredie
Živočíšstvo	3	Stredne zraniteľné prostredie
Pohoda a kvalita života človeka	2	Veľmi zraniteľné prostredie
Celková únosnosť	3,0	Stredne zraniteľné prostredie

Na základe syntézy ekologickej únosnosti jednotlivých zložiek posudzovaného územia je možné hodnotené územie v otvorenej krajine zaradiť ako stredne zraniteľné prostredie, v zastavaných územiach obcí ako veľmi zraniteľné prostredie.

18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti, ostane komunikačná sieť v takom stave, v akom sa nachádza v súčasnosti, so súčasnými vstupmi a výstupmi do okolia. Niektoré úseky jestvujúcej cesty I/71 budú naďalej viesť centrami dotknutých obcí, budú naďalej z technického hľadiska nevyhovujúce.

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti zostane rozhodujúcim dopravným ťahom v smere Lučenec – hranica SR/MR súčasná cesta I/71, na ktorej sa v budúcnosti predpokladá rast najmä tranzitnej dopravy. Cesta I/71, ktorá nezodpovedá parametrom cesty I. triedy (napr. bodové závary v smerovom vedení) bude naďalej slúžiť ako hlavná dopravná tepna v smere od Lučenca k hranici s Maďarskou republikou. Nerealizáciou navrhovanej preložky cesty I/71 bude dochádzať k prekročeniu prípustnej intenzity dopravy, čo sa prejaví na ešte väčšom zhoršení priepustnosti, plynulosti dopravy, bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov dotknutých sídiel a následne bude dochádzať k nárastu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie v území: zvýšenie hlukovej záťaže, zhoršenie imisnej situácie, zvýšenie rizika nehodovosti atď.

Dopravné intenzity súčasnej cesty I/71 a jej výhľadová dopravná záťaž bez realizácie navrhovanej činnosti za obdobie od roku 2005 do roku 2040 sú uvedené v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Dopravné intenzity existujúcej cesty I/71 v roku 2005 a výhľad v rokoch 2010, 2015, 2020, 2030 a 2040 bez realizácie navrhovanej činnosti (voz./24 h profil)

Úsek cesty I/71	RPDI (ročný priemer denných intenzít)					
	r. 2005	r. 2010	r. 2015	r. 2020	r. 2030	r. 2040
z.ú. I/50 – križovatka s III/071008 (Lučenec)	3488	4261	4730	4974	5118	5804
križovatka s III/71008 – križ. III/071005 (Trebeľovce)	2530	3091	3431	3608	3712	4210
križovatka s III/071005 – križ. III/571003 (Prša)	4719	5764	6399	6729	6924	7852
križovatka s III/571003 – križ. II/571 (Fiľakovo)	3867	4724	5243	5515	5675	6435
križovatka s II/571 – križ. III/571012 (Holiša)	3329	4066	4514	4747	4884	5538
križovatka s III/571012 – križ. III/571013 (Belina)	1967	2402	2667	2805	2886	3272
križovatka s III/571013 – križ. III/071016 (Čakanovce)	3194	3901	4331	4554	4686	5313
križovatka s III/071016 – k.ú. hranica SR/MR	1715	2095	2325	2445	2516	2853

(Zdroj: Dopravno-inžinierske podklady, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Potreba riešiť cestu I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR vyplynula z Nariadenia vlády SR č.263/98 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, 1998, – Zmeny a doplnky, 2004. Navrhovaná činnosť je v uvedenom dokumente riešená:

- v časti Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia – regulatív v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry (bod 6.1.10 – rekonštruovať a vybudovať cestu I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou s obchvatmi obcí),
- vo verejnoprospešných stavbách spojených s realizáciou záväzných regulatív: bod 1.10. cesta I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo – hranica s Maďarskou republikou, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel (kategória C11,5/80, výhľadovo R11,5/80, podľa výhľadovej kategorizácie ciest, SSC).

V súlade s Konceptiou rozvoja cestnej siete 2004, SSC, bola určená sieť rýchlostných ciest a ciest I. triedy, na základe ktorej investor navrhovanej investície pred spracovaním zámeru upresnil navrhovanú kategóriu cesty I/71 na C 9,5/80 (60) s neobmedzeným prístupom.

V materiáli SSC Bratislava „Cestné hraničné priechody“ je podľa Kategorizácie cestných hraničných priechodov platnej od 01.02.2005 uvádzaný hraničný priechod Šiatorská Bukovinka – Salgótarján ako diaľkový priechod pre cestnú dopravu osobnú a nákladnú dopravu s nepretržitou prevádzkovou dobou, dopravou bez obmedzenia pre občanov všetkých štátov sveta.

Mesto Lučenec

S trasovaním navrhovanej preložky cesty I/71 sa v súčasne platnej územnoplánovacej dokumentácii mesta Lučenec (Územný plán mesta Lučenec, záväzná časť - zmeny a doplnky, Ing. arch. Jozef Dižka, júl/2006) počíta. Mesto Lučenec (stanovisko mesta č.4386/2006) súhlasí s trasovaním pôvodného červeného variantu s tým, že dôjde k odklonu trasy v úseku 0,4 až 0,9 km, ktorý je vedený v koridore pôvodnej cesty I/71. Týmto opatrením by bola ponechaná súčasná cesta I/71 ako miestna účelová a nedošlo by k zamedzeniu prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves. Uvedená požiadavka vyplynula aj z Rozsahu hodnotenia MŽP SR č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007 (v úseku 0,0 až 2,0 riešiť vedenie novej

trasy cesty s ponechaním pôvodnej cesty). V Správe o hodnotení je táto požiadavka akceptovaná v podobe trasovania modifikovaného červeného variantu, ktorý je v úseku 0,0 až 2,0 km trasovaný východnejšie od súčasnej cesty I/71, vid'. mapové prílohy.

Mesto Filákov

Trasovanie navrhovanej preložky cesty I/71 nie je v rozpore so súčasne platnou územnoplánovacou dokumentáciou (Územný plán mesta Filákov, Ateliér A.U.R.A, Ing. arch. Dižka J., Ing. arch. Dižková, L., Banská Bystrica, júl/1999). Varianty navrhovanej činnosti prechádzajú po súčasnom obchvate mesta Filákov v spoločnom koridore.

Obec Biskupice

V Územnom pláne obce Biskupice (Ateliér A.U.R.A, Ing. arch. Jozef Dižka, Banská Bystrica, 2002) je lokalizovaná preložka cesty I/71 v západnom smere od obce, t.j. trasa fialového, resp. modrého, červeného variantu je v súlade s územným plánom obce.

Obec Radzovce

V ÚP obce Radzovce (Ateliér A.U.R.A, Ing. arch. Jozef Dižka, Banská Bystrica, 2003) je lokalizovaná preložka cesty I/71 vo všetkých navrhovaných variantoch. Navrhované varianty sú cez intravilán obce vedené v jednom spoločnom navrhovanom koridore a v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.

Ostatné obce – Holiša, Belina, Trebeľovce, Prša, Filákovské Kováče a Šiatorská Bukovinka nemajú v súčasnosti spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Tab. Prehľad vypracovaných územnoplánovacích dokumentácií dotknutých sídelných útvarov

Sídelný útvar	Názov ÚPD	Rok	Spracovateľ	Lokalizácia preložky cesty I/71
Banskobystrický samosprávny kraj	ÚPN VÚC Banskobystrického kraja	1998	URKEA s.r.o., Banská Bystrica	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Banskobystrický samosprávny kraj	Územný plán VÚC Banskobystrického kraja, zmeny a doplnky	2004	SAŽP - CTK, Banská Bystrica	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Lučenec	Územný plán mesta Lučenec, zmeny a doplnky	2006	Ateliér A.U.R.A, Banská Bystrica Ing. arch. Jozef Dižka	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Filákov	Územný plán mesta Filákov	1999	Ateliér A.U.R.A, Banská Bystrica Ing. arch. Jozef Dižka	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Biskupice	Územný plán obce Biskupice	2002	Ateliér A.U.R.A, Banská Bystrica Ing. arch. Jozef Dižka	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Radzovce	Územný plán obce Radzovce	2003	Ateliér A.U.R.A, Banská Bystrica Ing. arch. Jozef Dižka	preložka cesty I/71 je lokalizovaná
Šiatorská Bukovinka	územnoplánovacia dokumentácia nie je spracovaná			
Filákovské Kováče				
Trebeľovce				
Belina				
Prša				
Holiša				

Pri spracovaní tejto správy o hodnotení boli navštívené dotknuté obce, subjekty poľnohospodárskej výroby obhospodarujúce najväčšie plochy v hodnotenom území, poľovnícky zväz a boli zaznamenané ich pripomienky.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov činností na životné prostredie a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy na obyvateľstvo sú hodnotené na základe emisnej štúdie a hlukovej záťaže z hodnotenej činnosti. Podľa výsledkov štúdií hodnotená činnosť nie je spojená s ohrozením zdravotného stavu dotknutého obyvateľstva. Realizácia činnosti mimo zastavané časti obcí bude znamenať pozitívne ovplyvnenie dotknutého obyvateľstva v územnom obvode Lučenec (Novohradský región).

1.1. Počet obyvateľov ovplyvnených účinkami činnosti v dotknutých obciach

Priamym vplyvom hodnotenej činnosti bude vystavených celkovo 44 727 osôb dotknutých sídiel, čo predstavuje až 61 % z celkového počtu obyvateľov územného obvodu Lučenec.

Najnepriaznivejším riešením trasovania navrhovanej činnosti z pohľadu vplyvov na obyvateľstvo je viesť trasu navrhovanej činnosti v koridore súčasnej cesty I/71, tzn. nedošlo by k riešeniu dopravnej situácie v území a odklonu najmä tranzitnej dopravy mimo zastavané časti obcí. Z tohto dôvodu navrhujeme viesť trasu navrhovanej činnosti odklonom od zastavaných častí sídiel, čo bude mať za následok zlepšenie hlukovej a emisnej situácie v dotknutých sídlach. V najexponovanejších miestach obytnej zástavby v trase preložky cesty sú navrhnuté pre zabezpečenie hlukového komfortu v blízkosti komunikácie protihlukové stavebno – technické opatrenia. Uvedenie navrhovanej činnosti do prevádzky v čo najkratšom termíne, bude mať pozitívny dopad na životné prostredie dotknutých sídelných útvarov.

Nepriamo budú ovplyvnení aj ďalší užívatelia novonavrhovanej, resp. rekonštruovanej cesty, ktorí nemajú trvalé, alebo prechodné bydlisko v hodnotenom území, ale sú užívatelmi, ktorým sa oproti stavu bez realizácie hodnotenej investície zrýchli prejazd územím, dôjde k poklesu spotreby pohonných hmôt a zvýši sa bezpečnosť premávky.

1.2. Zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

1.2.1. Zdravotné riziká

Na základe predpokladanej hladiny hluku spôsobenej prevádzkou navrhovanej činnosti a najmä navrhovaných protihlukových opatrení, dopravného zaťaženia (pri dodržaní navrhovaných opatrení) a imisnej záťaže, nepredpokladáme negatívne ovplyvnenie pohody a kvality života súčasného aj budúceho obyvateľstva hodnoteného územia. Navrhovaná činnosť (trasovaná obchvatmi obcí) bude pozitívne vplývať na pohodu a kvalitu života v dotknutých obciach, cez ktoré prechádza súčasná cesta I/71 a to z dôvodu odľahčenia jestvujúcej dopravnej záťaže v centrálnych častiach obcí, čo bude mať za následok zníženie hluku, imisnej záťaže a dopravnej nehodovosti v zastavaných obytných častiach sídiel.

Zdravotné riziká sa realizáciou navrhovanej činnosti podstatne znížia oproti súčasnému stavu.

1.2.2. Vplyvy na sociálne a ekonomické súvislosti

Vybudovanie novej cesty I. triedy v kategórii C 9,5/80, resp. na niektorých úsekoch jej homogenizácia (rekonštrukcia) na požadované parametre uvedenej kategórie, na hodnotenom úseku zabezpečí lepšiu dopravnú prepojenosť a dostupnosť dotknutých sídelných útvarov v územnom obvode Lučenec. Navrhovaná činnosť vedená obchvatmi obcí prispeje k vytvoreniu

vhodnejších a bezpečnejších dopravných podmienok pre obyvateľov dotknutých sídiel, ako aj obyvateľov okolitých obcí dochádzajúcich za prácou do okresného mesta Lučenec a jeho okolia.

Zlepšené dopravné podmienky budú mať vplyv na rozvoj výroby a služieb nielen v regióne Lučenca, v rámci Banskobystrického kraja, ale pozitívne sa prejavia aj vo vzťahu so susednou Maďarskou republikou. Navrhovaná činnosť prispeje k odbremeneniu nákladnej tranzitnej dopravy prechádzajúcej cez centrá obcí, dôjde k realizácii novej, rýchlejšej a pohodlnejšej dopravnej trasy, ktorá zabezpečí znižovanie časových strát vznikajúcich na súčasnej ceste I/71 v súčasných podmienkach.

Vplyv navrhovanej činnosti na sociálne a ekonomické súvislosti je pozitívny.

1.3. Narušenie pohody a kvality života

Vplyvy počas výstavby navrhovanej činnosti

Počas realizácie výstavby navrhovanej činnosti môže dochádzať k narušeniu pohody a kvality života obyvateľstva v okolitých obciach. Pôjde najmä o vplyv polohy stavebných dvorov, zemníkov, obmedzenia miestnej dopravy, ďalej stavebný ruch (hlučnosť) a zvýšenú prašnosť. Doba obmedzenia a negatívnych vplyvov bude limitovaná iba na dobu výstavby navrhovanej činnosti a nebude trvalá.

Zmiernenie negatívnych vplyvov počas výstavby navrhovanej činnosti je možné umiestnením zemníkov a stavebných dvorov mimo sídiel, trasovať staveniskovú dopravu s ohľadom na existujúce sídla, ako aj zohľadnenie ďalších pripomienok obcí k navrhovanej činnosti.

Vplyvy počas prevádzky navrhovanej činnosti

Na základe predpokladanej hladiny hluku spôsobenej prevádzkou navrhovanej činnosti a najmä navrhovaných protihlukových opatrení, dopravného zaťaženia (pri dodržaní navrhovaných opatrení) a imisnej záťaže, nepredpokladáme negatívne ovplyvnenie pohody a kvality života súčasného aj budúceho obyvateľstva hodnoteného územia. Navrhovaná činnosť bude pozitívne vplývať na pohodu a kvalitu života v dotknutých obciach, cez ktoré prechádza súčasná cesta I/71 a to z dôvodu odľahčenia jestvujúcej dopravnej záťaže v centrálnych častiach obcí, čo bude mať za následok zníženie hluku, imisnej záťaže a nehodovosti v zastavaných obytných miestach sídiel (intravilány obcí Filakovské Kováče, Biskupice, Radzovce, Šiatorská Bukovinka).

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo, hodnotíme zámer realizácie cesty I/71 kategórie C 9,5/80 v úseku Lučenec – hranica SR/MR kladne a to ako environmentálne prínosnú stavbu z pohľadu súčasného kolízneho stavu cesty I/71. Vizualný faktor pohody je výrazne subjektívnou kategóriou, ktorú väčšina obyvateľstva vníma rôzne.

Výstavbou hodnotenej činnosti dôjde k realizácii stavby, ktorá bude spĺňať bezpečnostné a hygienické limity.

1.4. Prijateľnosť činností pre dotknuté obce

Zámer EIA s názvom „Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR“, (HES-COMGEO, s.r.o., Banská Bystrica, 11/2005), bol predložený príslušnému orgánu, povoľujúcim orgánom, dotknutým orgánom a dotknutým sídelným útvarom. Pripomienky vyjadrené k tomuto zámeru boli zapracované do tejto správy o hodnotení.

Počas spracovania správy o hodnotení boli uskutočnené taktiež osobné konzultácie s dotknutými obcami a ich zastupiteľmi. Ich pripomienky boli zapracované do tejto správy, pričom zásadný nesúhlas so zámerom stavby nebol vyjadrený.

Tab.: Vyjadrenia dotknutých sídelných útvarov k realizácii navrhovanej činnosti

Obec	Vyjadrenie	Pripomienky	Požiadavky
Mesto Lučenec	súhlasí s výstavbou	nutný odklon trasy v úseku červeného variantu 0,4 až 0,9 km mimo súčasný koridor cesty I/71	realizovať modifikovaný variant – A (červený)
Mesto Fiľakovo	súhlasí s výstavbou	mimo k.ú. mesta Fiľakovo realizovať modrý variant, resp. kombináciu modrého variantu s fialovým	realizovať navrhovanú činnosť – varianty prechádzajú cez k.ú. mesta v jednom spoločnom koridore
OÚ Holiša	súhlasí s výstavbou	-	realizovať variant B (fialový)
OÚ Prša	súhlasí s výstavbou	-	realizovať variant A, B, C – prechádzajú cez k.ú. v jednom spoločnom koridore
OÚ Fiľakovské Kováče	súhlasí s výstavbou	nesúhlas s trasovaním červeného variantu a fialového variantu v časti obce Kurtáň	realizovať variant B (fialový) po km cca 10,8 s následným prechodom na trasu modrého variantu
OÚ Trebeľovce	súhlasí s výstavbou	-	realizovať variant A, B, C
OÚ Belina	súhlasí s výstavbou	-	realizovať variant - A (červený), resp. variant - B (fialový)
OÚ Biskupice	súhlasí s výstavbou	-	realizovať variant – B (fialový), resp. C (modrý), trasy sú vedené v súlade s ÚP obce
OÚ Radzovce	súhlasí s výstavbou	riešenie protihlukových opatrení	realizovať variant A, B, C – prechádzajú cez k.ú. v jednom spoločnom koridore
OÚ Šiatorská Bukovinka	súhlasí s výstavbou	nesúhlas s trasovaním v koridore súčasnej cesty I/71 prechádzajúcej cez centrálnu časť obce	realizovať obchvat obce v modifikovanom červenom variante s prihliadnutím na morfológiu terénu, lokality NATURA 2000, chránené územie a pod.

V hodnotenom území sa bude technické dielo dotýkať individuálnych a skupinových záujmov ľudí (vlastníctvo pozemkov). Trasovaním modifikovaného červeného variantu dôjde k asanácii 5 domov (obec Fiľakovské Kováče – 1 dom v časti Kurtáň, obec Radzovce – 4 domy), trasovaním fialového variantu dôjde k asanácii 7 domov (obec Fiľakovské Kováče – 1 dom v časti Kurtáň, obec Radzovce – 4 domy a v obci Šiatorská Bukovinka – 2 domy) a v trase modrého variantu bude potrebné asanovať 4 domy v obci Radzovce. V km 24,8 prechádza trasa modifikovaného červeného variantu cez záhradkársku lokalitu v obci Šiatorská Bukovinka. V ďalšom stupni projektového riešenia stavby po jej geometrickom zameraní a vytýčení trasy bude následne upresnený počet objektov dotknutých asanáciou.

Výstavba navrhovanej činnosti nebude spôsobovať zmeny v migrácii obyvateľstva, náboženskom alebo národnostnom zložení obyvateľstva. Z hľadiska potreby jej vybudovania sa bude nepriamo zvyšovať ekonomická aktivita obyvateľstva vzhľadom na hospodársky rozvoj Novohradského regiónu. Očakávané negatívne vplyvy budú časovo obmedzené a viažu sa najmä na pohodu obyvateľstva počas výstavby. Ich účinok je možné zmierniť nápravnými opatreniami.

1.5. Iné vplyvy

Na základe rozhodnutia o Rozsahu hodnotenia MŽP SR č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007 pre ďalšie hodnotenie navrhovanej činnosti bolo požadované zohľadniť pripomienky dotknutých sídiel (Lučenec, Šiatorská Bukovinka). Na základe pripomienok k zámeru EIA bolo upravené trasovanie pôvodného červeného variantu nasledovne:

- Od začiatku trasy (km 0,00 až cca po km 2,00) v k.ú. mesta Lučenec je modifikovaný červený variant vedený v novej polohe oproti pôvodnej trase. Trasa je vedená východnejšie od súčasnej cesty I/71 a prekonáva terénnu depresiu Nad prachárňou. Odklonom trasy od telesa súčasnej cesty I/71 bola akceptovaná požiadavka mesta Lučenec, t.j. súčasná cesta I/71 bude ponechaná ako miestna účelová a nedôjde k zamedzeniu prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves, pozri aj časť C./kap.II./19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou ÚPD.
- V k. ú. obce Šiatorská Bukovinka došlo k odklonu trasy pôvodného červeného variantu s tým, že trasa modifikovaného variantu bude využívať súčasné teleso cesty I/71 v minimálnej miere. Odporúčaná trasa obchádza zastavanú časť obce Šiatoroš východne, za objektom OÚ sa v dĺžke cca 200 m približuje k súčasnej ceste, potom oblúkom sa od nej odkláňa a východným smerom obchádza vodnú nádrž. Následne trasa klesá k potoku Belina, mostným objektom prekonáva súčasnú cestu a v súbehu so železničnou traťou po cca 600 m sa vracia na koridor cesty I/71, ktorý využíva až po št. hranicu s MR.

Iné vplyvy (pozitívne a negatívne) na obyvateľstvo neboli identifikované.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Medzi významné vplyvy budovania komunikácie na reliéf patrí narušenie energie reliéfu zárezmi do terénu a násypmi v údoliach a depresiách. V zárezoch a aj pod násypmi tam, kde sa v blízkosti povrchu vyskytujú íly a ílovité hliny, môže dôjsť k narušeniu stability svahov. Plytké zosuny v zárezoch sa môžu prejavovať až po určitom čase po ich vybudovaní.

V trase navrhovanej činnosti sa výrazné plošné a bodové zosuvy pôdy v súčasnosti nevyskytujú. Zosuvné plochy sú viazané na úpätia svahov. Trasa hodnotenej činnosti vedená cez poľnohospodársky využívanú krajinu z 80 až 90 % kopíruje niveletu reliéfu, je vedená v násypoch.

V zárezových úsekoch sú navrhované technické opatrenia - oporné a zárubné múry, pri prekonávaní terénnych depresíí a dopravných línií sú navrhované mostné konštrukcie. Najoptimálnejším variantom z hľadiska zásahu do geomorfológie terénu je trasa variantu - B (fialový), v trasovaní ktorého dochádza k najmenšej kubatúre výkopov. Najvyšší počet technických opatrení a najvyššie kubatúry výkopov v m³ bude potrebné prijať v trase modrého variantu, pozri tab. v časti A, kap.8./8.6., resp. časť B/I./3.

Stavba hodnotenej činnosti bude realizovaná nad úrovňou hladiny podzemnej vody. Technické dielo je navrhnuté tak, aby sa v maximálnej možnej a známej miere eliminovalo možnosť kontaminácie horninového prostredia. Prijaté stavebné, konštrukčné a prevádzkové opatrenia minimalizujú možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby a prevádzky.

Pri dodržaní navrhovaných opatrení neočakávame žiadne výrazné vplyvy posudzovanej činnosti v etape ich výstavby alebo prevádzky na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na nerastné suroviny

Trasa navrhovanej činnosti v jednotlivých variantoch nezasahuje do žiadnych výhradných plošných a líniových ložísk, chránených ložísk nerastných surovín alebo dobývacích priestorov. Výstavbou navrhovanej činnosti nebude dochádzať k otváraniu nových ložísk v hodnotenom území a jeho okolí, ale budú sa využívať existujúce ložiská štrkopieskov a stavebného kameňa. **Navrhujeme využívať také existujúce ložiská nerastných surovín, ktoré sú lokalizované mimo územie CHKO Cerová vrchovina.**

3. Vplyvy na klimatické pomery

V dotknutom území bude v dôsledku zastavanej plochy samotného telesa navrhovanej cesty zvýšený výpar vody. Celková klimatická situácia však nebude touto skutočnosťou výraznejšie ovplyvnená, vplyv je lokálneho charakteru.

4. Vplyvy na ovzdušie

V prípade vybudovania navrhovanej činnosti krátkodobé a dlhodobé znečistenie ovzdušia poklesne v porovnaní s existujúcou cestou I/71 hlavne v dotknutých obciach, cez ktoré v súčasnosti prechádza. Vzhľadom na predpokladanú intenzitu dopravy na navrhovanej komunikácii sa neočakáva v jej okolí vzostup prípustných koncentrácií NO_x a CO, ktorý by prekračoval limitné hodnoty, (Bláha P., 11/2005).

Vybudovanie hodnotenej činnosti v úseku Lučenec – hranica SR/MR vedúcej mimo zastavaného územia dotknutých obcí je z hľadiska znečistenia ovzdušia výhodnejšie riešenie v porovnaní s existujúcou cestou I/71 bez investície.

Na znečisťovaní ovzdušia sa okrem škodlivín z výfukových plynov cestných vozidiel bude podieľať aj zvýšená prašnosť počas výstavby navrhovanej činnosti, pôjde však o vplyv dočasný s lokálnym pôsobením, ktorého intenzitu je možné eliminovať.

4.1. Vplyvy na hlukovú situáciu v území

Hlukové pomery v hodnotenom území boli posudzované v Hlukovej štúdii, Plaskoň V., 11/2005, podľa ktorej sú najvyššie prípustné hodnoty hluku v prostredí prekračované v zastavaných častiach obcí, cez ktoré prechádza I/71. Na eliminovanie nepriaznivého účinku hluku v týchto miestach sú navrhnuté protihlukové steny, ktoré zabezpečia neprekročenie prípustných hladín, pozri časť B./kap.4. Výstavba protihlukových stien na jestvujúcej ceste I/71 v zastavaných častiach obcí Radzovce a Šiatorská Bukovinka je neefektívna, nakoľko všetky hlukom zasahované objekty sú na túto cestu komunikačne napojené a v dôsledku častého prerušovania clony by tlmiaci účinok clony klesol pod požadovanú hodnotu. V úsekoch obytných zón, t.j. úsek cesty cez obec Radzovce a Šiatorská Bukovinka, je potrebné z dôvodov častých prerušovaných protihlukových bariér voľiť radšej úpravy na fasádach obytných objektov zvýšením ich zvukovej nepriezvučnosti.

Vzhľadom na predpokladané intenzity dopravy a vedenie trás navrhovaných variantov mimo zastavaných častí sídiel, ako aj po realizácii protihlukových opatrení, budú v blízkosti dotknutého územia splnené hygienické limity podľa NV SR č. 339/2006 Z.z. Realizácia navrhovanej činnosti prispeje k vytvoreniu hlukového komfortu v zastavanom území sídelných útvarov, cez ktoré súčasná cesta I/71 prechádza. Konkrétne geometrické parametre a materiál navrhovaných protihlukových stien budú predmetom ďalšej projektovej dokumentácie.

5. Vplyvy na vodné pomery

5.1. Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Povrchové vody

V hodnotenom území navrhovanej činnosti neprechádza žiadny vodárenský tok v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. Rieka Ipel' a potoky Suchá a Belina sú zaradené do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov. Väčšina menších vodných tokov pritekajúcich do rieky Ipel' sú znečisťované antropogénnou činnosťou (poľnohospodárstvo, priemyselné aktivity, splašky z okolitých sídelných útvarov).

V trase navrhovanej činnosti (variant - A cca 22,0 km, variant B – 21,5 km, variant C – 21,4 km) za Radzovcami v smere na Šiatorskú Bukovinku a v zastavanej časti obce Radzovce sú plánované preložky a úpravy v povodí Beliny a melioračného kanála v k.ú. obce Fil'akovské Kováče pri agroletisku v dĺžkach do 250 m, pozri časť B, kap. 7./7.1. preložky produktovodov a úpravy vodných tokov. Potok Belina nie je regulovaný a v čase výdatnejších dlhotrvajúcich dažďov sa voda vylieva z jeho koryta a spôsobuje v území záplavy s materiálnymi škodami v obciach cez ktoré prechádza. Pri premosteniach vodných prekážok (rieka Ipel', miestne potoky – Belina, Slatinka, Lipovec atď.) sú mosty nadimenzované na prevedenie prietoku Q_{100} s požadovanou rezervou.

Pri realizácii úprav (preložiek) vodných tokov odporúčame prijať také technické opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov (spevnenie koryta s dostatočným premostením preloženého úseku proti zosuvu pri prejazdoch stavebných mechanizmov, zabezpečenie ich dobrého technického stavu proti úniku ropných látok, vyložiť dno koryta potočnými valúnmi do priepustného lôžka), aby vplyvy stavby nezhoršovali odtokové pomery v území (znefunkčnenie toku), nebola ohrozená akosť povrchových vôd, neboli zmenené hydraulické podmienky v koryte toku, pozri Technické odporúčania k vedeniu trasy navrhovanej činnosti v kap.IV/2. tejto časti.

Odpadové vody z povrchového odtoku z telesa novej cesty budú odvádzané systémom cestných priekop do najbližších vodných tokov cez odlučovače ropných látok, resp. vsakovaním do terénu v zmysle legislatívnych predpisov (zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách) a požiadaviek správcov tokov v hodnotenom území.

Podzemné vody

Navrhovaná činnosť je vedená nad úrovňou hladiny podzemnej vody. Negatívne ovplyvnenie podzemných vôd závisí od priepustnosti jednotlivých hydrogeologických celkov, druhu a hrúbky pokryvnej vrstvy, hydrogeologických vlastností a pozície zvodneného kolektoru, ako aj od hĺbky hladiny podzemnej vody.

Znečistenie podzemných vôd môže byť do určitej miery spôsobené aj posypovými látkami a havarijnými únikmi. Preto navrhujeme pri vedení trasy navrhovanej činnosti v blízkosti vodných tokov (najmä potoka Belina) používať pri zimnej údržbe komunikácie vhodné posypové materiály, také ktoré sú neúčinné s abiotickými zložkami prostredia (inertné). Odpadové vody z povrchového odtoku budú odvádzané systémom cestných priekop do najbližších vodných tokov cez odlučovače ropných látok, pozri vplyvy na povrchové vody.

Na základe technických a technologických opatrení nepredpokladáme, že dôjde ku zmene režimu a kvality podzemných vôd v okolí dotknutého územia.

Vplyvy na pramene, studne a hydrogeologické vrtý

Priamo v trase navrhovanej preložky cesty I/71 sa nenachádzajú registrované vodohospodárske pramene, hydrogeologické vrtý a studne.

V blízkosti dotknutého územia, cca 100 m východne od trasy fialového variantu v 16,0 km, resp. cca 60 m západne od vedenia trasy červeného variantu v 16,7 km, sa v k.ú. obce Biskupice nachádza prírodný prameň (Lieskova studňa) využívaný miestnym obyvateľstvom. V tomto úseku je optimálnejšie vedenie trasy červeného variantu (cca 3,0 m pod prameňom), ktorý je vedený pod úrovňou zberného depresného kužela, ktorý zabezpečuje jeho výdatnosť.

Vplyvy na minerálne pramene

V dotknutom území navrhovanej činnosti sa nenachádzajú zdroje minerálnych a termálnych vôd. Vplyv výstavby a prevádzky navrhovanej preložky cesty bude minimálny až nulový.

Vplyvy na PHO

V hodnotenom území ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú lokality PHO ani vodohospodárske oblasti. Vplyv navrhovanej činnosti na tieto územia je nulový.

Havárie

Havária môže nastať pri dopravnej nehode s následným prerazením obalu prepravovaných látok alebo vyliatím ropných látok z nádrže vozidla. V prípade danej situácie je vypracovaný havarijný plán a záchranné vozidlá sú vybavené havarijným materiálom – absorbenty pre likvidáciu takejto nehody.

6. Vplyvy na pôdu

Vplyvy na pôdu počas výstavby navrhovanej činnosti

Priaznivé vplyvy stavby komunikácie na pôdu nepredpokladáme. Hlavný priamy nepriaznivý vplyv počas výstavby je dočasný a trvalý záber lesnej a poľnohospodárskej pôdy. Počas výstavby navrhovanej činnosti bude zhrnutá ornica a podorničná vrstva, ktoré budú uložené v zemníkoch. Tieto budú v ďalších fázach výstavby líniového diela využívané k rekultiváciám zárezov, násypov a dočasne zabraných plôch (stavebné dvory), alebo bude s nimi nakladané v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Vplyvy na pôdu v etape výstavby sú dočasné a je možné ich eliminovať. Jedná sa o nepredvídané havarijné situácie (únik ropných látok, hydraulických olejov) u mechanizmov stavebných strojov. Môže tiež dochádzať k erózii v trase telesa komunikácie a najmä v terénnych zárezoch.

Vplyvy na pôdu počas prevádzky navrhovanej činnosti

V etape prevádzky môžeme predpokladať negatívne vplyvy pri náhodnej havárii (napr. únik ropných látok) v dopravnom pruhu komunikácie, čím môže dôjsť k bodovému znečisteniu pôdy. Takéto znečistenie má vratný charakter a jeho následky je možné odstrániť dočasným vyradením znečistenej pôdy z poľnohospodárskeho využívania a následnou biologickou rekultiváciou. Pri realizácii násypov a výkopov so sklonom nad 12° môže potenciálne spôsobiť zosuv pôdnej hmoty, resp. môže sa prejavovať zvýšená erózia pôdy. Na toto riziko je potrebné prihliadať pri spracúvaní projektu a vzniknuté svahy stabilizovať zatrávením, prípadne výsadbou kríkových skupín.

V hodnotenom území sa pri intenzívnejších dažďoch prejavuje zvýšená erózia pôdy v poľnohospodársky využívanom území s malými plochami výskytu trvalých trávnatých porastov

západne od cesty I/71, (k.ú. Filákov, 15,0 – 16,0 km červený variant - Kalajova dolina, Pod Chrastím). Západne od uvedeného úseku preložky cesty I/71 navrhujeme v spolupráci s mestom Filákov a dotknutým poľnohospodárskym subjektom výsadbu väčších plôch trvalých trávnatých porastov, krovín (vsakovanie do terénu) a výsadbu vhodných poľnohospodárskych kultúr (nie okopaniny, kukurica a pod.).

Z navrhovaných variantov z hľadiska celkového trvalého a dočasného záberu poľnohospodárskej pôdy ako najoptimálnejšia sa javí trasa fialového variantu (67,42 ha), pri ktorej dochádza aj k menším rozdrobeniam poľnohospodárskych honov. V trase červeného variantu dôjde k záberu celkovo 70,54 ha poľnohospodárskej pôdy. Najnepriaznivejším variantom z hľadiska záberu poľnohospodárskej pôdy je trasovanie modrého variantu s celkovým trvalým a dočasným záberom najmä produkčnej poľnohospodárskej ornej pôdy 75,81 ha.

Z hľadiska záberu lesnej pôdy sa ako najoptimálnejší variant javí fialový variant, trasa ktorého neprechádza žiadnymi lesnými porastmi v hodnotenom území. V prípade realizácie modrého variantu dôjde k záberu cca 0,6 ha lesnej pôdy, realizácia modifikovaného červeného variantu si vyžiada záber cca 1,0 ha lesnej pôdy.

Ostatné vplyvy na pôdu v spojitosti s obhospodarovaním pôd sú podrobne popísané v časti C, kapitole III./4.3. Vplyvy na poľnohospodársku výrobu a v časti C, kapitole III./4.9. Iné vplyvy, 4.9.1. Vplyvy na lesné hospodárstvo.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

7.1. Vplyvy na vegetáciu

Pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na vegetáciu vychádzame zo skutočnosti, že ide o stavebnú činnosť vedenú najmä poľnohospodársky využívanou krajinou, ktorá bude vyžadovať odstránenie vegetačného krytu v trase komunikácie, ako aj zmeny pôdneho horizontu. Ide o odstránenie rastlín v koridore stavby, kedy vonkajší zásah čiastočne znemožní návrat k prirodzenej obnove. Počas výstavby je potrebné zohľadniť aj zásahy do okolitej vegetácie, ktorá nemusí byť úplne odstránená.

V súvislosti s hodnotenou stavbou dôjde k výrubu drevín (stromy, krovitý porast) nachádzajúcich sa v trase navrhovanej preložky cesty. Jedná sa prevažne o sprievodnú zeleň ciest III. tried, I/71 brehový porast vodných tokov Belina, Ipel', Lipovec, Slatinka, Mižera a lesné porasty, čiastočne remízky nachádzajúce sa vo voľnej krajine. Presný počet stromov a krov určených na výrub a ich spoločenská hodnota budú stanovené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Vegetácia v trase navrhovanej činnosti, na ktorú bude mať technické dielo vplyv:

- vegetácia pozdĺž tokov a potokov – typickými predstaviteľmi sú nasledovné druhy: jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vrbá biela (*Salix alba*), vrbá rakytová (*Salix caprea*), baza čierna (*Sambucus nigra*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), vrbá krehká (*Salix fragilis*), topoľ čierny (*Populus nigra*), topoľ biely (*Populus alba*), dub letný (*Quercus robur*),
- vegetácia pozdĺž cesty I/71, ciest III. triedy je tvorená prevažne nasledovnými druhmi: orech kráľovský (*Junglans regia*), čerešňa vtáčia srcovka (*Cerasus avium var. juliana*), čerešňa vtáčia chrupková (*Cerasus avium duracina*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), jablň domáca (*Malus domestica*), javor poľný (*Acer campestre*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*).

Zriedkavo sa vyskytujú kry ako baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), ruža šípková (*Rosa canina*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*).

- remízky vo voľnej krajine osídľujú prevažne kríkové spoločenstvá, vo vlhkých lokalitách sú to fytocenologické zväzy *Salicion triandrae* Müller et Görs 1958, *Salicion albae* (Tüxen) Müller et Görs 1958. Na suchších stanovištiach krovinaté spoločenstvá okraje bukových lesov, patriace do fytocenologického zväzu *Prunion spinosae* Soó 1931 em. Tüxen 1952. Vyskytujú sa tu ojedinelé aj stromové druhy, najčastejšie tie, ktoré sú v blízkosti lesa,
- Vegetácia dotknutých lesných porastov – najväčšie zastúpenie majú lesné typy: produkčná hrabová dúbrava na spraši, cesnačková hrabová dúbrava s javorom na spraši a lipnicová buková dúbrava s chlpaňou.

Záber dotknutých lesných porastov je špecifikovaný v časti III., kap.16./16.1. Vplyvy na lesné hospodárstvo. Hodnotená činnosť neprechádza cez lokality s výskytom chránených stromov v zmysle platných predpisov ochrany prírody a krajiny.

Vplyvom toxických emisií z dopravy môže dôjsť k zmene povrchových vrstiev pôd do vzdialenosti 1 – 2 m od okraja vozovky (častejšie zakysľovanie), čo sa prejaví redukciou druhov rastlín, ktoré sú viazané na zásadité pôdy a k zjednodušovaniu druhovej skladby rastlín (budú prežívať len odolné druhy, so širšou ekologickou valenciou k toxicite pôdneho prostredia). Sekundárne musíme počítať aj s rozširovaním synantropných rastlinných druhov do prirodzenej vegetácie, a tým vytlačanie pôvodných druhov.

Realizáciou stavby v jej šírkovom prevedení, resp. navrhovanou kategóriou cesty C 9,5/80 – pozri priečny rez navrhovanej cesty v prílohách správy o hodnotení a dostatočnými premosteniami toku lpeľ a miestnych potokov (Slatinka, Lipovec, Mižera) nebude jeho sprievodná brehová vegetácia citeľne ovplyvnená.

V údolí potoka Belina za Radzovcami v smere na Šiatorskú Bukovinku, ďalej v zastavanej časti obce Radzovce (pozri časť B, kap. 7./7.1. preložky produktovodov a úpravy vodných tokov) sú plánované úpravy vodného toku čo spôsobí narušenie, až likvidáciu brehových porastov. Pri premosteniach potoka Belina navrhujeme umiestnenie mostných konštrukcií v čo najkolmejšom smere na vodný tok, aby boli piliere osadené čo najďalej od brehu vodného toku čím by nedochádzalo k nadmernej likvidácii brehových porastov. Pri úpravách toku Belina (zemné práce) na obnažených pôdach vplyvom realizácie stavby je potrebné eliminovať výskyt invázných druhov rastlín, napr. krídatka japonská (*Fallopia japonica*, syn. *Reynoutria japonica*), zlatobyl' obrovská (*Solidago gigantea*), turanec kanadský (*Conyza canadensis*) a ďalšie.

Pre eliminovanie negatívnych vplyvov a po ukončení stavebnej činnosti musí byť okolie stavby rekultivované a začlenené do okolia vegetačnými a sadovníckymi úpravami. Pri sadovníckych úpravách budú použité nenáročné druhy drevín a krovitých skupín. Uprednostňujeme výsadbu domácich druhov schopných vývoja v nepriaznivejších podmienkach a ktoré čo v najkratšom čase a minimálnej údržbe dokážu vytvoriť dostatočnú masu zelene v bezprostrednom okolí hodnotenej činnosti. Navrhujeme výsadbu nasledujúcich stromov a krov napr.: javor mliečny (*Acer platanoides*), javor mliečny (*Acer campestre*), breza previsnutá (*Betula verrucosa*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), z krov: beztvarec krovitý (*Amorpha fruticosa*), mechúrik stromovitý (*Colutea arborescens*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), imelovník biely (*Symphoricarpos albus*) a ďalšie.

7.2. Vplyvy na živočíšstvo

Vplyvy na živočíšstvo v etape výstavby navrhovanej činnosti sú krátkodobé a čiastočne rušivé počas stavebných prác. Počas výstavby sú narušené migračné koridory, pretože ešte neupravené zárezy a násypy sťažujú pohyb živočíchov v teréne. Etapa výstavby prináša negatívne faktory pre ovplyvnenie životného prostredia živočíchov: hluk, prašnosť, presuny stavebných mechanizmov, možné úniky pohonných hmôt do pôdy, likvidácia alebo znehodnotenie biotopu ako prostredia pre život a rozmnožovanie živočíchov.

Trasa navrhovanej činnosti bude pretínať migračné koridory terestrické (RBk Mučín – Babský vrch – Veľký Bučeň), hydricko-terestrické (NRBk Ipeľ) a hydrické biokoridory (miestne potoky Belina, Slatinka). Narušením migračných koridorov dôjde k obmedzeniu migračných možností niektorých druhov (predovšetkým málo pohyblivých živočíchov – obojživelníky). Najväčší vplyv môže mať narušenie migračných terestrických koridorov pre väčšie druhy cicavcov ako: jelenia, srnčia zver, diviaky, menšie mačkovité druhy.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti môže dochádzať v miestach jej križovania najmä s hydrickými biokoridormi ku kolíziám dopravných prostriedkov so živočíchmi (obojživelníky, plazy), čo môže viesť k redukcii početnosti a zastúpenia druhov v jednotlivých biotopoch a ku vzniku dopravných nehôd. Ide najmä o sezónne migrácie do rozmnožovacích nádrží v k.ú. obce Šiatorská Bukovinka v jarom období (žaby – marec, apríl; mloky – až do začiatku mája) a potom následný rozptyl jedincov na letné stanovištia. Jedná sa o úsek v km 23,0 až 25,0 v trase modrého, resp. fialového variantu, km 23,5 až 25,5 pôvodného červeného variantu v miestach križovania tokov: potok Belina, potok Mižera (napájajú vodné nádrže v Šiatorskej Bukovinke). **V prípade vedenia novej preložky trasy cesty I/71 navrhujeme v úsekoch km 22,7 až 23,0, km 23,9 – 25,0 modifikovaného červeného variantu realizáciu funkčných podchodov pre obojživelníky.**

Pre eliminovanie nepriaznivých vplyvov bude potrebné zachovať prirodzené migračné koridory živočíchov, v hodnotenom území ide najmä o koridory pozdĺž vodných tokov, ktoré bude potrebné prekonať dostatočne širokým a vysokým premostením. Navrhujeme minimálnu šírku 5 m a výšku 2 m. Tieto opatrenia je potrebné dodržať najmä pri križovaní vodného toku Ipeľ a jeho prítokov (potok Slatinka, potok Belina).

Existujúca cesta I/71 tvorí líniovú bariéru v migrácii fauny, na ktorú je zver hodnoteného územia a jeho okolia zvyknutá. Dôležitou skutočnosťou je, že navrhovaná preložka cesty I/71 nebude oplotená. Avšak v miestach migrácie zveri bude potrebné v koridore navrhovanej činnosti prijať účinné technické opatrenia (podchody a priepusty – klenbové, rámové, navádzacia zeleň s oplatením, realizácia optických výstražných zariadení a pod.) pre zabezpečenie ich prechodu za potravou, k napájadlám a zabráneniu nehodovosti na vozovke (napr. územie povodia Beliny, Babský vrch – Veľký Bučeň, Pod cerinou, Malá Belina). Migrácie za potravou sa vo vegetačnom období uskutočňujú denne najmä vo večerných hodinách. Na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na migráciu obojživelníkov bude potrebné vybudovať v cestných násypoch systém rámových a klenbových priepustov. Na zlepšenie funkcie podchodu pre živočíchy môže slúžiť aj vhodné rozmiestnenie kmeňov stromov.

Na základe uvedeného navrhujeme realizáciu podchodov, priepustov pre zver (napr. aj s využitím navrhovaných mostných objektov – mostové podchody) v nasledujúcich úsekoch navrhovanej činnosti:

Variant – A (červený), modifikovaný

- km 9,0 – realizácia priepustu pre zver popod navrhovanú činnosť,
- km 10,2 – realizácia priepustu, podchodu s využitím premostenia ponad melioračný kanál pre menšie a stredne veľké cicavce (kuna, líška, srnčia zver, diviaky a pod.), realizácia optických výstražných zariadení,
- km 17,8 – realizácia podchodu pre živočíšne spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine s využitím osadenia mostnej konštrukcie v poľnohospodárskej krajine (lokalita Zimovisko) v dĺžke cca 110 m s dostatočnou vzdialenosťou osadenia pilierov,
- úsek km 19,0 – 19,4 - využitie navrhovaného mostného objektu (premostenie cesty I/71, železničnej trate a potoka Belina), mostový podchod pre migráciu živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi v údolí Beliny,
- km 20,0 – navrhujeme výsadbu remízky v území s cieľom nasmerovania zveri na lokalitu Malá Belina, mimo lokalitu Pod lesom v k.ú. Radzovce,
- v úsekoch km 22,7 až 23,0, km 23,9 – 25,0 – navrhujeme realizáciu funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese preložky cesty I/71 pre zabezpečenie migrácie obojživelníkov.

Variant – B (fialový)

- v úseku km 8,0 až 9,0 - realizácia podchodu pod preložku cesty I/71 (migrácia vysokej a diviačej zveri k potoku Suchá – terestrický biokoridor, lokalita Koseniská), realizácia optických výstražných zariadení, navádzacia zeleň,
- v úseku cca km 9,3 až 10,1 – vybudovanie podchodu pre migrujúcu zver s využitím premostenia melioračného kanála, priepust pre menšie a stredne veľké živočíchy,
- km 17,1 – migrácie živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi, osadenie mostu s využitím terénnej depresie v poľnohospodárskom území,
- v úseku km 18,3 až 19,2 nutné oplotenie navrhovanej činnosti v dôsledku častej migrácie zvery z lesných spoločenstiev Cerovej vrchoviny k potoku Belina,
- km 19,5 – navrhujeme výsadbu remízky v území s cieľom nasmerovania zveri na lokalitu Malá Belina, mimo lokalitu Pod lesom v k.ú. Radzovce,
- úsek km 23,0 až 25,0 – navrhujeme vybudovať funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese navrhovanej činnosti pre zabezpečenie migrácie obojživelníkov.

Variant – C (modrý)

- km 5,3 – premostenie žel. trate, cca 9,0 m (možný prechod zver, ktorá si už na líniový prvok v území zvykla),
- v úseku km 7,0 až 9,0 - realizácia podchodu pod preložku cesty I/71 (migrácia srnčej a diviačej zveri k potoku Suchá – terestrický biokoridor, lokalita Koseniská), realizácia optických výstražných zariadení, navádzacia zeleň,
- km 10,2 – realizácia priepustu, podchodu s využitím premostenia ponad melioračný kanál pre menšie a stredne veľké cicavce (kuna, líška, srnčia zver, diviaky a pod.),
- v km 12,3 a v km 12,5 – návrh premostenia cez terénnu depresiu, lokalita Hradište, umožnenie prechodu najmä vysokej a diviačej zveri migrujúcej z lesných komplexov Pod cerinou k potoku Belina,
- km 17,2 – realizácia podchodu pre živočíšne spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine s využitím osadenia mostnej konštrukcie v poľnohospodárskej krajine (lokalita Zimovisko) v dĺžke cca 110 m s dostatočnou vzdialenosťou osadenia pilierov,
- úsek km 18,3 – 18,7 - využitie navrhovaného mostného objektu (premostenie cesty I/71, železničnej trate a potoka Belina), mostový podchod pre migráciu živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi v údolí Beliny,

- km 19,4 – navrhujeme výsadbu remízky v území s cieľom nasmerovania zveri na lokalitu Malá Belina, mimo lokalitu Pod lesom v k.ú. Radzovce,
- úsek km 23,0 až 25,0 – navrhujeme realizáciu funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese navrhovanej činnosti pre zabezpečenie migrácie obojživelníkov.

Na základe horeuvedených skutočností hodnotíme navrhovanú činnosť v červenom, resp. fialovom variante za menej rizikový. Výstavba navrhovanej činnosti nespôsobí ohrozenie chránených druhov živočíchov viažucich sa na biologicky cenné lokality v okolí navrhovanej činnosti. Trasa modrého variantu prechádza cez menej narušené poľnohospodársky využívané územie. Terénne depresie (Madačka, Židovská hora, Pod cerinou) prekonáva v zárezových formách (cca až 9 – 9,5 m zárubné a oporné múry), tieto technické opatrenia pôsobia na migrujúcu zver stresujúco a obmedzujú ich v pohybe za potravou a pod.

7.3. Vplyvy na biodiverzitu

Na diverzitu krajinného celku a štruktúru má najväčší vplyv dlhodobá hospodárska činnosť. Hodnotenú územie bolo pod vplyvom osídlenia zmenené a pôvodné ekosystémy, okrem územia CHKO Cerová vrchovina, sa zachovali prevažne len v ostrovoch a enklávach v urbanizovanej a hospodársky využívannej krajine.

Trasa navrhovanej činnosti prechádza okrajom a sčasti cez lesné porasty a komplexy (biotopy európskeho významu). Prehľad biotopov európskeho významu, ktoré budú ovplyvnené trasovaním navrhovanej činnosti je uvedený v časti C/II./7./7.2. Trasovaním červeného modifikovaného variantu v úseku Lučenec – hranica SR/MR sa predpokladá odstránenie cca 1,0 ha plôch lesných porastov, v prípade realizácie modrého variantu dôjde k odstráneniu cca 0,6 ha lesných porastov. Trasa fialového variantu neprechádza žiadnymi lesnými porastmi v hodnotenom území.

Navrhovaná činnosť zasahuje do prioritných biotopov najmä v jej koncových úsekoch, ide o k.ú. obce Šiatorská Bukovinka (v dotyku s intravilánom obce). Trasa fialového a modrého variantu sú vedené v zastavanom území spomínanej obce v koridore súčasnej cesty I/71. Keďže je už v súčasnosti územie CHKO v obci Šiatorská Bukovinka zaťažené jestvujúcimi dopravnými ťahmi (cesta I/71, železničná trať v súbehu s I/71), vplyv činnosti na biodiverzitu územia CHKO v intraviláne obce a jeho okolí je minimálny. Konštatujeme však, že trasy variantov B a C neriešia v intraviláne Šiatorskej Bukovinky negatívny dopad dopravy na miestne obyvateľstvo. Na základe vyššie uvedeného bol hľadaný iný variant trasovania, ktorý by bol odklonený od koridoru súčasnej cesty I/71 vedúcej cez Šiatorskú Bukovinku. Optimálnejším riešením pre obyvateľov obce z hľadiska negatívneho vplyvu dopravy (hluk, emisie) je trasovanie modifikovaného červeného variantu, ktorý vedie v dotyku so SZ a západnou časťou intravilánu obce, kde čiastočne v dĺžke cca 280 m prechádza cez prioritné biotopy (Ls2.2 Dubovo – hrabové lesy panónske). Pôjde o max. záber cca 0,322 ha z celkovej 13,26 ha plochy biotopu. Uvedený negatívny vplyv je lokálneho charakteru, nedôjde k zvýšenej fragmentácii biotopu ani k ovplyvneniu lokality CHKO v takom rozsahu, čo by malo za následok deštrukciu biodiverzity ekosystému chráneného územia.

Navrhovaný zámer nebude zasahovať do lokalít s vyššou biodiverzitou (napr. územia európskeho významu – Cerová vrchovina (lesné biotopy), genofondové plochy, lokality biocentier) a nebude narúšať ich stabilitu a štruktúru, vplyv navrhovanej činnosti je minimálny.

Hodnotenú územie nie je v prekryve s lokalitami zaradenými do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

8.1. Vplyvy na štruktúru a využívanie krajiny

Vplyvy v etape výstavby

V etape výstavby navrhovanej činnosti možno medzi najvýznamnejšie vplyvy zaradiť vznik stavebných dvorov, zemníkov a vybudovanie prístupových ciest na stavenisko. Po ukončení výstavby bude technické dielo začlenené do krajiny pomocou sadovníckych úprav.

Vplyvy v etape prevádzky

Navrhovaná činnosť svojim technickým a funkčným prevedením nebude výrazne meniť súčasnú štruktúru a využívanie krajiny. K určitým dopadom, ktoré budú eliminované v maximálnej miere po ukončení výstavby sadovníckymi úpravami, bude dochádzať pri štruktúre poľnohospodársky využívaného územia a sčasti pri prechode koridoru preložky cesty cez zastavané územia obcí (Radzovce, Šiatorská Bukovinka). Koridor vedenia trasy preložky I/71 cez obec Radzovce je v súlade s ÚP obce Radzovce. Obec Šiatorská Bukovinka nemá spracovaný územný plán. Trasa modifikovaného červeného variantu bola po internom sripomienkovaní zástupcom obce, navrhovateľom a niektorými dotknutými orgánmi a organizáciami (OÚ ŽP v Lučenci, poľovnícky zväz) upravená tak, aby nebola vedená v koridore súčasnej cesty I/71 prechádzajúcou cez obec a zároveň aby bolo ponechané územie v susedstve lesných porastov Cerovej vrchoviny pred obcou, ktoré využíva migrujúca vysoká a diviacia zver v smere k potoku Belina.

Najpriaznivejším riešením z pohľadu vplyvov na štruktúru a využívanie krajiny je viesť trasu navrhovanej činnosti v koridore súčasnej cesty I/71, čo však nerieši súčasnú ani budúcu dopravnú záťaž v území (zvyšovanie tranzitnej dopravy) a najmä jej dopad na obyvateľov dotknutých sídiel. Trasa fialového variantu obdobne ako trasa modifikovaného červeného variantu sú vedené v hodnotenom území v dosahu vplyvov existujúcej cesty I/71, železničnej trate, tzn. ich trasovaním sa v území nevytvára tzv. hluchý priestor. Avšak v k.ú. obce Filákovské Kováče dochádza v trase fialového variantu k asanácii objektu a koncové úseky využívajú jestvujúce cestné teleso I/71. Modrý variant je v severných častiach hodnoteného územia vedený v menej narušenej poľnohospodársky využívannej krajine, zasahuje do lesných porastov a okrajov lesných komplexov. V južných častiach hodnoteného územia (Šiatorská Bukovinka) je trasa modrého variantu vedená v súčasnom koridore cesty I/71.

Najoptimálnejším riešením z pohľadu vplyvov na štruktúru a využívanie krajiny je kombinácia úsekov navrhovaných variantov. Navrhujeme viesť trasu preložky cesty I/71 v úseku 0,0 až 2,0 v koridore upraveného červeného variantu s pokračovaním v trase fialového variantu po cca 10,8 km, potom pokračovať v trase modrého variantu k obchvatu Filákova, s využitím spoločného koridoru pre navrhované varianty pokračovať v k.ú. obce Biskupice v trase červeného variantu, ďalej využívať spoločný koridor cez obec Radzovce, ktorý je v súlade s ÚP obce a pred obcou Šiatorská Bukovinka sa napojiť na trasu upraveného červeného variantu až po hranicu SR s MR.

8.2. Vplyvy na scenériu krajiny

Z hľadiska lokálnych aspektov scenérie krajiny je možné očakávať zmenu scenérie krajiny, kedy do krajiny bude začlenené nové technické líniové dielo. Navrhovaná cesta bude mať vplyv na estetické vnímanie voľnej krajiny a scenérie obyvateľmi. Tento vplyv však bude v konečnom dôsledku eliminovaný v maximálnej miere rekultivačnými prácami a úpravami terénu spolu s vegetačnými úpravami komunikácie, ktorých cieľom bude začlenenie stavby do krajiny.

Najväčším vizuálnym zásahom do krajiny pri výstavbe cestného telesa je vedenie trasy v zárezoch, na vysokých násypoch a výstavbou mostných konštrukcií.

Variant – A (červený), modifikovaný

Úsek km 0,00 – 16,00

Trasa červeného variantu v týchto úsekoch vedie poľnohospodársky využívanými plochami v násypoch, resp. v úseku 0,0 – 2,0 čiastočne v zárezových formách a kopíruje niveletu reliéfu. Mostné objekty sa vyskytujú najmä pri prekonávaní vodných tokov (napr. Ipeľ, Lipovec, Slatinka) a existujúcej železničnej trate. V tomto úseku je trasa vedená racionálne a v čo najväčšej miere sa prispôsobuje terénu a jeho danostiam s využitím existujúceho cestného telesa cesty I/71. Predpokladáme, že pohľadom z dotknutých obcí v tomto úseku a z existujúcej cesty I/71 nebude v tomto úseku navrhovaná stavba znečisťovať krajinnú scenériu.

Úsek km 16,00 – 22,00

Trasa variantu - A bude prechádzať v tomto úseku iba z malej časti na násypoch. Prechádza terénymi depresiami v zárezoch a premosteniami na poľnohospodárskych plochách (lokalita Lieskova dolina, Zimovisko). V km 19,0 – 19,5 prechádza mostom ponad I/71 a železničnú trať do údolia potoka Belina, v tomto úseku môže trasa pôsobiť rušivo a neprirodzene.

Úsek km 22,00 – 26,75

Tento odklonený úsek trasy v k.ú. Šiatorská Bukovinka od existujúcej cesty I/71 je charakteristický striedaním násypových a zárezových prvkov, ktoré môžu pôsobiť na scenériu krajiny rušivo. V tomto úseku trasa prechádza územím Cerovej vrchoviny s pokryvom lesných komplexov, prekonáva miestne potoky a terénne depresie.

Variant – B (fialový)

Úsek km 0,00 – 15,50

V tomto úseku vedie trasa variantu najmä cez poľnohospodárske plochy v násypoch a kopíruje niveletu reliéfu. Mostné objekty sa vyskytujú najmä pri prekonávaní vodných tokov (napr. Ipeľ, Lipovec, Slatinka) a existujúcej železničnej trate. V tomto úseku je v trasovaní využívaný koridor súčasnej cesty I/71 (napr. úseky 3,8 – 6,5 km, 11,8 – 15,5 km). V uvedených úsekoch na jednej strane nepôsobí trasa na scenériu krajiny rušivo, na druhej strane však nerieši súčasné a budúce dopravné nároky v území.

Úsek km 15,50 – 19,00

Trasa fialového variantu bude prechádzať v tomto úseku iba z malej časti na násypoch. Prechádza veľkoplošnými oráčinami, terénne nerovnosti prekonáva zárezmi a mostami (lokalita Lieskova dolina, Zimovisko), čo môže v krajine pôsobiť rušivo. Od 18,0 km klesá do údolia potoka Belina, ide o krajinársky významnejší prvok so sprievodnou brehovou vegetáciou jeho inundačného územia.

Úsek km 19,00 – 26,26

Koncový úsek variantu B je trasovaný v násypoch a väčšej časti využíva súčasné teleso cesty I/71.

Variant – C (modrý)

Úsek km 0,00 – 6,00 a 11,50 – 13,50

Trasa v modrom variante sa vyznačuje v uvedených úsekoch striedaním násypových a zárezových prvkov. Prekonáva rieku Ipeľ a miestne potoky Slatinka a Lipovec, železničnú trať a cesty III. triedy

(Holiša). V úseku cca 2,0 až 6,5 km a 11,0 až 13,0 km prechádza menej narušenou poľnohospodársky využívanou krajinou, terénne depresie prekonáva technickými prvkami (vysoké zárezy, cca 9,5 zárubné a oporné múry, premostenia) a má na scenériu krajiny negatívny vplyv.

Krajinársky najvýznamnejším prvkom sú lesné komplexy Židovskej hory, lesný porast Pod cerinou, ktoré trasa modrého variantu pretína v zárezoch. Územie stretu lesných komplexov, remízok vo voľnej krajine s poľnohospodársky využívanými plochami sa vyznačuje vyššou hodnotou biodiverzity.

Úsek km 6,00 – 11,50 a 13,50 – 15,50

V týchto úsekoch vedie poľnohospodársky využívanými plochami v násypoch a kopíruje niveletu reliéfu s využitím existujúceho koridoru cesty I/71. V tomto úseku navrhovaná stavba nebude na scenériu krajiny pôsobiť rušivo a neprirodzene.

Úsek km 15,50 – 19,00

V tomto úseku má trasa variantu C obdobný charakter ako variant A, je vedená v koridore jeho trasy.

Úsek km 19,00 – 26,13

Koncový úsek modrého variantu je trasovaný v násypoch a zväčšej časti využíva súčasné teleso cesty I/71.

Realizáciou navrhovanej činnosti nebudú dotknuté pohľady na kultúrne pamiatky alebo významné krajinárske miesta v hodnotenom území.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Prevažná časť územia trasy navrhovanej činnosti prechádza územím, v ktorom platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny). Južné časti navrhovanej činnosti v k.ú. obce Šiatorská Bukovinka spolu s koridorom súčasnej cesty I/71 prechádzajú cez CHKO Cerová vrchovina, v tomto území platí 2. stupeň ochrany prírody a krajiny podľa § 13 vyššie citovaného zákona.

Do územia CHKO zasahujú koncové úseky navrhovanej činnosti, ide o južné a JV časti intravilánu obce Šiatorská Bukovinka. V tomto území ako už bolo spomínané prechádzajú variant - B (fialový) a variant - C (modrý) v koridore súčasnej cesty I/71. Keďže je už v súčasnosti územie CHKO v obci Šiatorská Bukovinka zaťažované jestvujúcimi dopravnými ťahmi (cesta I/71, železničná trať Filákov - Somoskőújfalu), vplyv činnosti na územie CHKO je minimálny.

Trasa modifikovaného červeného variantu je v k.ú. Šiatorská Bukovinka odklonená od I/71, v intraviláne obce východne od vodnej nádrže až k hranici SR s MR je vedená cez územie CHKO. V km 24,560 – 24,780 v dĺžke cca 240 m prechádza okrajom lesného komplexu Cerovej vrchoviny. Realizáciou činnosti v tomto úseku bude dochádzať k zvýšeniu hluku, emisií z dopravy, čo sa môže mať za následok zmenu životných podmienok pre faunu a flóru v bezprostrednom okolí cesty. Uvedený negatívny vplyv je lokálneho charakteru, nedôjde k ovplyvneniu územia CHKO Cerová vrchovina v takom rozsahu, čo by malo za následok deštrukciu ekosystému chráneného územia, pozri vplyvy na biodiverzitu, kap.7.3. Stavbu navrhujeme sadovníckymi úpravami citlivo začleniť do krajiny.

Zásah do chránených území je ho možné odôvodniť len verejným záujmom a významom navrhovanej činnosti v dotknutom regióne s dlhodobými prínosmi pre spoločnosť.

V trase navrhovanej činnosti sa nenachádzajú výtvyry, pamiatky ani chránené stromy v zmysle platnej legislatívy.

Maloplošné chránené územia

Lokality maloplošných chránených území sa nenachádzajú v dotknutom území ani jeho bezprostrednom okolí. Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na maloplošné chránené územia neboli identifikované.

Ochrana prírody v zmysle medzinárodných dohovorov

NATURA 2000

Chránené vtáčie územia

V hodnotenom území navrhovanej činnosti sa nachádzajú 2 lokality chránených vtáčích území (CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina a CHVÚ Poiplie). Samotná trasa navrhovanej činnosti, ktorá je vedená cez intravilán obce Šiatorská Bukovinka (intravilán obce je vyčlenený z územia CHVÚ) nezasahuje do lokality CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina, ide o trasu variantu B a variantu C. Preložka cesty v trase modifikovaného červeného variantu okrajovo zasahuje do CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina v dotyku s intravilánom obce Šiatorská Bukovinka. V dôsledku jeho trasovania v dosahu vplyvov existujúcich dopravných línii (I/71, železničná trať) a v blízkosti zastavanej časti obce nebude mať na CHVÚ Cerová vrchovina a Rimavská kotlina negatívny vplyv.

Navrhovaná činnosť v k.ú. Lučenec, Holiša, Trebeľovce, Fil'akovské Kováče a Prša, t.j. v úseku cca 5,0 až 9,0 km trás jednotlivých navrhovaných variantov, prechádza cez CHVÚ Poiplie. V km 8,2 trasa fialového variantu prechádza v k.ú. Fil'akovské Kováče cez líniový porast (stromoradie topoľa čierneho, likvidácia cca 5 jedincov) na poľnohospodárskej pôde, lokalita Koseniská. Ide o hniezdny biotop najmä strakoša kolesára (*Lanius minor*) a ďalších zástupcov avifauny. Trasa modrého variantu v km 7,7 zasahuje stromoradie okrajovo so záberom cca 4 jedincov, ide o slabšie vyvinuté porasty s redším zápojom. Oba varianty prechádzajú severnou časťou topoľového stromoradia, ktoré je menej hodnotné, hodnotnejšie časti ale sa nachádzajú v jej južnej časti v súbehu s poľnou cestou vedúcou z Fil'akovských Kľačian do Fil'. Kováčoviec a v súbehu s občasným vodným tokom pretekajúcim cez veľkoblukové oráčiny do potoka Suchá, pozri fotodokumentáciu v prílohách.

Uvedené skutočnosti majú len lokálny význam a nemajú nepriaznivý, resp. deštruktívny vplyv na celú lokalitu CHVÚ Poiplie. V dôsledku odstránenia časti jedincov topoľového stromoradia navrhujeme vysadiť v území rastlé stromy, napr. topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*) nie v blízkosti navrhovanej cesty, resp. existujúcich ciest v území, ale vo väčšej vzdialenosti od nich, aby na komunikáciách nedochádzalo k usmrteniam avifauny, hlavne dravcov (v blízkosti ciest nachádzajú zdroje potravy – veľkoplošné oráčiny, drobné hlodavce).

Územia európskeho významu

Navrhovaný zámer nebude zasahovať do území európskeho významu SKUEV0357 – Cerová vrchovina (lesné biotopy). Navrhovaná činnosť je vedená v blízkosti uvedenej lokality pred obcou Šiatorská Bukovinka. Prípadný negatívny vplyv z dopravy sa môže prejavovať len na okrajových častiach lesného spoločenstva, ktoré sú ovplyvňované činnosťou človeka už v súčasnosti

(obrábanie pôdy poľnohospodárskymi mechanizmami, blízkosť rodinných domov s príľahlými pozemkami a pod.). Vzhľadom na doterajšie využitie územia nepredpokladáme prítomnosť plachších druhov fauny, resp. výskyt takýchto druhov môže mať skôr náhodný charakter. V takom prípade je pravdepodobný ich presun na okolie, svojim charakterom ekvivalentné a antropickou činnosťou neovplyvnené lesné biotopy, resp. lesné spoločenstvá. Navrhovaná činnosť citlivo začlenená do krajiny pomocou sadovníckych úprav (výsadba zelene s funkciou ochrany proti hluku, prenikania smogu, pohľadovo – izolačná funkcia a pod.), nespôsobí zmenu v zložení lesného biotopu.

RAMSARSKÁ KONVENCIA

Hodnotené územie navrhovanej činnosti nie je v prekryve s lokalitami zaradenými do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach.

Iné ochranné pásma

Ochranné pásma vodných zdrojov, chránené ložiskové územia

Dotknuté územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 o vodách). Trasa navrhovanej činnosti nepretína žiadne chránené ložiskové územia, vplyv stavby na uvedené oblasti nie je negatívny.

Pri výstavbe navrhovanej činnosti bude potrebné dodržať ochranné pásma podzemných a nadzemných vedení a stavieb vymedzených STN a zákonom.

10. Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Trasa navrhovanej preložky cesty I/71v úseku Lučenec – hranica SR/MR pretína, resp. je vedená v súbehu s prvkami územného systému ekologickej stability. Prehľad prvkov ÚSES nachádzajúcich sa v hodnotenom území je uvedený v časti C, kap. II./10.

Vplyv navrhovanej činnosti na hydricko - terestrické biokoridory

Trasa navrhovanej činnosti pretína 1 krát hydricko – terestrický NRBk Ipel' na hranici v k.ú. Holiša a k.ú. Trebeľovce. Priamym vplyvom stavby komunikácie je výrub vegetácie stromov a krov v ochrannom pásme komunikácie. Kumulatívnym vplyvom odstránenia vegetácie je čiastočná likvidácia cenných biotopov a krátenie ekostabilizačných prechodných zón. Vo vzdialenosti do 500 m od navrhovanej trasy preložky cesty je už v súčasnosti uvedený prvok ÚSES zaťažený antropogénnymi vplyvmi (premostenie súčasnej cesty I/71, železničnej trate). Realizáciou stavby v jej šírkovom prevedení, resp. navrhovanou kategóriou cesty C 9,5/80 a dostatočnými premosteniami toku Ipel' v čo najkolmejšom smere nebude sprievodná brehová vegetácia biokoridoru citelne ovplyvnená.

Vplyv navrhovanej činnosti na hydrické biokoridory

Ide o RBk. Alúvium Beliny a hydrické biokoridory lokálneho významu (miestne potoky). Biokoridor prechádzajúci poľnohospodársky využívaným územím je v súčasnosti narušený antropogénnou činnosťou a atakovaný líniovými technickými prvkami s čiastočnou vykonanou úpravou toku. Na zmiernenie negatívnych vplyvov trasy technického diela je potrebné prijať opatrenia na minimalizáciu likvidácie brehových porastov so zabezpečením súčasnej migrácie živočíchov k potoku Belina (miesto napájadla) z lesných porastov Cerovej vrchoviny. Pre sfunkčnenie hydrického biokoridoru je podľa RÚSES okresu Lučenec, 1994, potrebný samostatný projekt revitalizačných úprav.

Vplyv navrhovanej činnosti na terestrické biokoridory

Ide o terestrický regionálny biokoridor RBk. Mučín – Babský vrch – Veľký Bučeň. Predstaviteľmi uvedeného biokoridoru sú najmä živočíšne spoločenstvá lesného prostredia (migrácia vysokej a diviacej zveri). Trasa navrhovanej činnosti v jednotlivých variantoch pretína terestrický biokoridor v k.ú. obce Filakovské Kováče a jej časti Kurtáň, (úsek 10,0 až 12,5 km navrhovaných variantov). Výstavbou preložky cesty I/71 môže dochádzať k možnosti vzniku bariérového efektu pre migrujúce živočíchy. Možný bariérový efekt navrhujeme eliminovať realizáciou technických opatrení – realizáciou podchodov, priepustov a pod. Vzhľadom na skutočnosť, že tento biokoridor je už v súčasnosti prerušený dvomi technickými líniovými prvkami v úseku cca 800 m (železničná trať a existujúca cesta I/71), realizáciou opatrení (priepusty pre zver s využitím morfológie terénu) nepredpokladáme narušenie migrácie živočíchov vo väčšej miere ako doteraz.

Vplyv stavby na biocentrá a genofondové plochy

V hodnotenom území navrhovanej činnosti sa podľa RÚSES okresu Lučenec, 1994, lokality regionálnych biocentier nenachádzajú. Vplyv činnosti na lokality regionálnych biocentier je nulový.

Trasa hodnotenej činnosti nezasahuje do genofondových lokalít v okolí stavby. Samotné územie CHKO Cerová vrchovina predstavuje v zmysle RÚSES okresu Lučenec, 1994 genofondovú lokalitu a zároveň biocentrum nadregionálneho významu (jadrové územie CHKO), vid'. vplyvy navrhovanej činnosti na chránené územia, kap.9., v tejto časti.

Z pohľadu vplyvov jednotlivých variantov na prvky ÚSES, optimálnou trasou preložky cesty I/71 je trasa variantu - A (červený), resp. variantu - B (fialový), ktorých trasovanie je vedené v dosahu vplyvov existujúcej cesty I/71 a železničnej trate. Na tieto technické líniové prvky si zver hodnoteného územia pri ich prekonávaní už zvyklo. Realizácia modrého variantu bude predstavovať väčšiu fragmentáciu prvkov ÚSES v hodnotenom území, pretože jeho trasa v okolí Lučenca a Filakova je vedená poľnohospodárskou krajinou s vyššou ekologickou stabilitou (Židovská hora, Krutkova hora, Kurtáň) vo väčšej vzdialenosti od súčasných líniových stavieb.

11. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

11.1. Vplyvy na poľnohospodársku výrobu

Navrhovaná činnosť prechádza prevažne poľnohospodársky využívanou krajinou. Najvýznamnejším priamym vplyvom navrhovanej činnosti je zníženie poľnohospodárskej produkcie z dôvodov trvalých a dočasných (stavebné práce) záberov poľnohospodárskej pôdy. Táto pôda bude vyňatá z pôdneho fondu.

Všeobecne dochádza k zníženiu hodnoty poľnohospodárskej produkcie vplyvom výkopových stavebných prác, montážnych prác, pri prejazde ťažkých vozidiel a vplyvom znečistenia pôdy pohonnými hmotami z využívaných mechanizmov. Stavenisková doprava bude prechádzať po vopred určených spevnených trasách, pričom bude v maximálnom možnom rozsahu využívať existujúcu cestnú sieť a samotné vybudované, resp. rekonštruované teleso cesty I/71.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde ku čiastočnému rozdrobeniu honov, čo bude mať za následok reorganizáciu poľnohospodárskej výroby v hodnotenom území a jeho okolí. Vplyv bude trvalý. Vhodným trasovaním hodnotenej činnosti a navrhovanými opatreniami v podobe preložiek a rekonštrukcií (úprav) súvisiacich ciest (poľné cesty, účelové komunikácie a pod.) v súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti budú rozdelené hony ďalej využívané, obrábané a dostupné pre poľnohospodárske mechanizmy, pozri aj časť B./kap.II/7.

Poľnohospodárske podniky

V hodnotenom území hospodári niekoľko veľkých poľnohospodárskych podnikov a samostatne hospodáriacich roľníkov. Ide o nasledujúce poľnohospodárske podniky:

- AGRO – IPEL, spol. s r.o., Holiša,
- FILAGRO plus s.r.o., Filákov,
- AGROTREND, spol. s r.o. Lučenec, Družstvo Agrospol Boľkovce, AGRO Fabianka.

AGRO – IPEL, spol. s r.o. Holiša

Poľnohospodársky subjekt obhospodaruje územie najmä v k.ú. obcí Holiša a Filákovské Kováče. Z pohľadu spomínaného poľnohospodárskeho subjektu je neprijateľné trasovanie variantu C (modrý) v úseku 4,5 – 6,5 km v dôsledku rozdrobenia najväčších a najproduktívnejších poľnohospodárskych honov (hony - Slané lúky, Malá pastva). Prijateľnejším riešením z pohľadu poľnohospodárskeho podniku je trasovanie fialového variantu v úseku 4,0 až 6,5 km. Na ďalšie plochy poľnohospodárskeho záujmu (napr. Pažiť, Koseniská) bude prístup k poľnohospodárskej pôde možný zachovaním existujúcich poľných ciest a z cesty III/571012 v smere do Holiše a súčasnej cesty I/71.

FILAGRO plus s.r.o. Filákov

Poľnohospodársky subjekt obhospodaruje územie v k.ú. Filákovské Kováče, k.ú. Filákov, k.ú. Belina, k.ú. Biskupice, k.ú. Radzovce a k.ú. Šiatorská Bukovinka. Poľnohospodársky podnik súhlasí s trasovaním navrhovanej činnosti v k.ú. obce Filákovské Kováče s tým, že je potrebné realizovať navrhované prístupy pre mechanizmy k poľnohospodárskym honom (napr. Pod cerinou - trasa modrého variantu v úseku 10,500 – 13,000 km).

Trasa červeného variantu prechádza cez k.ú. Biskupice územím s menej produkčnou ornou pôdou. Citlivejším úsekom z hľadiska záberu poľnohospodársky cenných orných plôch je úsek fialového variantu cca 18,0 – 19,0 km trasy po prekonaní potoka Belina. Ide o úrodné plochy v povodí Beliny. Navrhovaná činnosť v červenom variante v úseku trasy 16,2 – 20,0 km je oproti trase fialového variantu (úsek 15,5 – 19,0 km) optimálnejším riešením pre vedenie preložky cesty I/71 z pohľadu poľnohospodárskej produkcie a záberu poľnohospodársky cennejších orných plôch. Na ďalšie obrábané plochy bude prístup k poľnohospodárskej pôde umožnený zachovaním existujúcich poľných ciest, ktoré nebudú navrhovanou činnosťou dotknuté.

AGROTREND, spol. s r.o. Lučenec, Družstvo Agrospol Boľkovce, AGRO Fabianka

Tieto poľnohospodárske podniky obhospodarujú poľnohospodársku pôdu v severných častiach hodnoteného územia. Navrhovaná činnosť v jednotlivých variantoch je v úseku 0,0 – 2,0 km umiestnená približne do stredu honov, čo spôsobí ich rozdrobenie, avšak k poľnohospodárskym plochám zostanú zachované všetky prístupové cesty (I/71, existujúce poľné cesty) a bude zachovaná minimálna plocha pre ich obhospodarovanie.

11.2. Vplyvy na priemyselnú výrobu

Trasa navrhovanej preložky cesty I/71 bude mať pozitívny vplyv na rozvoj a reštrukturalizáciu priemyslu v území, nedotýka a nepretína sa so žiadnymi existujúcimi, resp. navrhovanými priemyselnými zónami v území. Navrhovaná komunikácia nebude tvoriť bariérový efekt pre umiestnenie priemyselných podnikov. Výstavba kvalitnejšej komunikácie môže ešte viac podporiť vznik nových ekonomických aktivít v území a skvalitnenie dopravnej situácie bude mať pozitívny vplyv na rozvoj priemyslu a podnikateľských aktivít v území. Vplyv navrhovanej cesty na priemyselnú výrobu je jednoznačne priaznivý.

11.3. Vplyvy na dopravu

Z hľadiska posúdenia jednotlivých úsekov existujúcej cesty I/71 možno konštatovať, na základe Technickej štúdie „I/71 Lučenec – hranica SR/MR“, (IPOS s.r.o., Banská Bystrica, 11/2005), že dopravná výkonnosť cesty I/71 nie je z hľadiska dopravnej kapacity kritická, avšak je nevyhovujúca v prietahoch cez sídelné útvary v hodnotenom území. Trasa cesty I/71 bude realizovaná v 2-pruhovom usporiadaní v celej dĺžke v kategórii C 9,5/80. Predpokladaná intenzita dopravy za roky 2010, 2020, 2030 a 2040 na preložke cesty I/71 v jednotlivých navrhovaných variantoch je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Predpokladaná intenzita dopravy za roky 2010, 2020, 2030 a 2040 na preložke cesty I/71 v jednotlivých navrhovaných variantoch

úsek	Variant - A					Variant - B				Variant - C			
	rok	hl. smer voz/h	prípust. intenzit.	rezerva	pozn.	hl. smer voz/h	prípust. intenzit.	rezerva	pozn.	hl. smer voz/h	prípust. intenzit.	rezerva	pozn.
1.	2010	256	730		vyhovuje	256	730		vyhovuje	256	720		vyhovuje
	2020	299	720			299	730			299	730		
	2030	307	730			307	740			307	740		
	2040	348	720	372		348	720	372		348	720	372	
2.	2010	188	910		vyhovuje	188	910		vyhovuje	188	930		vyhovuje
	2020	219	910			219	910			219	930		
	2030	225	910			225	910			225	940		
	2040	255	900	645		255	900	645		255	920	665	
3.	2010	350	680		vyhovuje	350	680		vyhovuje	350	730		vyhovuje
	2020	408	680			408	680			408	720		
	2030	420	680			420	680			420	720		
	2040	476	670	194		476	670	194		476	710	234	
4.	2010	287	640		vyhovuje	287	640		vyhovuje	287	660		vyhovuje
	2020	335	640			335	640			335	650		
	2030	344	630			344	630			344	660		
	2040	390	620	230		390	620	230		390	650	260	
5.	2010	247	750		vyhovuje	247	750		vyhovuje	247	750		vyhovuje
	2020	288	740			288	740			288	750		
	2030	296	750			296	750			296	750		
	2040	336	750	414		336	750	414		336	750	414	
6.	2010	144	720		vyhovuje	144	750		vyhovuje	144	720		vyhovuje
	2020	169	720			169	760			169	720		
	2030	173	730			173	760			173	730		
	2040	199	720	521		199	770	521		199	720	521	
7.	2010	237	720		vyhovuje	237	740		vyhovuje	237	720		vyhovuje
	2020	276	710			276	750			276	710		
	2030	284	720			284	730			284	720		
	2040	322	710	388		322	720	388		322	710	388	
8.	2010	128	820		vyhovuje	128	820		vyhovuje	128	820		vyhovuje
	2020	149	820			149	820			149	820		
	2030	154	830			154	830			154	830		
	2040	174	830	656		174	830	656		174	830	656	

(Zdroj: Dopravno-inžinierske podklady, IPOS spol. s.r.o., Banská Bystrica, 11/2005)

Úseky:

1. z.ú. I/50 – križovatka s III/071008 (Lučenec),
2. križovatka s III/71008 – križ. III/071005 (Trebeľovce),
3. križovatka s III/071005 – križ. III/571003 (Prša),
4. križovatka s III/571003 – križ. II/571 (Fiľakovo),
5. križovatka s II/571 – križ. III/571012 (Holiša),

6. križovatka s III/571012 – križ. III/571013 (Belina),
7. križovatka s III/571013 – križ. III/071016 (Čakanovce),
8. križovatka s III/071016 – k.ú. hranica SR/MR.

Z uvedeného je zrejmé, že koridor navrhovanej činnosti zvládne dopravnú záťaž v území za obdobie rokov 2010 až 2040 s dostatočnou rezervou a kategória cesty C 9,5/80 bude dopravne postačovať aj v dlhodobom výhľade v úseku Lučenec – hranica SR/MR. Uvažovanie s výkonnejšou kategóriou cesty ako je navrhovaná v kategórii C 9,5/80 nie je po prehodnotení budúcich dopravných intenzít potrebné. Pôvodná cesta I/71, resp. jej úseky, ostane v území zachovaná a bude slúžiť ako účelová komunikácia III. triedy.

Nová, v úsekoch prechádzajúcich po súčasnej ceste I/71 rekonštruovaná komunikácia, bude z hľadiska bezpečnosti lepšou alternatívou ako súčasná cesta I/71, bude mať lepšie technické parametre, zníži energetické, časové straty a prevádzkové náklady a prispeje k zlepšeniu plynulosti dopravy. Uvedenie navrhovanej činnosti v čo najkratšom termíne do prevádzky bude mať pozitívny dopad na životné prostredie v dotknutých obciach zaťažených zlou dopravnou situáciou, nadmerným hlukom z dopravy a imisnou situáciou na existujúcej ceste I/71. Ide najmä o centrálné časti obcí Biskupice, Filakovské Kováče, Radzovce, Šiatorská Bukovinka.

Presmerovanie dopravy, najmä tranzitnej, na novonavrhovaný koridor hodnotenej činnosti bude mať pozitívny vplyv aj na rozvoj hospodárskych a spoločenských aktivít v Novohradskom regióne a v jeho susedstve.

11.4. Vplyvy nadväzujúcich stavieb, činností a infraštruktúry

Navrhovaná činnosť v úseku Lučenec – hranica SR/MR bude plniť významnú úlohu v medzinárodnej doprave v súvislosti s kvalitnejším napojením územného obvodu Lučenec s Maďarskou republikou, ide o vplyv pozitívny nielen v rámci územného obvodu Lučenec, ale aj vo vzťahu presahujúceho štátne hranice SR (Novohradský región – Nográd).

V súčasnosti prebiehajú rokovania VÚC Banskobystrického kraja s Maďarskou stranou ohľadom cestnej infraštruktúry nadväzujúcej na stavbu preložky cesty I/71 (Šiatorská Bukovinka – Somoskőújfalu – Salgótarján). Na preložku cesty I/71 bude nadväzovať existujúca cesta I/21 vedúca zo Somoskőújfalu do Salgótarjánu.

Podľa vyjadrenia Maďarskej strany (MAGYAR KÖZÚT KHT, Nográd Megyei Igazgatósága, Salgótarján, 1495/2007) sa do roku 2013 neuvažuje s investičnými zámermi na ceste I/21 v úseku hranica SR/MR – Salgótarján (cesta I/21: úsek staničenia 61,127 km – 65,609 km). V súčasnosti prebieha realizácia obchvatu Salgótarjánu – 4 pruhová komunikácia, s predpokladaným ukončením prác v 1. polroku 2008.

Pre zabezpečenie funkčnosti cestnej siete v prihraničnom území je potrebné zosúladiť hierarchiu plánovanej dopravnej infraštruktúry oboch štátov a dosiahnuť jej vzájomnú previazanosť. Podľa informácií z Maďarskej strany sa na úrovni miestnych samospráv preverujú možnosti riešenia obchvatu obce Somoskőújfalu, ktoré by umožnili spätné napojenie na existujúci hraničný bod cesty I/21. Na tento zámer v súčasnosti nie je spracovaná žiadna projektová dokumentácia.

11.5. Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

Z hľadiska vybavenosti sídiel a obsluhy obyvateľstva hodnoteného územia a jeho okolia sa nepredpokladajú žiadne negatívne vplyvy preložky cesty I/71 vedúcej z Lučenca k hranici SR a MR. Navrhovaná činnosť prispeje k rozvoju rekreácie a turistiky v území, ktorý má prevažne regionálny význam. Ich postavenie sa výhľadovo môže zmeniť najmä vo vzťahu k rozvoju cezhraničných vzťahov s Maďarskou republikou, ktoré nová komunikácia pozitívne podporí.

Realizácia navrhovanej činnosti prispeje a zabezpečený plynulejší pohyb obyvateľstva dotknutých sídiel za službami do centier, bez zvýšených časových nárokov (obchvaty obcí). Pozitívny vplyv realizácie navrhovanej činnosti sa prejaví aj na rozvoji služieb a podnikateľských aktivít v Novohradskom regióne s efektom tvorby nových pracovných príležitostí.

11.6. Vplyvy na infraštruktúru

Vplyvy na infraštruktúru sa budú vyskytovať hlavne v etape výstavby navrhovanej činnosti. Z hľadiska vplyvu realizácie prekládok podzemných a nadzemných vedení inžinierskych sietí na životné prostredie v dotknutom území môžeme jednoznačne povedať, že navrhované prekládky nebudú mať trvalý negatívny vplyv na životné prostredie. Dočasne sa bude prejavovať zvýšená prašnosť a hlučnosť počas výkopových prác.

Realizácia stavby si nevyžaduje budovanie nových kapacít sociálnej a technickej infraštruktúry a bude využívať existujúce možnosti v území. Nevyhnutné bude dodržanie vzdialenosti ochranných pásiem počas výstavby.

12. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Trasa neprechádza žiadnymi pamiatkovými územiami ani nezasahuje do ostatných národných kultúrnych pamiatok. Hodnotená činnosť nebude mať negatívny vplyv na kultúrne hodnoty Novohradského regiónu.

13. Vplyvy na archeologické náleziská

V prípade, že počas výkopových prác bude nájdené archeologické nálezisko je podľa platného zákona o ochrane pamiatok investor a dodávateľ stavby povinný zabezpečiť realizáciu archeologického výskumu.

Týmto postupom sa minimalizujú negatívne vplyvy na archeologické náleziská a dôjde k zachovaniu cenných nálezísk a historických predmetov.

14. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti nebudú dotknuté paleontologické a geologické lokality.

15. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (miestne tradície)

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, miestne tradície, ľudové remeslá neboli identifikované.

16. Iné vplyvy

Vplyvom staveniskovej dopravy môže dôjsť k narušeniu pohody a kvality života obyvateľov žijúcich v okolitých obciach. Z tohto dôvodu je potrebné využívať na stavebnú dopravu v maximálnej možnej miere okolité komunikácie neprechádzajúce cez zastavané časti obcí, ako aj samotné teleso navrhovanej činnosti. Prepravné trasy budú dohodnuté s dotknutými obcami. Počas výstavby navrhovanej činnosti bude doprava stavebných hmôt realizovaná z okolitých existujúcich ložísk nerastných surovín, uprednostňujeme ložiská mimo CHKO Cerová vrchovina.

Výstavba navrhovanej činnosti bude realizovaná štandardným postupom. V miestach dotyku stavby s existujúcimi cestami bude zabezpečený postup výstavby tak, aby doprava na nich nebola paralyzovaná. Počas výstavby budú manipulačné plochy umiestňované najmä do plôch trvalého záberu.

Skládky humusu (zemníky) budú vytvorené, resp. sú navrhované v území mimo zastavaných častí obcí. Prístup k stavebným dvorom bude možný po existujúcich komunikáciách, alebo priamo po trase rozostavanej preložky cesty I/71. Počas výstavby na manipulačných plochách a stavebných dvoroch budú dodržiavané hlavné zásady technickej disciplíny s dôrazom na ochranu životného prostredia.

16.1. Vplyvy na lesné hospodárstvo

Výstavba preložky cesty I/71, v jej jednotlivých navrhovaných variantoch, prechádza lesnými porastmi, ktoré bude potrebné odstrániť. Dotknuté lesné porasty výstavbou navrhovanej činnosti sú uvedené v nasledujúcom prehľade, ktorý slúži ako orientačný odhad záberov typov lesných porastov. Ich presný záber bude známy až z následného stupňa projektovej dokumentácie a po upresnení geometrického plánu trasy.

Tab.: Zábery typov lesných porastov vyvolané realizáciou navrhovanej činnosti

Variant	Kilometer trasy	HSLT	ČLT	Názov lesného typu	LT (%)	Biotop európ. významu	Záber v (ha)
						Kód NATURA Sk / m ²	
Variant A – červený (modifikovaný)	19,050-19,110	208 – Sprašové bukové duby	2306	Lipnicová buková duby s chľapou	100	-	0,069
	23,300-23,650	208 – Sprašové bukové duby	2306	Lipnicová buková duby s chľapou	100	-	0,402
	23,830-24,100	311 – Živné hrabové duby	3305	Ostřicovo – marinková živná dubová bučina	70	9130/580,-	0,207
		208 – Sprašové bukové duby	2306	Lipnicová buková duby s chľapou	30	-	
	24,700-24,920	199 – Suché hrabové duby (O)	1310	Suchá hrabová duby na rôznych horninách	80	*91H0/2080,-	0,253
		299 – Suché bukové duby (O)	2302	Presychavá lipnicová buková duby	20	*91G0/620,-	
	24,920-24,980	109 – Suché hrabové duby	1310	Suchá hrabová duby na rôznych horninách	100	*91G0/620,-	0,069

Variant C – modrý	4,350- 4,630	111 – Živné hrabové dúbavy	1308	Produkčná hrabová dúbava na spraši	80	*91G0/620,-	0,322
			1401	Cesnačková hrabová dúbava s javorom na spraši	20	*91G0/620,-	
	11,730-11,910	311 – Živné hrabové dúbavy	3305	Ostřicovo – marinková živná dubová bučina	100	9130/580,-	0,207
	24,190-24,230	305 – Kyslé dubové bučiny	3311	Chlpaňová bučina	100	9110/580,-	0,046

Poznámka : * prioritné biotopy, (O) ochranné lesy

Vysvetlivky:

HLST - hospodárske súbory lesných typov

LHC - lesný hospodársky celok

ČLT – číslo lesného typu

LT (%) – percentuálne zastúpenie lesného typu

K najvýznamnejším negatívnym vplyvom stavby a prevádzky navrhovanej činnosti na lesné hospodárstvo patrí záber lesnej pôdy pri stavbe navrhovanej činnosti a následná ekonomická ujma spôsobená stratou produkcie drevnej hmoty. Ďalšie nepriaznivé vplyvy výrubu lesného porastu v koridore novej trasy I/71 v hodnotenom území súvisia s nepriaznivými účinkami atmosférických činiteľov na pôdu na prieseku, v jej okolí a na vzniknuté porastové okraje. Dlhotrvajúci účinok atmosférických činiteľov na lesnú pôdu, po odstránení lesného pruhu, spôsobuje zhoršenie fyzikálnych a chemických vlastností lesnej pôdy.

Realizáciou navrhovanej cesty v úseku Lučenec – hranica SR/MR v jej červenom modifikovanom variante sa predpokladá odstránenie cca 1,0 ha plôch lesných porastov, v prípade realizácie modrého variantu dôjde k odstráneniu cca 0,6 ha lesných porastov. Trasa navrhovaného fialového variantu neprechádza žiadnymi lesnými porastmi v hodnotenom území.

Z hľadiska vplyvu navrhovaného zámeru na lesné hospodárstvo sa javí trasovanie fialového variantu ako najoptimálnejšie, avšak nerieši dopravnú situáciu v Šiatorskej Bukovinke, využíva súčasné teleso cesty I/71. Modrý variant takisto nie je optimálnym riešením pre obyvateľov Šiatorskej Bukovinky, má obdobný charakter ako koncový úsek fialového variantu a navyše v severných častiach hodnoteného územia prechádza menej narušenou poľnohospodárskou krajinou s ostrovkovitými lesnými komplexmi (Židovská hora cca 4,5 km - 6 m obojstranný zárubný múr, lesné spoločenstvá Pod cerinou cca 11,8 km - 9 m obojstranný zárubný múr). Vedenie trasy v uvedených lokalitách znamená výrazný zásah do stabilizačných lesných okrajov a lesných komplexov z pohľadu stability jednotlivých typov lesných porastov.

Trasa červeného upraveného variantu sa javí ako najmenej priaznivá, avšak záber lesných porastov je spôsobený úpravou, resp. odklonom trasy zo súčasného koridoru cesty I/71 v Šiatorskej Bukovinke (na rozdiel od fialového a modrého variantu, ktoré využívajú súčasnú cestu I/71), čo na jednej strane spôsobuje čiastočný zásah do lesných spoločenstiev (v dĺžke 240 m prechádza aj cez ochranné lesy, max. záber 0,253 ha z celkových 13,26 ha plochy ochranného lesa) na druhej strane však takéto trasovanie rieši dopravnú situáciu v území a z pohľadu dopadu na miestne obyvateľstvo je najoptimálnejší. Najväčší záber lesných porastov (cca 0,402 ha) sa dotýka sprašových bukových dúbav, nejde o biotop európskeho významu.

Pre minimalizovanie nepriaznivých vplyvov zámeru na lesné hospodárstvo bude potrebné v pahorkatinných, strmších svahoch odstránených lesných úsekov opätovné spevnenie okolia koridoru navrhovanej činnosti výsadbou vhodných kríkových skupín a stromov v rámci vegetačných úprav po ukončení výstavby navrhovanej činnosti. Uprednostňujeme výsadbu domácich druhov schopných vývoja v nepriaznivejších podmienkach, vid'. Vplyvy na vegetáciu v kap.7. tejto časti.

Vplyv emisného zaťaženia lesných porastov realizáciou navrhovanej činnosti nebude viesť k ich trvalému oslabeniu a hodnotíme ho ako menej významný.

17. Priestorová syntéza vplyvov činností v území

17.1. Predpokladaná antropogénna záťaž územia, jej vzťah k ekologickej únosnosti územia

Antropogénna záťaž územia vplyvom výstavby líniovej stavby bude značná v koridore stavby. Prejavuje sa prakticky na každej zložke životného prostredia rozdielnou mierou vplyvu. Skrátene výstavby na najkratšiu možnú mieru zmierni nepriaznivé vplyvy výstavby v okolí stavby. Dôležitú úlohu zohrajú aj opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov, ktoré by sa mali ďalej rozpracovať v rámci projektu organizácie výstavby, ktorý je súčasťou ďalšej projektovej dokumentácie.

Výstavbou navrhovanej činnosti dôjde k odľahčeniu dopravy v zastavaných častiach obcí, cez ktoré súčasná cesta I/71 vyznačujúca sa bodovými závadami vo výškovom a smerovom vedení. Nová trasa sa bude využívať na diaľkovú, tranzitnú a zdrojovú (cieľovú) dopravu. Celková antropogénna záťaž sa v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti presunie zo zastavaných častí sídelných útvarov do nezastavaných. Tieto skutočnosti sa pozitívne odrazia aj na kvalite životného prostredia a na zvýšení bezpečnosti v zastavaných častiach obcí.

Z hľadiska trasovania variantov navrhovanej činnosti, najpriaznivejší vplyv na ekologickú únosnosť územia má trasa, resp. kombinácia trás fialového a modifikovaného červeného variantu, ktorá je vedená v dosahu vplyvov existujúcich dopravných línii v hodnotenom území, mimo lokalitu CHKO prechádza antropogénne zaťažovaným územím. Prekonávanie vodných tokov a záber lesných porastov v hodnotenom území nie sú navrhnuté viac ako je nevyhnutne potrebné.

Trasovanie navrhovanej činnosti v území CHKO sa snaží vyhýbať cenným lokalitám s vysokou biodiverzitou a nebude ovplyvňovať hodnotené územie v neúnosnej miere. Realizáciou činnosti odklonom od súčasného koridoru I/71 bude dochádzať k zvýšeniu hluku, emisií z dopravy, čo sa môže mať za následok zmenu životných podmienok pre faunu a flóru v bezprostrednom okolí cesty. Vplyv je lokálneho charakteru a nedôjde k ovplyvneniu územia CHKO Cerová vrchovina v takom rozsahu, čo by malo za následok deštrukciu ekosystému chráneného územia.

Vplyv navrhovanej trasy na prírodné zložky v krajine je minimalizovaný nápravnými opatreniami. Výrazné zaťaženie územia z iných zdrojov nepredpokladáme.

17.2. Priestorové rozloženie predpokladaných preťažených lokalít územia

Obytné územia

V prípade vybudovania navrhovanej činnosti krátkodobé a dlhodobé znečistenie ovzdušia poklesne v porovnaní s existujúcou cestou I/71 hlavne v dotknutých obciach, cez ktoré v súčasnosti prechádza. Vzhľadom na predpokladanú intenzitu dopravy na navrhovanej komunikácii sa neočakáva v jej okolí vzostup prípustných koncentrácií NO_x a CO, ktorý by prekračoval limitné hodnoty,

Vzhľadom na predpokladané intenzity dopravy a vedenie trás navrhovaných variantov mimo zastavaných častí sídiel, ako aj po realizácii protihlukových opatrení, budú v blízkosti dotknutého územia splnené hygienické limity podľa NV SR č. 339/2006 Z.z. Realizácia navrhovanej činnosti prispeje k vytvoreniu hlukového komfortu v zastavanom území sídelných útvarov, cez ktoré súčasná cesta I/71 prechádza.

Výstavbou navrhovanej činnosti nedôjde k vzniku nových predpokladaných preťažených lokalít hodnoteného územia z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo.

Doprava

V Dopravno – inžinierskych podkladoch (IPOS s.r.o., Banská Bystrica, 2005) boli posudzované dopravné kapacity jednotlivých medzikrižovateľských úsekov a navrhovaných úrovňových križovatiek na navrhovanej preložke cesty I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR pre výhľadové obdobie 40 rokov, z ktorého vyplýva, že trasa navrhovanej činnosti a jej kategória cesty C 9,5/80 bude vyhovovať dopravným nárokom v tomto období (2010 až 2040) a jej realizáciou nebude dochádzať ku kolíznym situáciám.

Prvky ÚSES a ochrana prírody

Hodnotené územie mimo CHKO Cerová vrchovina je ovplyvňované antropogénnymi vplyvmi, ktoré spôsobili pokles územného systému ekologickej stability. Trasa navrhovanej činnosti bude prechádzať nadregionálnym regionálnym hydricko – terestrickým biokoridorom (NRBk. Ipel'), terestrickým biokoridorom (RBk Mučín – Babský vrch – Veľký Bučeň) a hydrickými biokoridormi lokálneho významu. Uvedené biokoridory sú intenzívne znečisťované poľnohospodárskou výrobou, odpadovými splaškovými vodami z okolitých obcí nenapojených na verejnú kanalizačnú sieť (úniky zo septikov), sú atakované už existujúcimi líniovými technickými prvkami v území a pod.

Dodržaním navrhovaných opatrení (premostenie tokov v čo najkolmejšom smere, minimálne zásahy do ich sprievodných brehových vegetácií, zabránenie šíreniu invázných druhov na obnaženej pôde, náhradná výsadba znehodnotenej brehovej vegetácie atď.) budú vplyvy na uvedené prvky ÚSES redukované na únosnú mieru.

17.3. Priestorová syntéza pozitívnych vplyvov

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zlepšeniu dopravného systému regiónu a zvýšeniu bezpečnosti dopravy.

Navrhovaná činnosť v úseku Lučenec – hranica SR/MR bude plniť významnú úlohu v medzinárodnej doprave v súvislosti s kvalitnejším napojením územného obvodu Lučenec s Maďarskou republikou, ide o vplyv pozitívny nielen v rámci územného obvodu Lučenec, ale aj vo vzťahu presahujúceho štátne hranice SR (Novohradský región – Nógrád).

Zlepšené dopravné podmienky budú mať pozitívny vplyv na rozvoj výroby, služieb a podnikateľských aktivít nielen v Novohradskom regióne s efektom tvorby nových pracovných príležitostí, v rámci Banskobystrického kraja, ale pozitívne sa prejaví aj vo vzťahu so susednou Maďarskou republikou. Navrhovaná činnosť prispeje k odbremeneniu nákladnej tranzitnej dopravy prechádzajúcej cez centrá obcí, dôjde k zníženiu nehodovosti, poklesu imisií a hlukovej záťaže. Nová, pohodlnejšia dopravná trasa zabezpečí napr. plynulejší pohyb obyvateľstva dotknutých sídiel do príľahlých centier, prispeje ku zníženiu nákladov na prepravu osobnej a aj nákladnej (kamiónovej), úspore času a úspore pohonných hmôt vznikajúcich na súčasnej ceste I/71 v súčasných podmienkach.

18. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad relevantných / kľúčových právnych predpisov a doporučených limitov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov činností.

Ovzdušie a zdravotný stav		Poznámka
	Imisné limity podľa nariadenia vlády SR Vyhláškou MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, Vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z.z. o zdrojoch znečistenia ovzdušia, ktorú dopĺňa vyhláška č. 410/2003 Z.z.	sú dodržané hodnotená činnosť rešpektuje citované zákony a nariadenia
Hluk a vibrácie		
	Nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.	je dodržané
Vody		
	Zákon NR SR č. 364/2004 Zb. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)	je v súlade
	Nariadenie vlády č.249/2003 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v zmysle §81 ods.1 písm.b) zákona č.364/2004 Z.z. o vodách	k.ú. dotknutých obcí okrem k.ú. Šiatorská Bukovinka sú zaradené medzi zraniteľné oblasti
	Nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z.z, ktorým sa stanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd	hodnotená činnosť rešpektuje nariadenie
Ochrana prírody		
	Zákon č.454/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov	je v súlade
	Vyhláška MŽP SR č. 492/2006, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z. k tomuto zákonu	je v súlade
Odpady		
	Zákon NR SR č. 223/2001 Zb. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov	činnosť je v súlade
	Vyhláška č. 409/2002 Zb. o odpadoch, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č.284/2001 Z.z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov	činnosť je v súlade so zákonom
	Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z. ktorou sa ustanovuje kategorizácia odpadov a vydáva Katalóg odpadov.	všetky vznikajúce odpady sú obsiahnuté v platnom katalógu odpadov
Pamiatková starostlivosť		
	Zákon č. 49/2002 Zb. o ochrane pamiatkového fondu	nie je v rozpore
Územné plánovanie		
	Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a prislúchajúcimi vykonávacími vyhláškami	je v súlade so zákonom
Iné		
	Zákon NR SR č.245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia,	rešpektuje citovaný zákon
	Zákon NR SR č.261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií	rešpektuje citovaný zákon

18.1. Posúdenie dopadov metódou rating systém

Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť na stav životného prostredia v území sme posúdili verbálne numerickou stupnicou, tzv. rating systém.

Tab.: Stupnica pre posúdenie vplyvu v impaktovej matici metódou číselného pomeru (rating systém).

Známka ohodnotenia	Popis vplyvu
+5	Vysoký dlhodobý, nadmerne prospešný (najvyššie ohodnotenie)
+4	Vysoko prospešný, avšak krátkodobo alebo rozsahom obmedzený
+3	Významne prospešný, je však krátkodobý na veľkom území alebo dlhodobý na malom území
+2	Menej prospešný, je však dlhodobý alebo na veľkom území
+1	Menej prospešný na obmedzenom území
0	Vplyv irelevantný
-1	Menšie nepriaznivé účinky na obmedzenom území
-2	Menšie nepriaznivé účinky, ale dlhodobé alebo na väčšom území, môžu byť zmiernené ochranným opatrením alebo iným návrhom trasovania
-3	Významné nepriaznivé účinky s dlhodobým pôsobením na malom území alebo s krátkodobým pôsobením na veľkom území, môžu byť zmiernené iným návrhom trasovania
-4	Vysoko nepriaznivé účinky s krátkodobým pôsobením alebo na obmedzenom území
-5	Vysoko nepriaznivé účinky s dlhodobým a územne rozsiahlym územím (najnižšie ohodnotenie)

V hodnotení (rating systém) nie je zohľadnená váha jednotlivých vplyvov, znamená to, že rovnaké ocenenie hodnotenia dvoch vplyvov nemusí byť rovnako významné v celkovom kontexte. Účelom tejto kapitoly je získať čo najviac pozitívnych a negatívnych vplyvov posudzovanej činnosti od tímu spracovateľov Správy o hodnotení s odhadom ich významnosti podľa priloženej tabuľky s verbálne numerickou stupnicou.

Tabuľka s očakávanými vplyvmi spracovaná pomocou Metódy Rating systém je podkladom pre:

- špecifikovanie priaznivých a nepriaznivých vplyvov,
- podklad pre návrh opatrení na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov.

Tab.: Prehľad očakávaných vplyvov hodnotenej činnosti – počas výstavby navrhovanej činnosti

Prvok – činnosť	Vplyvy počas výstavby navrhovanej činnosti	Hodnotenie červený variant modifikovaný	Hodnotenie fialový variant	Hodnotenie modrý variant
Vplyvy na obyvateľstvo				
1. Pohoda života	Stavebný ruch pri výstavbe, hlučnosť, obmedzovanie miestnej dopravy	-2	-2	-2
	Pracovné príležitosti v dotknutých mestských častiach	+2	+2	+2
2. Zdravotné riziká	Hlučnosť	-1	-1	-1
	Emisie	-1	-1	-1
	Prašnosť	-1	-1	-1
	Vibrácie	-1	-1	-1
	Odpady	-1	-1	-1
Vplyvy na prírodné prostredie				
1. Horninové prostredie	Narušenie ložísk surovín	0	0	0
	Narušenie stability svahov	0	0	-1
	Znečistenie horninového prostredia	0	0	0
	Narušenie geologického podložia	0	0	0

2. Vplyvy na ovzdušie	Emisie – voľný priestor	-1	-1	-1
	Zmeny prúdenia vzduchu	0	0	0
	Zmeny vlhkosti vzduchu	0	0	0
	Zmeny teploty vzduchu	0	0	0
3. Vplyvy na povrchové vody	Znečistenie povrchových vôd	-1	-1	-1
4. Vplyvy na podzemné vody	Znečistenie podzemných vôd v širšom okolí hodnoteného územia	0	0	0
5. Vplyvy na pôdu	Záber pôd	-2	-2	-3
	Dočasný záber pôd	-1	-1	-1
	Kontaminácia pôd	0	0	0
	Erózia pôd	0	0	0
	Devastácia pôd v doprovodnom pruhu stavby	-1	-1	-1
6. Vplyvy na vegetáciu	Výrub stromovej a krovinnej vegetácie	-3	-2	-3
	Ruderalizácia plôch	-1	-1	-1
	Zmeny v pestrosti vegetácie	0	0	0
	Krátenie cenných biotopov	-1	-1	-2
	Kontaminácia rastlín	0	0	0
7. Vplyvy na živočíšstvo	Prerušenie migračných ciest	-2	-3	-3
	Hlučnosť	-1	-1	-1
	Prašnosť počas výstavby	-2	-2	-2
	Imisie	-1	-1	-1
	Znečistenie pôdy	-1	-1	-1
	Znehodnotenie biotopov	-1	-1	-2
Vplyvy na krajinu				
1. Štruktúra krajiny	Deliaci účinok	-1	-1	-1
	Asanácia objektov	-2	-3	-2
	Dopravné väzby v území	-1	-2	-2
2. Scenéria krajiny	Objekty násypov a zárezov	-1	-2	-2
	Objekty mostov	-1	-1	-2
3. Chránené územie prírody	Ovplyvnenie veľkoplošných chránených území	0	0	0
	Ovplyvnenie maloplošných chránených území	0	0	0
4. ÚSES	Zmeny v prieniku regionálneho biokoridoru	0	-1	-1
	Zmeny v prieniku nadregionálneho biokoridoru	-2	-2	-2
	Ovplyvnenie regionálnych biocentier	0	0	0
Urbánny komplex a využitie krajiny				
1. Sídla	Deliaci účinok komunikácie	0	0	0
	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru	0	0	0
	Vplyvy na archeologické náleziská	0	0	0
2. Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	-1	-1	-2
	Devastácia pozemkov v etape výstavby	-1	-1	-1
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	-1	-1	-1
3. Priemysel a služby	Vplyvy hlučnosti, emisií a vibrácií	0	0	0
	Rozvoj priemyselných a regionálnych aktivít	+5	+3	+3
4. Doprava	Návaznosť na miestne komunikácie	-1	-1	-1
	Zaťaženosť miestnych komunikácií	-1	-1	-1
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby	-1	-1	-1
5. Služby, rekreačné priestory, cestovný ruch	Obmedzovanie služieb v dôsledku výstavby	0	0	0
6. Infraštruktúra	Vplyvy križovania s vodovodmi, plynovodmi	-1	-2	-1
	Vplyvy križovania s NN, VN, VVN	-1	-2	-1
7. Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	-3	0	-3
	Vplyv emisií	-1	-1	-1
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	-2	0	-2

Tab.: Prehľad očakávaných vplyvov hodnotenej činnosti – počas prevádzky navrhovanej činnosti

Prvok – činnosť	Vplyvy počas prevádzky navrhovanej činnosti	Hodnotenie červený variant modifikovaný	Hodnotenie fialový variant	Hodnotenie modrý variant
Vplyvy na obyvateľstvo				
1. Pohoda života	Pohoda a kvalita života	+5	+3	+3
	Bariérový efekt, pocit izolovanosti	0	0	0
	Pracovné príležitosti v dotknutých obciach	0	0	0
	Zvýšenie kvality dopravy v obciach po zmene intenzity dopravy v dôsledku výstavby komunikácie	+5	+3	+2
2. Zdravotné riziká	Hlučnosť	+3	+3	+3
	Emisie	+3	+3	+3
	Vibrácie	0	0	0
	Prašnosť	0	0	0
	Odpady	0	0	0
	Nehodovosť	+3	+3	+3
Vplyvy na prírodné prostredie				
1. Horninové prostredie	Narušenie stability svahov	0	0	0
	Znečistenie horninového prostredia	0	0	0
	Narušenie geologického podložia	0	0	0
2. Vplyvy na ovzdušie	Emisie – voľný priestor	0	0	0
	Zmeny prúdenia vzduchu	0	0	0
	Zmeny vlhkosti vzduchu	0	0	0
	Zmeny teploty vzduchu	0	0	0
3. Vplyvy na povrchové vody	Znečistenie povrchových vôd z odtoku zrážkových vôd z povrchu vozovky	-1	-1	-1
4. Vplyvy na podzemné vody	Znečistenie podzemných vôd v širšom okolí hodnoteného územia z odtoku vôd z atmosférických zrážok z povrchu vozovky	0	0	0
5. Vplyvy na pôdu	Kontaminácia pôd	-1	-1	-1
	Erózia pôd	0	0	0
	Devastácia pôd v doprovodnom pruhu stavby	-1	-1	-1
6. Vplyvy na vegetáciu	Ruderalizácia plôch	-1	-1	-1
	Zmeny v pestrosti vegetácie	0	0	0
	Fragmentácia cenných biotopov	-1	-1	-2
	Kontaminácia rastlín	0	0	0
	Výsadba nových drevín	+2	+2	+2
7. Vplyvy na živočíšstvo	Prerušenie migračných ciest, bariérový efekt	-1	-2	-2
	Ohrozenie genofondu	-1	-1	-2
	Znehodnotenie biotopov	-2	-2	-3
Vplyvy na krajinu				
1. Štruktúra krajiny	Deliaci účinok	0	0	-1
	Zmeny funkcií územia	0	0	0
	Dopravné väzby v území	+3	+3	+3
2. Scenéria krajiny	Objekt navrhovanej cesty	-1	-3	-3
	Objekty mostov	0	0	-2
	Plynulosť a vodiaci účinok trasy	0	0	0
	Vizuálna percepcia	-1	-1	-2
3. Chránené územie prírody	Ovplyvnenie veľkoplošných chránených území	0	0	0
	Ovplyvnenie maloplošných chránených území	0	0	0
4. ÚSES	Zmeny v prieniku regionálneho biokoridoru	-1	-1	-1
	Zmeny v prieniku nadregionálneho biokoridoru	-1	-1	-1
	Ovplyvnenie regionálnych biocentier	0	0	0

Urbánný komplex a využitie krajiny				
1. Sídla	Deliaci účínok komunikácie	-1	-1	-3
	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	0	0	0
	Vplyv na archeologické náleziská	0	0	0
	Vplyvy na nadväzujúce stavby	+2	+2	+2
2. Poľnohospodárstvo	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	-1	-1	-1
	Záber poľnohospodárskej pôdy	-1	-1	-2
	Obmedzenia výstavby poľnohospodárskych objektov v doprovodnom pruhu komunikácie	0	0	-1
3. Priemysel a služby	Deliaci účínok	0	0	0
	Vplyvy hlučnosti, emisií a vibrácií	0	0	0
	Rozvoj priemyselných aktivít	+3	+3	+3
	Rozvoj obcí a miest z dôvodu napojenia na medzinárodnú cestnú sieť	+3	+2	+2
4. Doprava	Návaznosť na miestne komunikácie	+3	+3	+2
	Zaťaženosť miestnych komunikácií	+4	+2	+2
	Minimalizácia prevádzkových nákladov údržby (čistenie, zimná údržba, bežné opravy, značenie a pod.) v porovnaní s nultým variantom	+2	+2	+2
	Minimalizácia nákladov na prevádzku (úspory času, PHM, opotrebovanie vozidiel) v porovnaní s nultým variantom	+3	+3	+3
	Bezpečnosť dopravy v porovnaní s nultým variantom	+3	+3	+3
5. Služby, rekreačné priestory, cestovný ruch	Rozvoj služieb	+3	+3	+3
	Rozvoj cestovného ruchu v regióne	+3	+3	+3
	Vplyv na návštevnosť turistických centier v regióne	+2	+2	+2
6. Infraštruktúra	Vplyvy na infraštruktúru	0	-1	0
7. Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	-2	0	-1
	Vplyv emisií	-1	-1	-1
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	-1	0	-1

19. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií)

Riziká počas výstavby navrhovanej činnosti

Na základe vybraného variantu je nutné geodetické zameranie predmetného územia hlavne s ohľadom na overenie trás inžinierskych sietí, ktorých sa stavba dotkne. Presným geodetickým zameraním a podrobným inžiniersko-geologickým prieskumom prípadne korigovať trasu v rámci uvažovaného koridoru tak, aby sa predišlo možným haváriám na existujúcich podzemných vedeniach počas výstavby činnosti (dodržiavanie ochranných pásem podzemných a nadzemných vedení a stavieb vymedzených STN a zákonom).

V etape výstavby preložky cesty I/71 je možné znečistenie podzemných vôd v územiach stavebných dvorov a zemníkov pri manipulácii s ropnými látkami.

Počas výstavby navrhovanej činnosti môžu ďalej vzniknúť málo pravdepodobné, v minimálnom rozsahu a aj to bežné riziká, nehody súvisiace priamo so stavebnou činnosťou (ako napr. zanášanie vodných tokov a plôch stavebným materiálom zo stavebných prác, únik ropných látok z mechanizmov a pod.) Ich vylúčenie je podmienené dodržiavaním platných právnych predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Riziká počas prevádzky navrhovanej činnosti

Možným rizikom sú dopravné nehody s následným prerazením obalu prepravovaných látok alebo vyliatím ropných látok z nádrže vozidla. Zdolanie takejto havárie je zabezpečené vypracovaným havarijným plánom a vybavením záchranných vozidiel havarijným materiálom – absorbenty pre likvidáciu takejto nehody.

Iné riziká

Z hľadiska výsledkov environmentálneho hodnotenia vplyvov činnosti konštatujeme, že nie sú nám známe zásadné problémy, o ktorých by neexistovali potrebné informácie a prijateľné návrhy na ich riešenie.

IV. Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie

1. Územnoplánovacie opatrenia

Navrhujeme zapracovať hodnotenú trasu navrhovanej cesty C 9,5/80 v úseku Lučenec – hranica SR/MR po vydaní záverečného stanoviska MŽP SR s návrhom optimálneho variantu do pripravovaných a aktuálnych územnoplánovacích dokumentácií dotknutých sídelných útvarov.

2. Technické odporúčania k vedeniu trasy navrhovanej činnosti

Variant – A (červený, modifikovaný)

- km 9,0 – realizácia priepustu pre zver popod navrhovanú činnosť,
- km 10,2 – realizácia priepustu, podchodu s využitím premostenia ponad melioračný kanál pre menšie a stredne veľké cicavce (kuna, líška, srnčia zver, diviaky a pod.), realizácia optických výstražných zariadení,
- km 17,8 – realizácia podchodu pre živočíšne spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine s využitím osadenia mostnej konštrukcie v poľnohospodárskej krajine (lokalita Zimovisko) v dĺžke cca 110 m s dostatočnou vzdialenosťou osadenia pilierov,

- úsek km 19,0 – 19,4 - využitie navrhovaného mostného objektu (premostenie cesty I/71, železničnej trate a potoka Belina), mostový podchod pre migráciu živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi v údolí Beliny,
- km 20,0 – navrhujeme výsadbu remízky v území s cieľom nasmerovania zveri na lokalitu Malá Belina, mimo lokalitu Pod lesom v k.ú. Radzovce,
- v úsekoch km 22,7 až 23,0, km 23,9 – 25,0 – navrhujeme realizáciu funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese navrhovanej činnosti pre zabezpečenie migrácie obojživelníkov.

Variant – B (fialový)

- v úseku km 8,0 až 9,0 - realizácia podchodu pod preložku cesty I/71 (migrácia vysokej a diviačej zveri k potoku Suchá – terestrický biokoridor, lokalita Koseniská), realizácia optických výstražných zariadení, navádzacia zeleň,
- v úseku cca km 9,3 až 10,1 – vybudovanie podchodu pre migrujúcu zver s využitím premostenia melioračného kanála, priepust pre menšie a stredne veľké živočíchy,
- km 17,1 – migrácie živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi, osadenie mostu s využitím terénnej depresie v území obrábaných poľnohospodárskych kultúr),
- v úseku km 18,3 až 19,2 nutné oplatenie navrhovanej činnosti v dôsledku častej migrácie zvery z lesných spoločenstiev Cerovej vrchoviny k potoku Belina,
- km 19,5 – navrhujeme výsadbu remízky v území s cieľom nasmerovania zveri na lokalitu Malá Belina, mimo lokalitu Pod lesom v k.ú. Radzovce,
- úsek km 23,0 až 25,0 – navrhujeme vybudovať funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese navrhovanej činnosti pre zabezpečenie migrácie obojživelníkov.

Variant – C (modrý)

- km 5,3 – premostenie žel. trate, cca 9,0 m (možný prechod zver, ktorá si už na líniový prvok v území zvykla),
- v úseku km 7,0 až 9,0 - realizácia podchodu pod preložku cesty I/71 (migrácia vysokej a diviačej zveri k potoku Suchá – terestrický biokoridor, lokalita Koseniská), realizácia optických výstražných zariadení, navádzacia zeleň,
- km 10,2 – realizácia priepustu, podchodu s využitím premostenia ponad melioračný kanál pre menšie a stredne veľké cicavce (kuna, líška, srnčia zver, diviaky a pod.),
- v km 12,3 a v km 12,5 – návrh premostenia cez terénnu depresiu, lokalita Hradište, umožnenie prechodu najmä vysokej a diviačej zveri migrujúcej z lesných komplexov Pod cerinou k potoku Belina,
- km 17,2 – realizácia podchodu pre živočíšne spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine s využitím osadenia mostnej konštrukcie v poľnohospodárskej krajine (lokalita Zimovisko) v dĺžke cca 110 m s dostatočnou vzdialenosťou osadenia pilierov,
- úsek km 18,3 – 18,7 - využitie navrhovaného mostného objektu (premostenie cesty I/71, železničnej trate a potoka Belina), mostový podchod pre migráciu živočíšnych spoločenstiev viažucich sa na biotopy kultúrnej stepi v údolí Beliny,
- km 23,0 až 25,0 – realizácia funkčných podchodov (rámový, klenbový) v telese navrhovanej činnosti v dôsledku migrácie obojživelníkov.

3. Technické a technologické opatrenia

Doprava, hluk a vibrácie

V etape výstavby minimalizovať prejazdy ťažkých mechanizmov obcami a vylúčiť premávku v čase nočného klľudu a zároveň usmerňovať presun hmôt a mechanizmov na stavenisko po trasách dohodnutých s dotknutými sídelnými útvarmi.

Vplyvom staveniskovej dopravy môže dôjsť k narušeniu pohody a kvality života obyvateľov žijúcich v okolitých obciach. Z tohto dôvodu je potrebné využívať na stavebnú dopravu okolité komunikácie neprechádzajúce cez obce a samotné teleso už postavenej cesty.

Na eliminovanie nepriaznivého účinku hluku počas prevádzky je potrebné zrealizovať protihlukové opatrenia. Protihlukovým opatrením by sa malo dosiahnuť dodržanie prípustných hladín hluku v blízkosti dotknutého územia. Konkrétne geometrické parametre navrhovaných PH clôn s ich bariérovým účinkom budú upresnené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie (DÚR). Údaje o umiestnení protihlukových stien sa nachádzajú v časti B, kapitole II./4.

Pôda

V priebehu výstavby navrhovanej činnosti musí byť zhrnutá ornica a podorničná vrstva, ktoré budú uložené v zemníkoch. Zemníky nebudú trvalé, pretože materiál zo zemníkov bude využitý po ukončení stavebnej činnosti na rekultiváciu zárezov, cestných násypov a terénnych úprav blízkeho okolia. V súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy môže byť s nimi nakladané aj inak. Po vybudovaní preložky cesty je potrebné navrhnúť a zrealizovať rekultivácie dočasne zabratých plôch pôd modifikovaných ďalším spôsobom ich užívania.

Povrchové a podzemné vody

Zabezpečiť, aby nasadené stroje a strojné zariadenia stavby neznečisťovali a neznižovali kvalitu povrchových a podzemných vôd dotknutého územia, resp. dotknutej obce. Zabezpečiť a v priebehu výstavby dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými látkami a kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov. Zabezpečiť hospodárnu manipuláciu so stavebnými materiálmi, ktoré sa dostanú do styku s povrchovými vodami a neumiestňovať sklady materiálov a stavebného odpadu a vozový park mimo staveniska.

Počas prevádzky používať šetrné, resp. inertné posypové materiály, ktoré nemajú výrazne negatívny vplyv na okolie (vegetácia, povrchové vody, pôda a pod.). Pre prípad havárií použiť plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd.

Pri realizácii úprav (preložiek) vodných tokov odporúčame prijať také technické opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov (spevnenie koryta s dostatočným premostením preloženého úseku proti zosuvu pri prejazdoch stavebných mechanizmov, zabezpečenie ich dobrého technického stavu proti úniku ropných látok, vyložiť dno koryta potočnými valúnmi do priepustného lôžka), aby vplyvy stavby nezhoršovali odtokové pomery v území (znefunkčnenie toku), nebola ohrozená akosť povrchových vôd, neboli zmenené hydraulické podmienky v koryte toku.

Odpadové vody z povrchového odtoku budú odvádzané systémom cestných priekop do najbližších vodných tokov cez odľučovače ropných látok, resp. vsakovanie do terénu v zmysle legislatívnych predpisov (zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách) a požiadaviek správcov tokov v hodnotenom území.

Migračné trasy

Priečne údolia, depresie s vodnými tokmi so sprievodnými brehovými porastmi je treba prekonávať tak, aby pri splnení technických podmienok bola v návrhu individuálne zhodnotená výška mostu podľa biologickej hodnoty koridoru a tak boli minimalizované výrubu brehových porastov (najkolmejšie osadenie mostných konštrukcií).

Zrealizovať premostenia existujúcich vodných tokov tak, aby vytvorili dostatočný migračný priestor. Bariérový efekt novej komunikácie budú zmierňovať úseky mostných objektov a priepustov. Mostné objekty vhodných veľkostných parametrov musia vytvoriť dostatočný podchodný priestor a výšku (zachovanie migračnej čiary o šírke 1,5 m). Samotné mostné objekty s prirodzenou úpravou pod nimi, ktorá nebude obmedzovať pohyb obojživelníkov (vylúčiť kamenné nahádzky) a vegetačné úpravy na kužeľových násypoch a priľahlých svahoch komunikácií, vytvoria prijateľné podmienky pre migráciu živočíchov. Objekty mostov budú využívané pre vysokú zver, diviačiu, šelmovité druhy, priepusty pre drobnejšie formy živočíchov.

Na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na migráciu obojživelníkov bude potrebné vybudovať v cestných násypoch systém rámových a klenbových priepustov. Na zlepšenie funkcie podchodu pre živočíchy môže slúžiť aj vhodné rozmiestnenie kmeňov stromov.

Začlenenie nových objektov do krajiny

Opatrenia zachovania krajinného obrazu spočívajú v obmedzení likvidácie vegetácie na minimum a rekultivácii poškodených porastov a poškodenia krajinej štruktúry v otvorenom priestore. Z hľadiska scenérie spočívajú úpravy v zmierňovaní dopadov navrhovanej činnosti s architektonickým prevedením technických diel a objektov trasovania – napr. mostných konštrukcií a pod.

V ďalšom stupni projektového riešenia stavby navrhujeme ešte nájsť alternatívne riešenie pre vedenie trasy modifikovaného červeného variantu v úseku nad vodnou nádržou s následným citlivým začlenením stavby do krajiny.

Po ukončení stavebnej činnosti musí byť okolie stavby rekultivované a zaradené do krajiny vegetačnými a sadovníckymi prácami. Navrhujeme začleniť hodnotené technické dielo do krajiny sadovníckymi úpravami. Uprednostňujeme výsadbu domácich druhov schopných vývoja v nepriaznivejších podmienkach, pozri vplyvy na vegetáciu časť C, kap.III./7./7.1.

Odpady

Odpady, ktoré vzniknú počas výstavby preložky cesty I. triedy môžu byť využité priamo na stavbe. Nevyužitý odpad budú vyvezené na riadené skládky v okolí. Vzniknutý odpad z búracích a výkopových prác monitorovať na prítomnosť škodlivých látok a podľa výsledkov ho zneškodniť v súlade s platnou legislatívou.

Realizátor stavby zabezpečí likvidáciu odpadov vzniknutých pri stavbe podľa zistených druhov odpadov v rámci platnej legislatívy, t.j. v zmysle zákona o odpadoch č.223/2001 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 409/2002 Z.z. a v maximálnej miere v rámci stavebných prác.

Objekty pamiatkového záujmu

Počas realizácie zemných prác zabezpečiť archeologický dozor, podľa potreby realizovať archeologický prieskum.

Technologické opatrenia

Navrhujeme umiestniť lapače ropných látok v úsekoch križovania trasy s vodohospodárskymi vodnými tokmi v dotknutom území, v blízkosti vodných plôch a pod. Ďalej je potrebné zabezpečiť a v priebehu výstavby navrhovanej činnosti dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými látkami a kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov.

4. Organizačné a prevádzkové opatrenia

Náhrady za zabraté pozemky a nehnuteľnosti budú riešené v rámci platnej legislatívy.

Za účelom zmiernenia negatívnych vplyvov stavby na scenériu krajiny a ako kompenzácia za výrub drevín a zásah do biotopov európskeho významu budú navrhované vegetačné úpravy (napr. výsadba násypov a zárezov telesa cesty, úprava a výsadba priestorov križovatiek). V prípade realizácie náhradnej výsadby je potrebné zohľadniť požiadavky príslušného orgánu životného prostredia.

Náhrady za zásah do biotopov európskeho významu a za výrub stromov budú riešené v rámci platnej legislatívy.

5. Iné opatrenia

Pokiaľ pri zemných prácach v etape výstavby navrhovanej činnosti dôjde k archeologickým nálezom, budú informované príslušné dotknuté úrady. Počas zemných prác (odhumusovanie trasy) realizácie navrhovanej činnosti bude potrebný archeologický dozor.

V prípade objavenia prírodného zdroja minerálnej vody, plynov alebo emanácií v etape realizácie navrhovanej činnosti, je povinnosťou dodávateľa stavby, podľa zákona NR SR č. 80/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, oznámiť tento výskyt Ministerstvu zdravotníctva SR, a to do 15 dní od takéhoto zistenia.

6. Vyjadrenie k technicko – ekonomickej realizovateľnosti opatrení

Navrhované environmentálne opatrenia sú z technického aj ekonomického hľadiska realizovateľné.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti pre výber optimálneho variantu

Navrhovaná činnosť „Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR“ je hodnotená v troch variantoch líšiacich sa trasovaním v krajine.

Pre výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti sme stanovili nasledovné kritéria, ktoré považujeme za rovnako dôležité:

- vplyvy na obyvateľstvo - zaťaženie územia hlukom a emisiami,
- vplyvy na prírodné prostredie – najmä na chránené územia, lokality NATURA 2000,
- vplyvy na krajinu – štruktúra a scenéria krajiny,
- vplyvu na urbánny komplex – vplyvy na dopravu, služby a rekreáciu,
- technicko-ekonomické kritéria.

Okrem týchto variantov sme v predloženej Správe o hodnotení posudzovali aj variant nulový, t.j. stav, ktorý by nastal ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

2. Výber optimálneho variantu

Nulový variant

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti, ostane komunikačná sieť v takom stave, v akom sa nachádza v súčasnosti, so súčasnými vstupmi a výstupmi do okolia. Doprava bude realizovaná po existujúcej cestnej sieti v územnom obvode Lučenec.

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti zostane rozhodujúcim dopravným ťahom v smere Lučenec – hranica SR/MR súčasná cesta I/71, na ktorej sa v budúcnosti predpokladá rast najmä tranzitnej dopravy. Cesta I/71, ktorá nezodpovedá parametrom cesty I. triedy (napr. bodové závary v smerovom vedení) bude naďalej slúžiť ako hlavná dopravná tepna v smere od Lučenca k hranici s Maďarskou republikou. Nerealizáciou navrhovanej preložky cesty I/71 bude dochádzať k prekročeniu prípustnej intenzity dopravy, čo sa prejaví na ešte väčšom zhoršení priepustnosti, plynulosti dopravy, bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov dotknutých sídiel a následne bude dochádzať k nárastu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie v území: zvýšenie hlukovej záťaže, zhoršenie imisnej situácie, zvýšenie rizika nehodovosti atď.

Porovnanie variantov

Navrhované varianty sme porovnávali z hľadiska vyššie uvedených kritérií ako i kritérií uvedených v nasledujúcom prehľade:

Tab.: Prehľad základných technicko – ekonomických ukazovateľov navrhovaných variantov hodnotenej činnosti

P.č.	Technické a ekonomické kritériá/ ukazovateľ		m.j.	Variant		
				A - červený	B - fialový	C - modrý
1.	Dĺžka variantu		m	26 749	26 265	26 133
2.	Úpravy úrovňových križovatiek		ks	9	8	8
3.	Mosty	počet	ks	23	23	23
		dĺžka	m	1 468	1 355	1 663
		plocha	m ²	13 231	12 245	14 364

4.	Tunely	celk. bm	-	-	-
5.	Zárubné a oporné múry – spolu	m	1 650	1 390	3 250
	z toho zárubné múry	m	900	640	1 800
6.	Preložky, rekonštrukcie – nové cesty	km	3,10	2,50	3,40
7.	Preložky tokov	m	900	900	900
8.	Asanácie objektov	ks	5	7	4
9.	Ochrana vodovodov	m	230,0	198,0	246,0
10.	Ochrana plynovodov VTL	m	96,0	246,0	96,0
11.	Prekládka vedení VN	m	2 700	3 000	2 800
12.	Protihlukové steny	m	200	300	-
13.	Náklady	mld.sk	2,72	2,42	3,36
14.	Profil	kateg.	C 9,5/80	C 9,5/80	C 9,5/80

Tab.: Ukazovatele kubatúr v rámci výstavby stavby (výkopy a násypy) - v m³

Navrhovaná činnosť	Výkopy (m ³)	Násypy (m ³)	Nedostatok násypového materiálu (m ³)
Variant červený	402 900	470 800	67 900,0
Variant fialový	328 800	508 900	180 100,0
Variant modrý	628 800	712 600	83 800,0

Tab.: Environmentálne kritéria (zábery chránených území, lokality NATURA 2000)

Typ chráneného územia/prvku ÚSES	A – červený , modifikovaný (ha)		B – fialový (ha)		C – modrý (ha)	
	Plocha záber	% z CHÚ	Plocha záber	% z CHÚ	Plocha záber	% z CHÚ
CHKO Cerová vrchovina (16 280,0 ha)	3,335	0,020	1,897	0,011	1,897	0,011
Územie európskeho významu Cerová vrchovina – lesné biotopy SKUEV0357 (2626,48 ha)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Navrhované chránené vtáčie územie Cerová vrchovina a Rimavská kotlina (31 183 ha)	1,196	0,003	0,0	0,0	0,0	0,0
Navrhované chránené vtáčie územie Poipлие (9 235 ha)	2,31	0,025	4,48	0,048	4,25	0,046

Na základe komplexného posúdenia očakávaných vplyvov činnosti preložky cesty I/71 v úseku Lučenec – hranica SR/MR na životné prostredie v hodnotenom území a splnenia opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie považujeme realizáciu stavby za jednoznačne prijateľnú a z hľadiska vplyvov na životné prostredie výhodnejšiu ako nultý variant.

Ďalej uvádzame silné a slabé stránky jednotlivých navrhovaných variantov:

Variant - A (červený), modifikovaný

- od začiatku trasy (km 0,0 až cca po km 2,0) v k.ú. mesta Lučenec je vedený v novej polohe oproti pôvodnej trase. Odklonom trasy od telesa súčasnej cesty I/71 bola akceptovaná požiadavka mesta Lučenec, t.j. súčasná cesta I/71 bude ponechaná ako miestna účelová a nedôjde k zamedzeniu prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves,

- cez zastavané územie obce Radzovce je vedený v koridore v súlade s ÚP sídelného útvaru, rieši obchvat Biskupíc, Fil'akovských Kováčoviec (po km 11,3, nesúhlas s vedením trasy v úseku 11,3 až 13,0 – nutná asanácia, neriešenie dopravy v časti Kurtáň, potrebný pruh pre pomalé vozidlá, najhoršie pozdĺžne sklony),
- v úseku 16,0 až 20,0 prechádza menej produkčnými poľnohospodárskymi plochami bez negatívnych ohlasov obhospodarujúceho subjektu a nezamedzuje migrácii živočíchov,
- najvyšší záber poľnohospodárskej (menej produkčnej) a lesnej pôdy,
- v k. ú. obce Šiatorská Bukovinka je trasa odklonená od trasy pôvodného červeného variantu, súčasné teleso cesty I/71 bude využívať v minimálnej miere, rieši dopravné nároky a priaznivý dopad na obyvateľstvo v obci Šiatorská Bukovinka,

Variant - B (fialový)

- trasa v úseku 0,0 – 2,0 km v dôsledku využívania časti telesa súčasnej cesty I/71 zamedzuje prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves,
- trasa v severných častiach hodnoteného územia (úsek 2,0 – 6,5 km) využíva racionálne existujúci koridor cesty I/71, v tomto úseku nepôsobí negatívne na scenériu krajiny a zároveň nezasahuje do cenných lokalít s vyššou hodnotou biodiverzity a nespôsobuje fragmentáciu prvkov ÚSES, biotopov,
- v úseku 7,0 až 10,5 km prechádza veľkoblokovými oráčinami a obchádza Fil'akovské Kľačany a zastavané časti obce Fil'akovské Kováče,
- v úseku 11,5 – 13,0 km sčasti zasahuje do zastavaného územia časti obce Fil'akovské Kováče - časť Kurtáň, nutná asanácia objektu, *zásadný nesúhlas s trasovaním uvedeného úseku (stanovisko obce Fil'akovské Kováče)*,
- v úseku 15,5 až 19,0 km záber produkčných pôd hlavne v povodí Beliny, zamedzenie prístupu migrácie vysokej a diviačej zveri k napájadlu (potok Belina),
- najnižší záber poľnohospodárskej pôdy a žiadny záber lesnej pôdy v hodnotenom území,
- najvyšší počet asanácií objektov,
- cez zastavané územie obce Radzovce je vedený v koridore v súlade s ÚP sídelného útvaru, rieši obchvat Biskupíc,
- v intraviláne obce Šiatorská Bukovinka je trasovaný v koridore súčasnej cesty I/71, čo nerieši súčasné ani budúce dopravné nároky.

Variant- C (modrý)

- trasa v severných častiach hodnoteného územia prechádza menej narušenou poľnohospodársky využívanou krajinou hlbokými zárezmi, prechádza cez lesné komplexy s vyššou biodiverzitou (Židovská hora, Pod cerinou),
- nová dominanta v otvorenej krajine (narušenie scenérie krajiny), vytvára tzv. hluchý priestor medzi existujúcou cestou I/71 a samotným telesom preložky cesty I/71 – úsek 2,0 až 6,5 km,
- v úseku km 4,5 až 6,5 prechádza cez produkčnú poľnohospodársku pôdu s nesúhladom obhospodarujúceho subjektu,
- vyššia technická náročnosť, je najdrahší a najkratší,
- najvyšší záber poľnohospodárskej pôdy,
- v k.ú. obcí Fil'akovské Kováče, Biskupice je vedený obchvatom, cez zastavané územie obce Radzovce je vedený v koridore v súlade s ÚP sídelného útvaru,

- v k.ú. mesta Lučenec je v dôsledku využívania časti telesa súčasnej cesty I/71 dôjde k zamedzeniu prístupu motorových vozidiel k časti Fabianka, cintorínu Opatová, časti Malá Ves,
- v intraviláne obce Šiatorská Bukovinka je trasovaný v koridore súčasnej cesty I/71, čo nerieši súčasné ani budúce dopravné nároky.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Ako najoptimálnejšie riešenie z pohľadu komplexného posúdenia vplyvov činnosti na životné prostredie, súčasných a výhľadových dopravných nárokov a ich dopad na obyvateľstvo dotknutých sídelných útvarov, je kombinácia trás jednotlivých navrhovaných variantov. Navrhujeme viesť preložku cesty I/71 v nasledujúcom koridore:

- úsek staničenia km 0,0 – 2,0 variant - A (červený, modifikovaný),
- úsek staničenia km 2,0 – 10,7 variant - B (fialový),
- úsek staničenia km 10,3 – 13,5 variant - C (modrý),
- úsek staničenia km 14,0 – 22,2 variant - A (červený),
- úsek staničenia km 22,2 – 26,2 variant - A (červený, modifikovaný),
- úsek staničenia km 26,2 – 26,7 variant - A (červený).

VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy

1. Program monitorovania od začatia stavby, v priebehu výstavby a počas činnosti

Monitoring dopravy

Pred a počas výstavby navrhovanej preložky cesty I/71 navrhujeme kontinuálny monitoring dopadu jej prevádzky na intenzitu a kvalitu dopravy na okolitých komunikáciách a aj na jej samotnom telese.

Monitoring hluku

Počas prevádzky hodnotenej činnosti navrhujeme monitoring jeden krát ročne v blízkosti dotknutých obcí a miest (Fil'akovské Kováče s časťami Kurtáň a Fil'akovské Kl'ačany, Radzovce, Biskupice, Šiatorská Bukovinka), v priebehu 2 rokov od sprevádzkovania. Na základe výsledkov zvážiť postup ďalšieho monitoringu.

2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrolu dodržiavania stanovených podmienok navrhujeme vykonávať formou predkladania záverečných správ z monitorovacích prác navrhovateľom všetkým zúčastneným stranám (povoľujúci orgán, dotknutý orgán, spracovateľ tejto dokumentácie – firma Ekojet s.r.o.) a to v ročných intervaloch.

VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať

Údaje pre spracovanie správy o hodnotení poskytli:

- Technická štúdia „I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, november 2005
- Technická štúdia – doplnok, H+L Project s.r.o., Bratislava, 11/2007
- GEOFOND Bratislava, ložiskové územia (dobývacie priestory, chránené ložiskové územia), zosuvy, banské diela,
- Lesoprojekt Zvolen, 2007, porastové mapy
- SHMÚ, údaje z NEIS, kvalita a kvantita povrchových vôd,
- Dopravno – Inžinierske podklady, IPOS s.r.o., Banská Bystrica, november 2005,
- ŠÚ SR, údaje o produkcii odpadov, údaje o obyvateľstve,
- ŠOP SR CHKO Cerová vrchovina, informácie o biote chránených území, biotopov európskeho významu a ich lokalizácia v pôsobnosti pracoviska,
- Dotknuté sídelné útvary.

Geografická databáza bola spracovaná v JTSK v prostredí programu Arc View 3.X.

VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Z hľadiska výsledkov environmentálneho hodnotenia komplexných vplyvov činnosti konštatujeme, že nie sú nám známe zásadné problémy, o ktorých by neexistovali potrebné informácie a prijateľné návrhy na ich riešenie.

IX. Prílohy k správe o hodnotení

V prílohe tejto Správy o hodnotení sa nachádza:

Mapová dokumentácia:

- Mapová príloha č. 1: Širšie vzťahy - umiestnenie navrhovanej činnosti, M 1:50 000
- Mapová príloha č. 2: Ortofotomapa, M 1:10 000
- Mapová príloha č. 3: Prehľadná situácia - súčasný stav ŽP, vplyvy hodnotenej činnosti a navrhované opatrenia, M 1:10 000

Ďalšie prílohy:

- Priečny rez navrhovanou činnosťou
- Fotodokumentácia

X. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Účelom realizácie hodnotenej cesty v úseku Lučenec – štátna hranica Slovenská republika/Maďarská republika je nájsť vhodné vedenie cesty I/71 v predmetnom úseku, ktoré bude kapacitne vyhovujúce, dopravné, prevádzkovo technicky výhodné a investične realizovateľné a prijateľné z hľadiska vplyvov na životné prostredie, ako aj z hľadiska plánovaného rozvoja dotknutých sídelných útvarov.

Hodnotená činnosť je umiestnená na území Banskobystrického kraja, v územnom obvode Lučenec. Trasa navrhovanej činnosti je vedená prevažne poľnohospodársky využívaným územím. Navrhovaná preložka cesty I/71 vo variante A - (červený), variante B – (fialový) a variante – C (modrý) prechádza nasledujúcimi katastrálnymi územiami dotknutých sídelných útvarov: Lučenec, Holiša, Trebeľovce, Fil'akovské Kováče, Prša, Fil'akovo, Biskupice, Belina, Radzovce a Šiatorská Bukovinka. Toto riešenie variantov navrhovanej činnosti vyplynulo z Rozsahu hodnotenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007 a Technickej štúdie I/71 Lučenec – hranica Slovenská republika/Maďarská republika, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005).

Potreba riešiť cestu I/71 v úseku Lučenec – hranica Slovenská republika/Maďarská republika vyplynula z Nariadenia vlády SR č.263/98 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územnoplánovacej dokumentácie Vyššieho územného celku Banskobystrický kraj, 1998, bod 6.1.10 (oblasť rozvoja cestnej dopravy, verejnoprospešné stavby). Uvedený dokument uvažuje s rekonštrukciou cesty I/71 s obchvatmi obcí v kategórii cesty C 11,5/80, vo výhlade úsekovo R 11,5/80. V súlade s Koncepciou rozvoja cestnej siete 2004 (Slovenská správa ciest) bola určená sieť rýchlostných ciest a ciest I. triedy, na základe ktorej investor navrhovanej investície pred spracovaním zámeru upresnil navrhovanú kategóriu cesty I/71 na C 9,5/80 (60) s neobmedzeným prístupom.

V materiáli Slovenskej správy ciest Bratislava „Cestné hraničné priechody“ je podľa Kategorizácie cestných hraničných priechodov platnej od 01.02.2005 uvádzaný hraničný priechod Šiatorská Bukovinka – Salgótarján ako diaľkový priechod pre cestnú dopravu osobnú a nákladnú dopravu s nepretržitou prevádzkovou dobou, dopravou bez obmedzenia pre občanov všetkých štátov sveta.

Súčasná cesta I/71 v hodnotenom úseku prechádza priamo cez sídelné útvary v území, má bodové závary a nezodpovedá ani parametrom cesty I. triedy. Vstupom Slovenskej republiky do EÚ došlo na súčasnej ceste I/71 k zvýšeniu intenzity dopravy najmä tranzitnej dopravy (hraničný priechod Šiatorská Bukovinka – Salgótarján). Tento nárast dopravy prináša so sebou negatívne dopady na obce, cez ktoré je komunikácia vedená prieťahom (napr. Šiatorská Bukovinka, Radzovce, Fil'akovské Kováče s časťami obce Fil'akovské Kľačany a Kurtáň, Biskupice). Doprava na tejto komunikácii je postihnutá zvyšovaním energetických strát vozidiel, časových strát cestujúcich, zvýšenou nehodovosťou, zhoršujúcim stavom znečistenia ovzdušia emisnými vplyvmi, ako aj nepripustným hlukovým zaťažením obyvateľstva žijúceho v dotknutých obciach. Všetky vyššie uvedené skutočnosti poukazujú na vhodnosť ako aj zvýšenú potrebu výstavby navrhovanej preložky cesty I. triedy.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zníženiu dopravného zaťaženia v dotknutých obciach hodnoteného územia, dôjde k zníženiu nehodovosti, zvýši sa bezpečnosť obyvateľov, najmä chodcov. Vzhľadom na predpokladanú intenzitu dopravy na navrhovanej komunikácii sa neočakáva v jej okolí vzostup prípustných koncentrácií NO_x a CO, ktorý by prekračoval limitné hodnoty. Uvedené skutočnosti jednoznačne poukazujú na vhodnosť výstavby hodnotenej činnosti,

resp. preložka cesty I/71 je výhodnejšia pre obyvateľstvo ako stav bez realizácie navrhovanej investície. V blízkosti zastavaných častí sídelných útvarov, v miestach prekročenia príslušných stanovených hygienických limitov (Filakovské Kováče – časť Kurtáň, Šiatorská Bukovinka), sú navrhnuté stavebno - technické protihlukové opatrenia. Po ich realizácii budú splnené platné hygienické limity.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k odbremeneniu prejazdov vozidiel cez centrálné časti dotknutých sídiel. Súčasný negatívny vplyv dopravy na obyvateľstvo sa výstavbou navrhovanej činnosti v dotknutých obciach zlepší. Zlepšené dopravné podmienky budú mať vplyv nielen na rozvoj výroby a služieb v Novohradskom regióne ale aj v rámci Banskobystrického kraja. Navrhovaná investícia pozitívne ovplyvní v hodnotenom území a jeho okolí rozvoj cestovného ruchu v letnom aj zimnom období.

Navrhovaná činnosť v úseku Lučenec – štátna hranica Slovenskej republiky s Maďarskou republikou bude plniť významnú úlohu v medzinárodnej doprave. Z medzinárodného hľadiska spája Slovenskú republiku s Maďarskou republikou prostredníctvom diaľkového cestného hraničného prechodu v Šiatorskej Bukovinke s cestou I/50 v k.ú. mesta Lučenec, ktorá je súčasťou medzinárodného ťahu E 571. Medzinárodný cestný ťah E 571 spája hlavné mesto Slovenskej republiky s južnými časťami stredného a východného Slovenska po osi Bratislava – Trnava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice.

Vytvorenie schengenského priestoru umožňuje rozsiahlejšiu a širšiu hospodársku a kultúrnu spoluprácu krajín Európskej únie s voľným pohybom osôb bez kontrol na vnútorných hraniciach medzi jednotlivými členskými štátmi. Perspektívnym územím pre hospodársky rast je aj južná časť od Lučenca v prepojení Novohradský región/Nográd v severnej časti Maďarska. Navrhovaná činnosť zlepšuje cestnú infraštruktúru v tomto území.

Z hľadiska dopravného napojenia Slovenska na Európsky komunikačný systém hodnotíme výstavbu navrhovanej investície ako pozitívny vplyv. Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti presahujúce štátne hranice SR sa nepredpokladajú.

S výstavbou navrhovanej činnosti sa uvažuje, podľa spracovanej Technickej dokumentácie k stavbe (IPOS, spol. s r.o., Banská Bystrica, 11/2005) v štyroch etapách:

- 1) V prvej etape sa navrhuje príprava realizácie úseku od 16,0 km po 23,0 km v trase červeného variantu (spoločný úsek s modrým), čím dôjde k vybudovaniu obchvatu obcí Biskupice a Radzovce, obdobie rokov 2010 – 2013.
- 2) V druhej etape sa navrhuje výstavba v úseku od križovatky s cestou III/5712 do obce Holiša po mesto Filakovo. Dôjde k realizácii obchvatu obce Filakovské Kováče s príľahlými časťami obce Kurtáň a Filakovské Kľačany, obdobie rokov 2012 – 2015.
- 3) Tretia etapa by pokračovala s výstavbou 5,0 km úseku od napojenia sa na existujúcu cestu I/50 v k. ú. Lučenec, t.j. od začiatku trasovania navrhovanej činnosti, obdobie rokov 2014 – 2017.
- 4) Posledná etapa bude riešiť obchvat obce Šiatorská Bukovinka s nadväznosťou na koncové úseky trás navrhovanej činnosti, obdobie rokov 2014 – 2017.

Medzi **negatívnymi vplyvmi** výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti boli identifikované: záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy, zásah do prvkov Územného systému ekologickej stability (ÚSES) a sčasti do biotopov európskeho významu (lesné porasty), výrub stromov a odstránenie brehovej vegetácie. Presný počet stromov a krov určených na výrub a ich spoločenská hodnota

budú stanovené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Kompenzáciou za likvidovanú stromovú a kríkovú zeleň bude realizovaná náhradná výsadba zelene na svahoch novonavrhovanej preložky cesty I/71. Ide o vplyvy lokálne, bez výraznejšieho regionálneho dopadu.

Výstavbou hodnotenej komunikácie dôjde k možnosti vzniku bariérového efektu pre migrujúce živočíchy najmä väčšie druhy cicavcov ako: srnčia zver, diviaky, menšie cicavce, ktoré je potrebné eliminovať technickými opatreniami – vhodnými premosteniami dimenzovanými na konkrétnu výšku a šírku cesty, umožňujúcimi migrovanie živočíchov, pomocou priepustov, sadovníckych a vegetačných úprav a pod.

Medzi ďalšie negatívne vplyvy hodnotenej činnosti na podzemné vody môžeme zaradiť znečisťovanie podzemných vôd vplyvom posypových materiálov v jarnom a zimnom období a vplyvom prípadných havárií. Pre elimináciu negatívnych vplyvov odporúčame používanie šetrných posypových materiálov, ktoré nemajú výrazne negatívny znečisťujúci vplyv na okolie (vegetácia, povrchové vody, pôda a pod.). Pre prípad havárií treba použiť plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd.

Odpadové vody z povrchového odtoku budú odvádzané systémom cestných priekop do najbližších vodných tokov cez odlučovače ropných látok, resp. vsakovaním do terénu v zmysle legislatívnych predpisov (zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách) a požiadaviek správcov tokov v hodnotenom území.

Medzi **pozitívne vplyvy** realizácie navrhovanej činnosti možno zaradiť nasledujúce skutočnosti:

- zlepšenie priepustnosti a kvality dopravy na ceste I/71, pričom bude viac využívaná pre tranzitnú dopravu,
- zlepšenie kvality životného prostredia v okolí súčasnej cesty I/71, ktorá v súčasnosti prechádza centrálnymi časťami dotknutých sídiel (pokles hluku, imisií, zvýšenie bezpečnosti pre obyvateľov),
- zlepšenie kvality životného prostredia v dotknutých obciach, cez ktoré v súčasnosti prechádza existujúca cesta I/71,
- zlepšenie podmienok pre hospodársky rozvoj dotknutých sídelných útvarov.

Na základe komplexného posúdenia očakávaných vplyvov hodnotenej činnosti na životné prostredie v hodnotenom území a splnenia opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie považujeme realizáciu stavby za prijateľnú a potrebnú z hľadiska vplyvov na životné prostredie a celospoločenského úžitku investície za realizovateľnú.

Navrhujeme viesť preložku cesty I/71 v nasledujúcom koridore:

- úsek staničenia km 0,0 – 2,0 variant - A (červený, modifikovaný),
- úsek staničenia km 2,0 – 10,7 variant - B (fialový),
- úsek staničenia km 10,3 – 13,5 variant - C (modrý),
- úsek staničenia km 14,0 – 22,2 variant - A (červený),
- úsek staničenia km 22,2 – 26,2 variant - A (červený, modifikovaný),
- úsek staničenia km 26,2 – 26,7 variant - A (červený).

2. Naplnenie požiadaviek rozsahu hodnotenia MŽP SR

Zo stanovísk doručených k zámeru „Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR“ a po jeho preštudovaní vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovanou činnosťou. Naplnenie týchto požiadaviek je obsahom príslušných kapitol tejto správy o hodnotení, podľa Rozsahu hodnotenia MŽP SR č.10712/07-3.5/ml zo dňa 8.1.2007.

	Požiadavka	Odkaz
1.	uviesť predpokladané časové harmonogramy výstavby	Časť A, II./6. Termín začatia a ukončenia
2.	podrobnejšie uviesť plochy, na ktorých dôjde k prípadnému výrubu stromov, odstráneniu krovin a k zmene kultúr	Časť C, III./16./16.1. Vplyvy na lesné hospodárstvo, Časť C, III./7./7.1.Vplyvy na vegetáciu, Časť C, II. /7. fauna, flóra a vegetácia, kap. 7.2. charakteristika biotopov a ich významnosť
3.	uviesť plochy, kde sa plánujú zriaďovať stavebné dvory, depónie a kadiaľ majú viesť k nim prístupové cesty	časť A,II./8./8.8. Umiestnenie stavebných dvorov, depónii a zemníkov navrhovanej činnosti, Časť B, I./3./3.1. Druhy surovín
4.	podrobnejšie popísať nakladanie s vyťaženou zeminou z výkopu (trasy odvozu zeminy, lokality uloženia vyťaženej zeminy atď.)	časť B,I./3.1 – 3.3, časť B/II./3./3.3. Množstvá odpadov, 3.4. Spôsob nakladania s odpadmi + mapové prílohy
5.	v úseku 0,0 km až 2,0 km riešiť vedenie trasy novej cesty s ponechaním pôvodnej cesty	Časť A, II./8./8.1 Stručný opis technického a technologického riešenia navrhovanej činnosti, časť C/III./1./1.5 Iné vplyvy + mapové prílohy
6.	na verejné prerokovanie pripraviť vhodnú vizuálnu prezentáciu navrhovanej činnosti (napr. mapy, fotodokumentáciu, simuláciu objektov a pod.)	spracovateľ správy o hodnotení má k dispozícii fotografie a ortofotomapu hodnoteného územia
7.	samostatne popísať súlad navrhovanej trasy s územnoplánovacími dokumentáciami dotknutých obcí a VÚC	Časť C, III./18. Hodnotenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou
8.	doložiť výsledky z rokovaní s maďarskou stranou o predpokladanom bode spojenia ciest medzi MR a SR (kapacita, colné priechody, druh komunikácie)	Časť C, III./ 11./11.4. Vplyvy nadväzujúcich stavieb, činností a infraštruktúry
9.	popísať návrh riešenia zníženia bariérového efektu cesty na migračné trasy celkove, zvlášť na migračnú trasu obojživelníkov v km 23 až 25	Časť C,III./7./7.2.Vplyvy na živočíšstvo + mapové prílohy
10.	podrobnejšie rozpracovať opatrenia na minimalizáciu identifikovaných vplyvov	Časť C, IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu a kompenzáciu vplyvov na ŽP
11.	vyhodnotiť ostatné opodstatnené pripomienky došlé k zámeru	pripomienky zapracované

XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

1. Meno spracovateľa Správy o hodnotení

Spracovateľom Správy o hodnotení je firma EKOJET s.r.o., Čajakova 25, 811 05 Bratislava.

2. Zoznam riešiteľov

Zodpovedný riešiteľ:

Mgr. Tomáš Šembera

Spoluriešitelia:

Mgr. Ľubomír Modrík
RNDr. Milan Kaleta, CSc.

XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie

- Atlas krajiny Slovenskej republiky. MŽP SR, Bratislava, 2002, Esprit spol. s r.o. Banská Štiavnica, 2002
- Diaľnice a rýchlostné cesty, vzťah k „Natura 2000“, Slovenská správa ciest, 10/2004
- Emisno – imisná štúdia, Mgr. Bláha, P., Banská Bystrica, 11/2005
- Environmentálna databáza firmy EKOJET spol. s r.o. a jej dokumentácie hodnotenia vplyvov činností na životné prostredie – Zámery alebo Správy E.I.A. na území hl. mesta SR Bratislavy
- Európsky významné biotopy na Slovensku, Štátna ochrana prírody SR v spolupráci s DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Viceníková A., Polák P., Banská Bystrica, 2003
- Geologická mapa Slovenska. M 1:500 000, MŽP SR, GS SR, Bratislava, 1996
- Hluková štúdia, Ing. Plaskoň, V., 11/2005
- Hydroekologický plán povodia Ipľa, Časť A, B a C, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica, 2001
- IG Mapa SSR, GS SR, 1988
- Inžiniersko – geologický a hydrologický prieskum, Ing. Šustek, M., 11/2005
- Katalóg biotopov Slovenska, DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Stanová, V., Valachovič, M.,(eds.), Bratislava, 2002
- Komplexný monitorovací systém životného prostredia územia Slovenskej republiky, Čiastkový monitorovací systém - voda 2003, SHMÚ, 2004
- Korec, P., Lauko, V., Tolmáči, L., Zubriczký, G., Mičietová, E. (1997): Kraje a okresy Slovenska (Nové administratívne členenie), Q 111, Bratislava
- Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2004-2005, SHMÚ, Bratislava, 2006
- Michalko, J. a kol. (1985): Geobotanická mapa ČSSR – SSR, Mapová a textová časť
- Návrh RÚSES okresu Lučenec APS –ECOS Košice, 1994
- Návrh územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja, URKEA, s.r.o., Banská Bystrica, 1998
- Ochrana živočíchov na pozemných komunikáciách, Klescht, V., Valachovič, D., ŠOP SR, Banská Bystrica, 2002
- Podklady Lesoprojekt Zvolen, 2007,
- Ročenka priemyslu 2004, ŠÚ SR 2004
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Základné údaje, ŠÚ SR, 2001
- Správa o stave životného prostredia Banskobystrického kraja k roku 2002, SAŽP Banská Bystrica, 2003
- Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2003. MŽP SR, 2004
- Stav a pohyb obyvateľstva Banskobystrického kraja, 2005, ŠÚ SR, 2006
- Štatistický úrad Slovenskej republiky, Obce Banskobystrického kraja v roku 2003
- Technická štúdia „I/71 Lučenec – hranica SR/MR, IPOS spol. s r.o., Banská Bystrica, november 2005
- Technická štúdia – doplnok, H+L Project s.r.o., Bratislava, 11/2007
- Významné vtáčie územia na Slovensku, SOVS, 2004
- Zámer EIA: „Cesta I/71 Lučenec – hranica SR/MR, HES-COMGEO, spol. s r.o., Banská Bystrica, november 2005
- www.sopsr.sk, www.sazp.sk, www.shmu.sk, www.air.sk

XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa

Potvrdzujem správnosť údajov.

.....
Mgr. Tomáš Šembera,
za spracovateľa Správy o hodnotení

.....
Ing. Peter Polešenský,
riaditeľ SSC, IVSC Banská Bystrica

V Bratislave, 26.11.2007

PRÍLOHY

OBSAH

ÚVOD	1
ČASŤ A	2
ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	2
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	2
1. NÁZOV	2
2. ÚČEL	2
3. UŽÍVATEĽ	2
4. UMIESTNENIE	2
5. PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000)	3
6. DÔVOD UMIESTNENIA V DANEJ LOKALITE	3
7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	3
8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	3
9. VARIANTY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
10. CELKOVÉ NÁKLADY	9
11. DOTKNUTÁ OBEC	9
12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	9
13. DOTKNUTÉ ORGÁNY	9
14. POVOĽUJÚCI ORGÁN	10
15. REZORTNÝ ORGÁN	10
16. VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	10
ČASŤ B	11
ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	
I. POŽIADAVKY NA VSTUPY	11
II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH	17
ČASŤ C	26
KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	
I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	26
II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	27
1. Geomorfologické pomery (energia, sklonitosť, členitosť)	27
2. Geologické pomery	27

3. Pôdne pomery.....	30
4. Klimatické pomery.....	31
5. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia	32
6. Hydrologické pomery	33
7. Fauna, flóra a vegetácia	38
8. Krajina, stabilita, ochrana a scenéria	46
9. Chránené územia a ochranné pásma.....	47
10. Územný systém ekologickej stability.....	49
11. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia	49
12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti	59
13. Archeologické náleziská	60
14. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	60
15. Charakteristika exist. zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie....	60
16. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	61
17. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov (zraniteľnosť) ..	63
18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	66
19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou	67
III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ČINNOSTÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI	69
1. Vplyvy na obyvateľstvo	69
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	72
3. Vplyvy na klimatické pomery.....	73
4. Vplyvy na ovzdušie	73
5. Vplyvy na vodné pomery.....	73
6. Vplyvy na pôdu.....	75
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	76
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz.....	81
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	83
10. Vplyvy na územný systém ekologickej stability	85
11. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme	85
12. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	90
13. Vplyvy na archeologické náleziská	90
14. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	90
15. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (miestne tradície)	90
16. Iné vplyvy	91
17. Priestorová syntéza vplyvov činností v území	94
18. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	96
19. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií)	101

IV. OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE	101
1. Územnoplánovacie opatrenia	101
2. Technické opatrenia	101
3. Technologické opatrenia	103
4. Organizačné a prevádzkové opatrenia	105
5. Iné opatrenia	105
6. Vyjadrenie k technicko – ekonomickej realizovateľnosti opatrení	105
V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU.....	106
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti pre výber optimálneho variantu.....	106
2. Výber optimálneho variantu	106
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.....	109
VI. NÁVRH MONITORINGU A POPROJEKTOVEJ ANALÝZY.....	110
1. Program monitorovania od začatia stavby, v priebehu výstavby a počas činnosti	110
2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok	110
VII. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V ÚZEMÍ, KDE SA MÁ NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ REALIZOVAŤ	111
VIII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ	112
IX. PRÍLOHY K SPRÁVE O HODNOTENÍ	113
X. VŠEOBECNÉ ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	114
XI. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI	117
XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom pre vypracovanie SPRÁVY O HODNOTENÍ.....	119
XIII. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU SPRACOVATEĽA SPRÁVY O HODNOTENÍ A NAVRHOVATEĽA	120
PRÍLOHY	121